

24საათი

პოლიტიკა

სამანუჩაშვილი თავბრუსხვევები

პოლიტიკურ ძალებს შორის დაპირისპირების თემატიკა სისტემატურად იცვლება. ამჟამად ხელისუფლებისა და ოპოზიციის დავის საგანს "მაუწყებლობის შესახებ" კანონპროექტი წარმოადგენს.

A2

ეკონომიკა

ნაბიჭი ევროკავშირისკენ

საქართველოს ევროპულ უწყებებში ინტეგრაციისათვის კიდევ ერთი შეთანხმება შედგა - საქართველო ევროკავშირთან ე.წ. "პორიზონტალურ ხელშეკრულებას" გააფორმებს, რაც საპარეო-სატრანსპორტო თანამშრომლობის დამყარებას გულისხმობს.

A4

უსხოეთი

უსხოეთი მძევლების სიკვდილით დასჯა - ბიზნესი ერაყულად

იტალიის მთავრობის თქმით, იმედი იმისა, რომ სიმონა პარი და სიმონა ტორეტა ცოცხლები არიან, მაინც რჩება.

A5

საზოგადოება

ჭავჭავაძის უკანაფილონი არიან

ახალქალაქში მუშაობა დაიწყო უმცირესობათა საკითხების ევროპული ცენტრის პროექტმა "ჯავახეთის რეგიონული ინტეგრაციის ხელშეწყობა". პროექტის პრეზენტაციას თითქმის ყველა ადგილობრივი სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაცია დაესწრო.

A5

ანიონი

	24/9	25/9
თბილისი	30 ☀	30 ☀
ქუთაისი	32 ☀	36 ☁
ბათუმი	31 ☀	33 ☁
სოხუმი	28 ☀	34 ☁
ფოთი	31 ☀	35 ☁
თალავი	29 ☀	29 ☀
ჭავჭავაძე	31 ☀	37 ☁
გორი	26 ☀	28 ☀
ახმეტა	28 ☀	29 ☀
ჭიათურა	28 ☀	31 ☀
ბაგრატიონი	26 ☀	32 ☁
სამცხე-ჯავახეთი	32 ☀	36 ☁

უსხოეთი ვალუტის ოფიციალური კარგი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	1.8720
ევრო	2.3024
გირვანქა სტერლ.	3.3681
რუბლი	0.0641

სუუამი-ს რეანიმაცია

კიევში კი არჩევნების აჩრდილი დადის

სუუამის ქვეყნის პარლამენტის თავმჯდომარეებმა ერთობლივი დეკლარაცია გააფორმეს.

თამარ ხორბალაძე კიევიდან

გუშინ კიევში საქართველოს, უკრაინის, აზერბაიჯანის და მოლდოვის პარლამენტების თავმჯდომარეებმა სუუამის წევრ ქვეყანათა საპარლამენტო ასამბლეა დააფუძნეს და ერთობლივ მემორანდუმს მოაწერეს ხელი. მემორანდუმში ძირითადი აქცენტები ტერიტორიული, ორგანიზებულ დანაშაულებს და აგრე-

სიულ სეპარატიზმთან ბრძოლაზე და ორგანიზაციის წევრი ქვეყნების ტერიტორიული მთლიანობის აღორძინებაზე გაკეთდა აქცენტი.

დაარსების დღიდან სუუამი (აბრევიატურა უზბეკეთის ჩათვლით) აღიქმებოდა დსთ-ს ერთგვარ ალტერნატივად, თუმცა ბოლო პერიოდამდე ეს ორგანიზაცია უფრო ვირტუალური ხასიათის გახლდათ, ვიდრე რეალური ძალის მქონე. თუმცა მას შემდეგ, რაც გაერო-მ სუუამ-ს დამკვირვებლის სტატუსი მიანიჭა, ამ ორგანიზაციის პერსპექტივა შედარებით ხელშეწყობილი გახდა.

ორგანიზაციის წევრ ქვეყანათა მეორე პირები ხაზს უსვამდნენ ამ ორგანიზაციის აქტიურად ამოქმედების და სხვა ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის აუცილებლობას.

ქართველ ჟურნალისტებთან საუბარში საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ კი-

ევსაძე - იქნება თუ არა ეს ორგანიზაცია დსთ-ს ალტერნატივა? - განაცხადა, რომ ალტერნატივაზე აქ იმ უზრალო მიზეზით ვერ იქნება საუბარი, რომ დღემდე დსთ-ს არც ერთხელ არ შეუსრულებია თავისი პირდაპირი დანიშნულება წევრ ქვეყნებს შორის ნამოჭრილი მწვავე პრობლემების ან ქვეყნების ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნების საკითხების გადაწყვეტის დროს.

საგულისხმოა, რომ განწყობა მომავალთან დაკავშირებით გუშინ საკმაოდ საკმაინი გახლდათ. მოლდოვის და აზერბაიჯანის პარლამენტის თავმჯდომარეებმა ისიც თქვეს, რომ ერთობლივად მოქმედებენ ხელმოწერა და მეორე - საქმე, ამიტომ, არავითარ შემთხვევაში, ხელმოწერილი დოკუმენტი ქალაქად არ უნდა დარჩეს.

საგულისხმოა, რომ განწყობა მომავალთან დაკავშირებით გუშინ საკმაოდ საკმაინი გახლდათ. მოლდოვის და აზერბაიჯანის პარლამენტის თავმჯდომარეებმა ისიც თქვეს, რომ ერთობლივად მოქმედებენ ხელმოწერა და მეორე - საქმე, ამიტომ, არავითარ შემთხვევაში, ხელმოწერილი დოკუმენტი ქალაქად არ უნდა დარჩეს.

გაგრძელება A2 გვერდზე

"გაზპრომის" აზიციების გზა საქართველოზე გადის

რას დააკარგვინებს საქართველოს "საქრუსენერგოს" მსგავსი სტრუქტურის შექმნა?

თბილისში უკვე ორი დღეა, "გაზპრომის" დელეგაცია იმყოფება. მათი ჩამოსვლის მიზანი, ოფიციალური ვერსიით, საქართველოს გაზის ინფრასტრუქტურის შესწავლა-შეფასებაა.

რეალობისგან არც ისე შორსაა: როცა რაღაცის ყიდვას გეგმავ, ჯერ ფასი და ყველა ის ნაკლი უნდა გაიგო, რასაც შემდგომში გამყიდველთან სავაჭროდ

გამოიყენებ.

მაია ურუშაძე

გუშინ "გაზპრომის" დელეგაცია, ეკონომიკის მინისტრთან ერთად, დახურულ კარს მიღმა შეიკეტა. რაზე სუბრობდნენ ჩინოვნიკები ბენდუქიძის კაბინეტში, საიდუმლოდ რჩება. შეხვედრის დასრულების შემდეგ კი პრესისთვის კომენტარი მხოლოდ "თბილგაზის" გენერალურმა დირექ-

ტორმა დავით მორჩილაძემ გაიმეტა და მხოლოდ ის თქვა, რომ "მართალია, "გაზპრომი" საქართველოში პრივატიზების საკითხებით დაინტერესებულია, მაგრამ "თბილგაზის" პრივატიზებაზე საუბარი არ ყოფილა." მორჩილაძეს ამ განმარტების გაკეთება მას შემდეგ დასჭირდა, რაც კანცელარიის დერეფნებში განხორციელდა ინფორმაცია "გაზპრომის" ქართული შრახვების შესახებაც საუბრობს.

გაგრძელება A3 გვერდზე

რას ურივის "იბერა" "გაზპრომს"

რუსთავის ქიმიური კომბინატი "აზოტი" უახლოეს პერიოდში უნდა გაიყიდოს. ამ ქარხნით დაინტერესებულია "იბერა", რომელსაც უკვე მეორე წელია, "აზოტის" აქციების 90 პროცენტს პირობით აქვს გადაცემული. "გადახადონ ფული და წაიღონ," - ამბობს ეკონომიკის მინისტრი. "იბერა" კი ქარხნის მის საკუთრებაში გადასვლას სახელმწიფოს დავალიანების გაქვითვის გზით ითხოვს. ამ თემაზე "24 საათთან" კომენტარი გააკეთა "აზოტის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარემ დავით ელიაშვილმა, რომელიც "გაზპრომის" ქართული შრახვების შესახებაც საუბრობს.

მაია აბრამიანი

"საქართველოს სახელმწიფოს" "იბერას" მიმართ 100 მილიონ დოლარზე მეტი

დავალიანება აქვს. 2003 წელს საბიუჯეტო დავალიანების რესტრუქტურის მიზნით უზარმაზარი თანხები გამოიყოფოდა. მაგრამ ეს თანხა, უბრალოდ, დაიტაცეს.

გაგრძელება A3 გვერდზე

ეს გურიია

B1

ტარაქტის ორგანიზაციები რუსეთის სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობაზე

ბასაევის ლიკვიდაციისთვის განკუთვნილი შვიდი მილიონი დოლარი უკვე მოიპარეს. შეიძლება კიდევ ათის მოპარვა

ბესლანის უპრეცედენტო ტრაგედიის შემდეგ უშიშროების ფედერალურმა სამსახურმა (ფუს) მზადყოფნა გამოთქვა, გადაუხადოს 300 მილიონი რუბლი (რაც დაახლოებით 10 მილიონი აშშ დოლარის ეკვივალენტია) მათ, ვინც ბანდფორმირების ხელმძღვანელების, კერძოდ, ბასაევისა და მასხადოვის დაკავებასა და ლიკვიდაციაში დახმარებას.

რუსეთის სპეცსამსახურებს ბანდფორმირების ხელმძღვანელების ლიკვიდაციის შესახებ არაერთხელ ჰქონდათ მაგრამ ამას არ აკეთებდნენ. აზრიც აღარ

აქვს იმის გახსენება, რომ 1999 წელს დაღესტნის რეიდის შემდეგ ბასაევის ბანდა დროებითა და იარაღით მშვიდობიანად დაბრუნდა ჩელონი რუბლი (რაც დაახლოებით 10 მილიონი აშშ დოლარის ეკვივალენტია) მათ, ვინც ბანდფორმირების ხელმძღვანელების, კერძოდ, ბასაევისა და მასხადოვის დაკავებასა და ლიკვიდაციაში დახმარებას.

გაგრძელება A5 გვერდზე

რას უჩივის "იტერა" "გაზპრომს"

"გაზპრომის" ამბისიების გზა საქართველოზე ბადის

პირველი გვერდი

"იტერას" შორის ხელი მოეწერა შეთანხმებას, რომლის მიხედვით საქართველოს ბიუჯეტში მას 7 წლის მანძილზე 46,5 მილიონი დოლარი უნდა გადაეხადებინა, ანუ წელიწადში 7,5 მილიონი დოლარი. ეს შეთანხმება ქართული მხრიდან დღემდე არ შესრულებულა. "იტერას" ამ ფულის დიდი ნაწილი ქარხანაში უნდა დაეზრუნებინა. ამ ფონზე, რა გასაკვირია, რომ ეს კომპანია ექვსი თვით უყურებს "აზოტში" ინვესტიციის განხორციელებას. რა გარანტია არსებობს, რომ ჩადებენ ფულს და ხვალ მას ამოიღებენ?" - კითხულობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე. მისივე თქმით, ქარხანას ბიუჯეტის ვალი 22 მილიონი ლარი აქვს, ხოლო ბიუჯეტს 46 მილიონი დოლარი "იტერასი" მართებს. ასევე საბითუმო ბაზრის "იტერასადმი" დავალიანება 30 მილიონია, "აზოტის" დავალიანება საბითუმო ბაზრისადმი კი 10 მილიონი. "იტერა" ამ ვალეზის ურთიერთგაქვითვას ითხოვს, ქართული მხარე კი მისგან ცოცხალ ფულს ელოდება.

ელიაშვილი ამბობს, რომ იტერას გამგეობის თავმჯდომარე ვალერი ოტქერცვი ამ საკითხთან დაკავშირებით ჯერ ფინანსთა მინისტრს, ხოლო შემდეგ პრემიერ-მინისტრს უნდა შეხვდა და ორივე მხარე ამ შეხვედრით კმაყოფილი იყოს.

"ყველაფერი შეიცვალა ბუნდუქის მოსვლის შემდეგ. მან ცოცხალი ფული მიწადა, განაცხადა. იტერას" ყველაფერი გათვლილი ჰქონდა. მიიღებდა რესტრუქტურისებულ ვალს ბიუჯეტიდან და ამ ფულს ქარხანაში დაბრუნებდა. ქართულმა მხარემ აღნიშნული შეთანხმება არ მხარს უჭერდა, აცხადებს დავით ელიაშვილი, რომელიც ვერაფრით ხსნის საქართველოს ხელისუფლების დღევანდელ პოზიციას "ლოიალური" იტერასადმი.

"თურქმენეთმა ტყავი გაგადარი 12 მილიონის გულისთვის. სულ რამდენიმე კვირა გვადლეოდა გავს და მის საურავს წლების მანძილზე მსოფლიო ბანკი გვიხილდა. "იტერას" კი ერთი ცენტრი საურავი არ დაუმტკიცებია," - ასეთ იდეალურ პარტიორად განიხილავს "აზოტის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე იტერასს, რაც გასაკვირი არ არის - ელიაშვილი ამ პოსტზე დანიშნვამდე "იტერასს" წარმომადგენლობაში მუშაობდა, თუმცა მანამდე ის წლების მანძილზე რუსული "გაზპრომის" წარმომადგენლებიც იყო. ამავე დროს, ის არის საქართველოს საინჟინრო აკადემიის წევრი-კორესპონდენტი და საქართველოს ენერჯეტიკის ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტის წევრი. ის, როგორც ამ დარგის ექსპერტი, აცხადებს, რომ საქართველოსთვის "იტერასს" აღტერნატივად "გაზპრომის" განხილვა, რძილად რომ ვთქვათ, არახელსაყრელია.

"გაზპრომი", ბუნებრივი გაზის 49-ტრილიონი კუბომეტრი დამტკიცებული მარაგით, პირველ ადგილზე იმყოფება, მსოფლიოში კი სულ 145 ტრილიონი კუბომეტრი გაზის დამტკიცებული მარაგია. ამ კომპანიის წლიური მოპოვება 560 მილიარდ კუბომეტრს შეადგენს და აქედან 130 მილიარდს ის ექსპორტზე აწვდის ევროპის ქვეყნებს. "გაზპრომის" ერთ-ერთი უპირატესობა ისაა, რომ მას გაჩნდა უდიდესი საკომუნიკაციო სისტემა - რუსეთის ტერიტორიაზე 170 ათასი კმ მაგისტრალური გაზსადენები და მინისქვეშა არსსაცავები - რუსეთში 52 მილიარდი კუბომეტრი და გერმანია-უკრაინა-ლატვიაში 12 მილიარდი.

რუსეთის ბიუჯეტში "გაზპრომის" შენატანი უდიდესია. ის, როგორც საშინაო, ისე საგარეო საქმიანობაში ამ ქვეყნის პოლიტიკას ახორციელებს, რომელიც, ძირითადად, საინტერესო რეგიონების

ბაზარზე დაპყვიდრებას და რუსული პოლიტიკისთვის სათბობ-ენერჯეტიკული ბერკეტებით ზეგავლენის მოპოვებას ეყვარება.

"გაზპრომის" ინტერესები ამიერკავკასიაში და შუა აღმოსავლეთში კასპიის ენერგორესურსების პროექტებში ერთ-ერთი წამყვანი როლის და ზეგავლენის მოპოვებას ითვალისწინებს, ასევე ევროპაში მოპოვებული ბაზრის შენარჩუნებას და გადტკიცებას.

"გაზპრომს" საქართველოსადმი ინტერესი აღარ გაჩნია მას შემდეგ, რაც ჩვენს მიერ 1998 წელს უარყოფილ იქნა 1997 წლის 18 დეკემბრის შეთანხმება საქართველოსა და "გაზპრომის" მიერ ერთობლივი საწარმოს შექმნის თაობაზე (თანახმად არსებული პროექტისა, ის რუსეთიდან თურქეთში, საქართველოს ტერიტორიის გავლით, გაზის მიწოდებასთან იყო დაკავშირებული). აღნიშნული გაზსადენის სანაცვლოდ მან ააშენა და უკვე ექსპლუატაციაში გაუშვა შავი ზღვის ქვეშ რუსეთიდან თურქეთში გაყვანილი, "ცისფერ ნაკადად" წოდებული გაზსადენი.

აქედან გამომდინარე, საქართველოს ბაზარი "გაზპრომისთვის" ეკონომიკურად წამგებია, ვინაიდან იგი დღეისათვის მცირე და გადახდის უუნაროა.

თუ ეს კომპანია ინვესტირებით შემოვა, მის ქმედებას მხოლოდ იმ შემთხვევაში ექნება აზრი, თუ საქართველოში ვალს დააბანდება და სანაცვლოდ ექნება პრეტენზია როგორც ქონებრივი, ისე რეგიონში ზეგავლენის მოპოვებაზე," - ასეთია დავით ელიაშვილის ექსპერტული შეფასება. ის ასევე კრიტიკულად აფასებს საქართველოსა და "გაზპრომს" შორის ურთიერთთანამშრომლობაზე ხელმოწერილ შეთანხმებას:

"გასაკვირი ის არის, რომ ჩვენმა მხარემ ეს შეთანხმება საიდუმლოდ ჩაატარა. "გაზპრომთან" ასე-

თი ფართომასშტაბიანი კავშირი მაშინაც არ გვექონია, როცა საქართველოში მის დაქვემდებარებაში მყოფი სისტემა - სანარმოო გაერთიანება "საქტრანსგაზი" იყო.

თუ შეთანხმებამდე თავი დამოუკიდებელი გვეგონა, თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ამის შანსი აღარ გვექნება, იმდენად ღრმა ფესვებით დავიკავშირეთ "გაზპრომს". როგორ? ამ კითხვაზე პასუხის გაცემა ძნელი არ არის, თუ გადავხედავთ ბოლო 10 წლის მანძილზე დაგროვილ მთავარ სტატიებს, საქართველოში გაზის მიწოდების შედეგად ვალდების დაგროვებას: თურქმენეთი - 440 მლნ დოლარი, ირანი - 13 მლნ დოლარი, "იტერა" - 90 მლნ დოლარი.

გარდა ამისა, კიდევ გაგავჩინა "აისბერგივით" დამალული ვალეზი, რომელსაც "გაზპრომი" უკვე შეთანხმებაში დებს - საქართველოს მთავრობამ იკისროს გადახდის მოვალეობა.

დავით ელიაშვილის მოსაზრებით, "გაზპრომთან" დადებული შეთანხმება კაბალურია და ამ გზით სათბობ-ენერჯეტიკის ძირითად დარგებს სხვისი ზეგავლენის ქვეშ მოვაქცევთ.

"RBC daily.ru"-მ იენისში გამოქვეყნა სტატია სათაურით "გაზპრომს უნდა ქართველები შეიძლება დაეხმარებოდნენ".

"გაზპრომს" დადებული შეთანხმება დასაყვირებელი იქნება ზენოლის ბერკეტად ოფიციალურ თბილისზე, როგორც აფხაზეთის, ისე სამხრეთ ოსეთის პრობლემების მოგვარებისას. ეს პირველი შემთხვევა არ იქნება, როცა "გაზპრომი", როგორც სახელმწიფო კომპანია, კრემლის გეოპოლიტიკურ თამაშებში მიიღებს მონაწილეობას," - ნათქვამია რუსულ სტატიაში.

„გაზპრომის“ სათაო ოფისი კარგად განასახიერებს იმ მონსტრს, რომელიც ენერჯეტიკულან ერთად, პოლიტიკურ ექსპანსიასც ახორციელებს.

პირველი გვერდი

რომის" დელეგაციის "თბილგაზი" დაინტერესების თაობაზე. "გაზპრომის" წარმომადგენლებთან შეხვედრის დეტალების თაობაზე კომენტარი არც ბუნდუქიძეს გაუქვეყნებია. "24 საათისთვის" მხოლოდ ის გახდა ცნობილი, რომ დელეგაციაში კომპანიის გაზის მიწოდებისა და რეალიზაციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე ანატოლი პოდმიშლსკი და უცხოეთთან ურთიერთობის განყოფილების უფროსი ლიუდმილა ლეონოვა შედიოდნენ, რომლებსაც საქართველოს გაზის ინფრასტრუქტურის მდგომარეობა აინტერესებდა.

ამ დროს კულუარებში სხვადასხვა ინფორმაციები ვრცელდებოდა. ერთ-ერთი ვერსიის თანახმად, "გაზპრომი" და საქართველო ერთობლივ საწარმო "საქტრანსგაზმენს" ჩამოაყალიბებენ, სადაც აქციითა რაოდენობა, სავარაუდოდ, მხარეებს შორის თანაბრად გადაიხილდება. გავრცელებული "ჭორების" თანახმად, ქართულმა მხარემ საწარმოს სანავდებო კაპიტალში თავის წილად საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენები უნდა ჩადოს, რუსეთმა კი ამ გაზსადენების ლირებულების ტოლფასი კაპიტალდაბანდება უნდა განახორციელოს. სამშუბაროდ, ქართულ წიანადგილში ასეთი "ჭორები" ხშირად მართლებდა ხოლმე, რასაც "საქტურენერგოს" მაგალითიც ადასტურებს... ამასთან, წინასწარი მონაცემებით, რუსეთი ქართულ მიწსადენებს სულ რაღაც 250 მილიონ დოლარად აფასებს. ეს დაახლოებით ის თანხაა, რომელიც მონდებული გაზის საფასურში სულ რაღაც ერთ ნელიანდში გაიქვითება.

სხვათა შორის, ენერჯეტიკის სამინისტროში "გაზპრომისთვის" მაგისტრალური გაზსადენების მიყიდვის შესაძლებლობას იმ მოტივით გამოიციხავენ, რომ ეს მიწსადენები სტრატეგიული ობიექტების ნუსხაშია შეტანილი. მორჩილიდან განსხვავებით, უფრო კონკრეტული იყო ეკონომიკის მინისტრის მოადგილე ნათია თურნავა, რომლის თქმითაც, "გაზპრომის" წარმომადგენლები არ აკონკრეტებენ, რა სურთ და მხოლოდ იმას ამბობენ, რომ წოვად, საქართველოს გაზის მუერნეობა, გაზის საწარმოები აინტერესებთ." ისე, ამაზე უფრო კონკრეტულად "გაზპრომის" წარმომადგენლები თავინათ დაინტერესებას, ალბათ, ვერც გამოხატავდნენ. საქმე ისაა, რომ "გაზპრომს" საქართველოს გაზის ინფრასტრუქტურა მართლაც ზოგადად, მაგრამ მილიანად აინტერესებს, რადგან მის უახლოეს გვეგებში ირანიდან გაზის ტრანსპორტირებისთვის შესაფერისი ინფრასტრუქტურის მომზადება შედის, რისკენაც "გაზპრომმა" სომხეთის გაზის სისტემების დაუფლებით პირველი ნაბიჯი უკვე გადადგა. ამ ინტერესისკენ მიმავალ გაზზე კი, არ არის გამორიცხული, ქართველმა ჩინოვიკებმა რუსულ ენერჯეტიკანტს ზარალიანი "თბილგაზიც" შეაჩვიონ.

რუსეთის ენერჯეტიკანტის გვეგებში კი, მართლაც, გიგანტურია. ის სამომავლოდ, სომხეთსა და საქართველოზე გავლით, სამხრეთ ფარის საბალოზე (ერაყის საზღვართან, ოფორულ ზონაში მდებარე მსოფლიოს უდიდესი საბალო, სადაც "გაზპრომი" 30 პრო-

(ვენტს ფლობს) მოპოვებული გაზის ევროპისკენ ტრანსპორტირებას გეგმავს და ამ მიზნით, რანთან ერთობლოვად, გაზსადენსაც აშენებს.

"ამ შემთხვევაში მოსალოდნელია, კომპანია რუსეთ-საქართველო-სომხეთის მიმართულებით გაზსადენის რეგულირება მოახდინოს და იმის ნაცვლად, რომ ამ მიწსადენით სომხეთისა და საქართველოს ტიუმენში ან თურქმენეთში მოპოვებული გაზი მოაწოდოს, ამ გზით ირანული გაზი ევროპის მიმართულებით გაიტანოს," - აცხადებს კასპისპირეთის ენერჯეტიკული საკითხების მკვლევარი, ექსპერტი ლიანა ჯერვალიძე.

ამ ეტაპზე, ირან-სომხეთ-საქართველო-რუსეთის "ტრასაზე" "გაზპრომს" ერთადერთი "თიერი ლაქა" - საქართველო რჩება, რომლის დაუფლებისთვისაც კომპანია არც თანხებს დაიშურებს და არც ტკბილ დაპირებებს. თუმცა, ექსპერტი ლიანა ჯერვალიძე ამბობს, რომ "გაზპრომისთვის" ამ მიზნების განხორციელებაში ხელშეწყობა, შესაძლოა, საქართველოსთვის დასავლეთის თვალში მებრუნად ნამგებია აღმოჩნდეს.

"გაზპრომის" გეგმები აშკარად ენიანაღმდებება დასავლეთის ინტერესებს, რადგან თუ "გაზპრომმა" ფარის საბალოდ ან ევროპისკენ გაზ მიწოდებული დანახარჯებით გახსნა და მსოფლიოში უდიდესი რესურსების ევროკავშირისკენ ექსპორტის მნიშვნელოვან სუგებზე სრული კონტროლი მიიპოვა, რეგიონში ევროკავშირისა და შერეობული შტატების გავლენა შესუსტდება," - აცხადებს ჯერვალიძე და "გაზპრომის" ამბიქვითება.

მართლაც, წინასწარი გათვლებით, თუ "გაზპრომი" გარკვეულ თანხებს საქართველოში საკომერსორო სადგურებისთვის დახარჯავს, ჩვენი 9 მილიარდი კუბური მეტრის გამტარობის გაზსადენებმა, შესაძლოა, 18-20 მილიარდი კუბური მეტრიც კი გააბურთავს. ეს კი იმ მოცულობის მეზუთვდაა, რაც ევროკავშირის 2010 წლისთვის დასჭირდება და რის მიწოდებასაც მისთვის ირანი გეგმავს.

"ამ პროექტით მიღებული გეოსტრატეგიული უპირატესობები გაცილებით მეტია, ვიდრე 300 ან მეტი მილიონი," - ამბობს ექსპერტი ლიანა ჯერვალიძე.

ამ მიმართულებით გაზის ტრანსპორტირების სხვა პროექტი კი საქართველოსთვის, შესაძლებელია, მართლაც მომგებანი აღმოჩნდეს, როგორც გეოსტრატეგიულად, ისე ენერჯეტიკულად. გეოსტრატეგიული დანახარჯების ალტერნატიული წყაროს შექმნის თვალსაზრისითაც. კერძოდ, ადრე ქართული მხარე, უკრანისათან ერთად, ირან-ზებრთავან-საქართველო-შავი ზღვა-უკრაინის გაზსადენის შენეხილვად, რომლის განხორციელების შემთხვევაში, ირანიდან ტრანსპორტირებული გაზის საფასური უკრანის საზღვარზე არსებული 60 დოლარის ნაცვლად, 40 დოლარამდე დაიწვდა. ეს პროექტი, ჯერჯერობით, შეფერხებულია, "გაზპრომთან" საუბარი კი საქართველო-

საქართველოს ბანკი
BANK OF GEORGIA

2004 წლის 23 სექტემბერი, თბილისი

პრესრელიზი

„საქართველოს ბანკი“ თუწყება ირაკლი გილაურის ფინანსურ დირექტორად დანიშნვის შესახებ

საქართველოს წამყვანმა კომპანიებმა ბანკმა, სს „საქართველოს ბანკმა“ დღეს ირაკლი გილაურის ფინანსური დირექტორის დანიშნვის შესახებ განაცხადა. ირაკლი გილაური, ამ დანიშნვამდე ხუთი წლის განმავლობაში მუშაობდა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (ერგბ) ბანკრის თანამდებობაზე. ირაკლი გილაური, მუშაობასთან პარალელურად ბოლო ერთი წლის განმავლობაში ლონდონში სწავლობდა სიტის უნივერსიტეტში, სადაც მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხი დაიცვა საბანკო საქმეში და საერთაშორისო ფინანსებში.

„მობარული ვარ, რომ ახალ მენეჯმენტთან ერთად, ბანკის სტრატეგიული განვითარების გეგმის განხორციელებაში მივიღებ მონაწილეობას. სტრატეგიის ძირითადი მიზანია ბანკის ეფექტურობის გაუმჯობესება, ამას კი თითოეული თანამშრომლის ძალისხმევის გარეშე ვერ მივაღწევთ. ვეგგავთ უკვე დასავლეთში აპრობირებულ ახალი რისკის მენეჯმენტის სისტემის დანერგვას, ეს კი გაზრდის ბანკის საიმედობას. აგრეთვე უნდა დავიწყეთ მუშაობა Basel II-ის კაპიტალური ადეკვატურობის სტანდარტის დანერგვაზეც, ეს ხანგრძლივი პროცესია, მაგრამ აუცილებლად განსახორციელებელია.“ განაცხადა ირაკლი გილაურმა.

„მობარული ვარ, რომ ახალ გენერალურ დირექტორს ფინანსური დირექტორიც შეემატა, ამით კი მენეჯმენტის დაკომპლექტება დასრულდა“, აღნიშნა „საქართველოს ბანკის“ საშუალოფუნქციო საბჭოს თავმჯდომარემ ვლადიმერ პატეიშვილმა.

„როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე მობარული ვარ ირაკლი გილაურის საქართველოს ბანკში გადმოხვედით, მაგრამ როგორც ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (ერგბ) თანამშრომელს გული მწყდება, რომ ირაკლი ერგბ-დან წავიდა“ განაცხადა ჰენრი პოტერმა, საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ.

ირაკლი გილაურის შესახებ

28 წლის ბანკის ექვს წლიანი გამოცდილება აქვს საინვესტიციო და კორპორატიულ საბანკო საქმიანობაში. ირაკლი გილაურმა ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (ერგბ) თბილისისა და ლონდონის ოფისებში იმუშავა. იგი 20-მდე ტრანზაქციას მუშაობდა საქართველოსა და სხვა დიქსი ქვეყნებში. აქედან ექვსი საბანკო პროექტი იყო: რომლის მილთანი დარბეულება \$22 მილიონია. მუხუხედავად ირაკლი გილაურის ახალგაზრდული ასაკისა, ერგბ-ს პირველი ვიცე-პრეზიდენტის რეკომენდაციით იგი წარმადგენდა ერგბ-ს საქართველოს ბანკის სარეგიონი კომისიაში.

1994-98 წლებში, ირაკლი გილაური სწავლობდა ლიმერიკის უნივერსიტეტში (University of Limerick) ირლანდიის რესპუბლიკა. სადაც მან მოიპოვა ბაკალავრის ხარისხი ბიზნესში. კონომიკისა და ფინანსების განხრით. 2003 წელს მან მიიღო ბრიტანეთის საბჭოს პრესტიჟული ჩვენინგის სტიპენდია (Chevening Scholarship). რამაც საშუალება მისცა ესწავლა სიტი უნივერსიტეტის კასის ბიზნეს სკოლაში (Cass Business School of City University) ლონდონში. მან ამ უნივერსიტეტის მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხი მოიპოვა საბანკო საქმესა და საერთაშორისო ფინანსებში (MSc in Banking and International Finance).

„საქართველოს ბანკის“ შესახებ

საქართველოს ბანკი“ ქვეყანაში წამყვანი უნივერსალური ბანკია. მისი საბაზრო წილი 2003 წლის დასასრულისთვის სესხებში დაახლოებით 19.4%, ხოლო დეპოზიტებში 17.2%-ს შეადგენდა. ბანკს გააჩნია სამომხმარებლო საბანკო პროდუქტების ფართო პაკეტი, რომელთა გავრცელება ხდება ბანკის ფილიალების ფართო ქსელის მეშვეობით. ბანკი კორპორატიულ კლიენტებს სთავაზობს კომერციულ და საინვესტიციო (კომპანია კლთქ & თივავრტ სოქურითის) შემთხვევით, რომელშიც „საქართველოს ბანკს“ მნიშვნელოვანი ზაქციო წილი აქვს. საბანკო მომსახურების ფართო არჩევანს. 2004 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით ბანკის მილიანი აქტივების მოცულობა 270,3 მილიარდ ლარს გაუტოლდა. 2003 წელს ბანკის წმინდა მოგება 9.2 მილიონი ლარი შეადგინა.

დამატებითი ინფორმაციისთვის დაუკავშირდით!
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეს ჰენრი პოტერს
ინვესტირებთან ურთიერთობების ხელმძღვანელს მაკა კეისაშვილს

+44 20 7338 7031
+995 32 444 256

potterh@ebrd.com
ir@bog.ge

სააქციო საზოგადოების დირექტორთა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების საპროფესიო სწავლება

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) საქართველოში ბიზნესის განვითარების პროექტი აწყობს ერთდღიან სემინარს "ფინანსური ანალიზის საფუძვლები".

სემინარი გაიმართება თბილისში, ა.წ. 30 სექტემბერს 10:00-ზე სასტუმრო "მარიოტ ქორთიარდში" (თავისუფლების მოედანი N4).

სემინარი განკუთვნილია მხოლოდ სააქციო საზოგადოებების დირექტორებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისთვის. სემინარი არაა განკუთვნილი ფინანსური მენეჯერებისა და ფინანსური განათლების მქონე ხელმძღვანელებებისათვის.

სემინარზე დასწრება უფასოა. დასწრებისათვის აუცილებელია წინასწარი რეგისტრაცია. რეგისტრაციის მიზნით, გთხოვთ, წინასწარ დაგვიკავშირდეთ შემდეგ ტელეფონის ნომრებზე: 91 30 96, 91 26 89, 91 29 58. ადგილები შეზღუდულია.

მანქანა-დანადგარების მწარმოებელი კომპანიების და მათი წარმომადგენლობის საპროფესიო სწავლება

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) საქართველოში ბიზნესის განვითარების პროექტი ახორციელებს ტექნიკურ დახმარებას ლიზინგის სფეროში, რომლის ფარგლებშიც ხდება საქართველოში არსებული მანქანა-დანადგარების მწარმოებელი კომპანიების წარმომადგენლების მონაცემთა ბაზის შედგენა.

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) საქართველოში ბიზნესის განვითარების პროექტის ლიზინგის კომპონენტი მუშაობს ლიზინგის ბაზრის განვითარებაზე და რეკომენდაციებს უწევს სალიზინგო კომპანიებსა და მათ კლიენტებს მანქანა-დანადგარების ლიზინგით შექმნასთან დაკავშირებით.

ამ მიზნით მანქანა-დანადგარების მწარმოებელი კომპანიების წარმომადგენლებს ვთხოვთ, მოგვანოდონ ინფორმაცია საკუთარი კომპანიის შესახებ (კომპანიის დასახელება, მისამართი, ტელეფონის ნომრები, საკონტაქტო პირი). ჩვენი კოორდინატებია: მსოფლიო ბანკი, თბილისი 0179, ჭავჭავაძის გამზირი, I ჩიხი, 5. ტელ.: 91 26 89, 91 29 58, 91 30 96. ფაქსი: 91 34 80. ელ ფოსტა: rjaparidze@ifc.org

"მადნეულმა" "კვარციტიდან" ავსტრალიელის ბარისხვა მოიხსოვა

"კვარციტი" 50 პროცენტის მფლობელ ავსტრალიურ კომპანია "კროპულდ ლიმიტედს" სასამართლოში მოუწევს თავისი პოზიციების დაცვა. მისმა პარტნიორმა "მადნეულმა" ავსტრალიური კომპანიის "კვარციტიდან" გარიცხვის შესახებ საკითხი გუშინ კაზრეთში გამართულ პარტნიორთა ერთობლივ კრებაზე დააყენა. ხმების თანაბარი გადანაწილების გამო ავსტრალიურმა მხარემ ვერ მოახერხა თავისი ინიციატივის - "კვარციტის" გენერალური დირექტორის ვისლი ცოტაძის გადაყენების და ახალი გენერალური დირექტორის დანიშვნის - გატანა. ავსტრალიური მხარის მოთხოვნით, კრება დახურული იყო. კრებაზე ავსტრალიური მხარის ინტერესებს ავსტრალიური კომპანიის ლობისტი ივანე მაჭავარიანი და "კვარციტის" საოპერაციო დირექტორი ტონი ლიი ვრინი იცავდნენ. ორსაათიანი განხილვის შემდეგ ავსტრალიურმა მხარემ კრება უკმაყოფილოდ და თითქმის უკომენტაროდ დატოვა. მაჭავარიანმა კომენტარის გაკეთებაზე უარი განაცხადა და ჟურნალისტებს ავსტრალიელის კენ მუითითა. ვრინმა ჟურნალისტებთან მოკლედ გააკეთა: "ჩვენ უმარაგი პროექტი გვაქვს, რისი განხორციელების საშუალებასაც არ გვაძლევს."

სოფიკო ოხანაშვილი

პარტნიორება კრებაზე სამი საკითხი განიხილეს. პირველი ორი საკითხის ("კვარციტის" გენერალური დირექტორის ვისლი ცოტაძის გადაყენება და ახალი გენერალური დირექტორის დანიშვნა) ინიციატორი ავსტრალიური მხარე იყო. ხმების თანაბრად გადანაწილების გამო მათ იმედი გაუცრუვდა და "კვარციტის" მოქმედი გენერალური დირექტორი ისევ თავის პოსტზე დარჩა. პირველი საკითხის ჩაყარვის გამო ავტომატურად გაბათილდა მეორე საკითხიც. ქართული მხარის მოთხოვნის მიუხედავად, ავსტრალიელისთვის თვისი კანდიდატის ვინაობა არ დაუსახელებიათ. ავსტრალიური მხარის განმარტებით, მათ პრეტენზია არა აქვთ პირადად ვისლი ცოტაძესთან, არამედ მათთვის მიუღებელია მთლიანად სტიქიტურა, რომელიც ცოტაძეს არ აძლევს საშუალებას, 100 პროცენტით

დაიცავს "კვარციტის" ინტერესები. "კვარციტის" გენერალური დირექტორი კი ირწმუნება, რომ ეს არგუმენტი მხოლოდ შირმაა, სინამდვილეში კი ავსტრალიური მხარე მას პიროვნულად უპირისპირდება, რადგან მასთან ვერ გამოუვიდა იმ სტენარით მუშაობა, რომლითაც წარმატებით თანამშრომლობდნენ "მადნეულს" წინა ხელმძღვანელებთან. "მათ ვერ გვაპატიეს, რომ ლობისტი-სგან განსხვავებით, არაბალანსური მადნების გადაცემა შეეწყობოდა. ეს კანონითაც აკრძალულია. ბალანსურს ჩვეულებრივ ვანვდიდით, მაგრამ ამაზე უარი თქვენს. ახლა კი პრეტენზია გავიყენებთ, მადნებს რატომ არ გვანვდიდითო", - განაცხადა "მადნეულის" გენერალური დირექტორის მოადგილემ ზაზა გორგენიანი.

შესაშე საკითხი, რომელიც პარტნიორთა კრებაზე ქართულმა მხარემ დააყენა, ავსტრალიური კომპანია "კროპულდ ლიმიტედის" "კვარციტიდან" გარი-

ცხვას გულისხმობდა. ქართული მხარე ასეთი გადაწყვეტილების მიღების უამრავ მიზეზს ასახელებს. "მადნეულის" ხელმძღვანელი პირების მტკიცებით, კომპანია "კროპულდ ლიმიტედმა" დაარღვია სადამფუძვლებო ხელშეკრულების თითქმის ყველა პირობა. კერძოდ, მის მიერ საერთოდ არ შესრულდა ან შესრულდა ნაწილობრივ ერთობლივი საწარმო "კვარციტის" 1994 წლის 28 იანვრის სადამფუძვლებო დოკუმენტით, ლიცენზია და პროექტი განახლებული პირობები და ვალდებულებები. "პროექტის მიხედვით, "მადნეულს" დივიდენდის სახით უნდა მიეღო 35 მილიონი დოლარი, ამის ნაცვლად, მთელი შედეგის ნახევარზე "მადნეულმა" მხოლოდ 11 მილიონი დოლარი მიიღო. ცხადვე უცხადესია, ავსტრალიურმა მხარემ ეს პირობა ვერ შეასრულა", - განაცხადა გორგენიანი.

კიდევ ერთი საკითხი, რაც ასევე ავსტრალიელი პარტნიორის გარიცხვის შესახებ საკითხის დაყენების მიზეზი გახდა, ინვესტიციების მოზიდვის უაქტიურდობა. ავსტრალიური კომპანიის ერთ-ერთი პარტნიორი ვალდებულება იყო საჭიროების შემთხვევაში დახმარებოდა "კვარციტს" უცხოური ვალუტის მოზიდვაში, რაც ქართული მხარის მტკიცებით, ავსტრალიელმა პარტნიორმა პრაქტიკულად არ შეასრულა. ამასთანავე, არ არსებობს ოფიციალური ძალის მქონე დოკუმენტი, რომელიც ავსტრალიური კომპანიის მიერ "კვარციტში" და ზოგადად ქართული ოქრის წარმოებაში განხორციელებული ინვესტიციების ოდენობას დაადასტურებს. "მადნეულს" ხელმძღვანელების ინფორმაციით, მთლიანად ავსტრალიური მხარის ქმე-

დებით ქართულ მხარეს სულ მცირე 63 მილიონ 565 ათას 619 აშშ დოლარის ოდენობით ფინანსური ზიანი მიადგა.

ავსტრალიელი ბრალდებულს უარყოფდნენ და ცდილობდნენ, ქართული მხარე დაერწმუნებინათ, რომ ლიცენზიით გათვალისწინებული ვალდებულებები გადაჭარბებით შეასრულეს. მათი მტკიცებით, პროექტით გათვალისწინებული 10 ტონის ნაცვლად მათ "მადნეულს" 11 ტონა ოქრო გადასცეს. "შპს "კვარციტის" საქმიანობის მაჩვენებლებიდან ჩანს, რომ შპს "კვარციტი" სახელმწიფოსა და სს "მადნეულის" წინაშე დაკისრებულ ვალდებულებებს ასრულებს", - ვითხოვლობთ ავსტრალიური მხარის მიერ სპეციალურად ჟურნალისტებისათვის მოზადებულ ინფორმაციას.

კიდევ ერთი საკითხი, რაც "კვარციტისა" და "მადნეულის" გენერალურმა დირექტორმა ჟურნალისტებთან საუბრისას ხაზგასმით დააფიქსირა, "მადნეულის" პრივატიზებას შეეხება. "გარდაუვალია, რომ უნდა გაიყიდოს "მადნეულის" ფაბრიკა, რომელიც 1975 წელსაა აშენებული და ძალიან მოძველებულია. თუ სახელმწიფოს კურსი სანარმოების გაყიდვისკენაა მიმართული, ამას არავინ ეწინააღმდეგება, მაგრამ მადნეულს კონტროლი სახელმწიფოს უნდა დარჩეს", - განაცხადა ცოტაძემ.

"მადნეული" ავსტრალიური კომპანიის "კვარციტიდან" გარიცხვის შესახებ სარჩელის სასამართლოში შეტანას უახლოეს მომავალში გეგმავენ. ჯერჯერობით უცნობია მეორე მხარის გეგმები, თუმცა სავსებით დასაშვებია, რომ ავსტრალიურმა კომპანიამ შემხვედრი სარჩელი შეიტანოს.

ნაბიჭი ევროკავშირისკენ

საქართველოს ევროპულ უწყებებში ინტეგრაციისათვის კიდევ ერთი შეთანხმება შედგა - საქართველო ევროკავშირთან ე.წ. "პორიზონტალურ ხელშეკრულებას" გააფორმებს, რაც საპაერო-სატრანსპორტო თანამშრომლობის დამყარებას გულისხმობს. საქართველოს მხარე ამ ხელშეკრულებას ევროკავშირთან დაახლოების კენ გადადგმულ ნაბიჯად მიიჩნევს. უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველო პირველი პოსტსაბჭოური ქვეყანაა, რომელიც ევროკომისიამ ამ სფეროში სათანამშრომლოდ აირჩია.

დინა ჩაბა

საპაერო-სატრანსპორტო თანამშრომლობის დასამყარებლად ევროკავშირსა და საქართველოს შორის მოლაპარაკებათა პირველი რაუნდი უკვე დაიწყო. საქართველოში ოფიციალურ ვიზიტად მყოფი ევროკავშირის დელეგაციის მთავარი მიზანიც სწორედ ეს იყო. დელეგაციას ევროკავშირის ენერჯეტიკის და ტრანსპორტის გენერალური დირექტორატის წარმომადგენელი დანიელ გუ-

ადერი ხელმძღვანელობდა.

საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის გიორგი მჭავანაძის განცხადებით, ევროკავშირის სადამფუძვლებო ძირითადი პოსტულატების თანახმად, ევროპის ავიაციაში მუშაობის გარეშე უნდა დადგინდეს ტერიტორიის შიგნით თანაბარი უფლებები ექვემდებარება. სწორედ ამ მიზნით ევროკავშირმა განაპირობა აღნიშნული "პორიზონტალური ხელშეკრულების" მიღება. "ეს ხელშეკრულება ევროპასთან ერთ ენაზე საუბარს ნიშნავს, ეს კი მნიშვნე-

ლოვანია, რადგან ჩვენ ევროკავშირისკენ მივიწინააღმდეგებოდით", - განაცხადა გიორგი მჭავანაძემ. მისივე თქმით, უკვე შექმნილი ხელშეკრულების ტექსტი ევროკავშირის 25 წევრ ქვეყანას გადაეცა. ზაენება და დოკუმენტის ხელშეკრულება მზადდება მხოლოდ მას შემდეგ დაიწყება, რაც ევროკავშირის წევრები თავიანთ შენიშვნებს გამოთქვამენ. "ეს, ყველაზე ოპტიმალური პროგნოზი სამ თვეს გასტანს. აღნიშნული ხელშეკრულება შესაბამისობაში მოიყვანს საქართველოს და ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებს შორის საპაერო მიმოსვლის შესახებ უკვე არსებულ ორმხრივ ხელშეკრულებას", - აღნიშნა ადმინისტრაციის თავმჯდომარემ.

თუმცა, მჭავანაძე ერთადერთი არ არის, რომელიც მიიჩნევს, რომ აღნიშნული ხელშეკრულება ხელს შეუწყობს საქართველოს ევროკავშირთან დაახლოებას. ამ მოსაზრებას საქართველო ევ-

როკომისიის დელეგაციის ხელმძღვანელი ტორნენ პოლტიცი ეთანხმება. "ვიფიქრობ, ეს მნიშვნელოვანი საკითხია საქართველოს ევროკავშირისკენ ინტეგრირებისთვის", - აღნიშნა მან გუშინ გამართულ პრესკონფერენციასზე.

გუშინვე, როცა საუბარი ქართული და უცხოური ავიაკომპანიების თანაბარ პირობებში მოქცევის შეეხო, დაიბადა კითხვა - არის თუ არა ქართული კომპანიები კონკურენტუნარიანნი? მჭავანაძემ ქართული ავიაკომპანიების პოზიციების გაუარესების ან მათი გაკონტროლების შესახებ გარდაუდებულ უარყო. მისი განცხადებით, "ეს კომპანიები, ჩვეულებისამებრ, თავის რეისებს შეასრულებენ და პრობლემები არ შეექმნება."

შეხვედრის ბოლოს გაირკვა, რომ ევროკავშირი ქართულ მხარეს ავიაციის სფეროში საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის მიზნით კონსულტაციებსაც გაუწევს.

ახალი სახოსენსო ბანკებით ბიზნესს სავსებზე

ბიზნესს სავსის ოცნახში

მოხდევადიანი უხვი ნდიუხი 13%-დან

გხიქევადიანი უხვი ნდიუხი 14%-დან

სესხის დაფახვის მაქსიმალური პერიოდით 60 თვე

ბიზნესს სავსის ოცნახში

უხვი ნდიუხი 14%-დან

სესხის დაფახვის მაქსიმალური პერიოდით 18 თვე

პროფესიონალური მენეჯერი - ლიბერტი მკვირე და საქართველოს ბიზნესის რეინვენსტმენტი

დასახლებითი ინფორმაციისათვის | 20 16 16 | 20 17 17 | 25 28 06
დასახლებითი ინფორმაციისათვის: | თბილისი ბაზ. 18 | ვაჟა-ფშაველას ბაზ. 46 | ქაჭავაძის ბაზ. 58

ტერაქტის ორგანიზატორები რუსეთის სამართალდამსავ ორბანობთან თანამხრომლობდნენ

აიხვალი ბაქარდია

500 ათასი დოლარი ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონული სამმართველოს პოლკოვნიკები ანატოლი შაპკინი და ასლან შორტანოვი ავტომანქანით ნაწიკიდან სპეციალური დავალებით გავიდნენ. სადგურ ორგანიზაციის რაიონში (ინგუშეთის ტერიტორია, ჩეჩნეთის საზღვართან ახლოს) მათ გზა გადაუღებდა "ბე-ემ-ვე"-მ, საიდანაც გამობხტნენ კამუფლიაჟში გამოსწყობილი შეიარაღებული ხალხი. ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონული სამმართველოს ოფიცრები გათოკეს, თავზე ტომრები ჩამოაცვეს, მილიციის პოსტებზე შეუფერხებლად ჩქარეობით გადაიყვანეს.

1997 წლის 7 აგვისტოს ჩრდილოეთ კავკასიის ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონული სამმართველოს პოლკოვნიკები ანატოლი შაპკინი და ასლან შორტანოვი ავტომანქანით ნაწიკიდან სპეციალური დავალებით გავიდნენ. სადგურ ორგანიზაციის რაიონში (ინგუშეთის ტერიტორია, ჩეჩნეთის საზღვართან ახლოს) მათ გზა გადაუღებდა "ბე-ემ-ვე"-მ, საიდანაც გამობხტნენ კამუფლიაჟში გამოსწყობილი შეიარაღებული ხალხი. ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონული სამმართველოს ოფიცრები გათოკეს, თავზე ტომრები ჩამოაცვეს, მილიციის პოსტებზე შეუფერხებლად ჩქარეობით გადაიყვანეს.

გატაცების ორგანიზატორი იყო რადუევის არმიის შტაბის უფროსი ვაჰა ჯაფაროვი. მძევლები სხვადასხვა ადგილზე მოათავსეს, მათ შორის, გროზნოს სტაროპრომისლევსკის რაიონში, სახლში, რომელიც ეკუთვნოდა იმ დროისათვის ინგუშეთის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელს, ვიცე-პოლკოვნიკ დაუდ კორიგოვს. უფრო მეტიც, კორიგოვი პერიოდულად მიდიდა და ცხოვრობდა ამ სახლში ტერორისტებთან ერთად იმ დროსაც კი, როცა იქ პოლკოვნიკები შაპკინი და შორტანოვი ჰყავდათ. ჩეჩნეთის მკვიდრის ლეჩე ისლამოვის (მეტსახელია "ბორღა") სამართლო საქმის მასალებში არის მოწმეთა ჩვენებები - ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონული სამმართველოს ყოფილი და ამჟამინდელი ოფიცრების, სადაც აღნიშნულია, რომ პოლკოვნიკები შაპკინი და შორტანოვი საკუთარმა ხალხმა ჩააბარა. ჩააბარა ფულით. თვის. ძალიან დიდი ფაზასი თვის.

საქმე ის არის, რომ რუსეთის მთავრობამ შინაგან საქმეთა მინისტრის გამოუყურ თანხა, 7,5 მილიონი აშშ დოლარის ეკვივალენტი, ჩეჩნეთში აგენტურული ქსელი შექმნის, ტერორისტული დაჯგუფებებისა და ბანდფორმირებების ხელმძღვანელთა ლიკვიდაციის მიზნით.

სამწუხაროდ, ტერორიზმთან ბრძოლას ეს თანხა არ მოხმარდა. ის, უბრალოდ, სამხრეთშია ჩინოვნიკებმა მოსკოვში და მათმა კოლეგებმა ჩრდილოეთ კავკასიაში მოიპარეს. ისლამოვის სასამართლო პროცესზე ჩვენებებში ასეთი ეპიზოდი გახლავთ: მძველი პოლკოვნიკი შაპკინი ბოევიკების მიერ მიცემულ მობილური ტელეფონით ესაუბრება ჩრდილოეთ კავკასიის ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონული სამმართველოს უფროსს, გენერალ-მაიორ რუსლან იამუგაოვს და სიხოვს, აიღოს 500 ათასი აშშ დოლარი მისი სახლის ანტირესტორად. სად არის დანარჩენი ფული და რა ბედი ენა "ანტირესტორის" თანხებს, ჩემი აზრით, აქამდე არავინ დაინტერესებულა. დატაცებული მილიონებთან დაკავშირებით არც შინაგან საქმეთა მინისტრის, არც პროკურატურას. ყოფილმა მძველმა პოლკოვნიკმა შორტანოვმა კი სასამართლოზე პირდაპირ განაცხადა: "საქმე ისლამოვი კი არ არის, არამედ იმ მოლაღატებში ჩვენი უწყებებიდან, რომლებმაც ჩვენ ჩაგვებარეს".

ბანდიტებს ჩააბარეს იმისთვის, რომ ჩამოენერათ მილიონობით დოლარი, რომელიც ტერორიზმთან ბრძოლისთვის იყო გამოყოფილი. ამ საქმის მთავარი მოწმე ლეჩე ისლამოვი ან. გაზაფხულზე ციხეში მოწმალეს განაჩენის გამოტანის შემდეგ. ამ საქმესთან დაკავშირებით დღესაც შეიძლება დაიკითხოს ჩრდილოეთ კავკასიის ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის სამმართველოს ყოფილი უფროსი გენერალი იამუგაოვი; პოლკოვნიკი შაპკინი, რომელიც ამჟამადაც განაგრძობს საქმიანობას მოსკოვში ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარ სამმართველოში; პოლკოვნიკი ხასანბეკოვი, რომელიც ამჟამადაც ხელმძღვანელობს ჩეჩნეთის რესპუბლიკის ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის რეგიონულ სამმართველოს; ვიცე-პოლკოვნიკები ხამაშაშინოვი და ბოზორკინი, პოლკოვნიკი მოსიფიუკი და რუსეთის შინაგან საქმეთა მინისტრის მამინდელი ხელმძღვანელები.

ვიტალი ხელსიძვეს, რომ ხასანბეკოვი დღემდე თავისუფალია.

რადღაც მაშინდელი მინისტრი ვლადიმირ რუშნილოვ საქმის კურსში ჩააყენა და მოინონეს ტერორისტთან გარიგება. სანაცვლოდ უმაროვი დაეხმარა მძევლების გათავისუფლებას: ორი პოლინელი ქალი, ფრანგი ჟურნალისტი ბრისა ფლოტი, ასევე გადასცა გენერალ გენადი შპიგუნის გვამი.

ნაწიკში მკურნალობის შემდეგ დიდი უმაროვი რუსეთის სპეცსამსახურების თანამშრომლებს მონაწილეობით გადაიყვანეს საქართველოში. შუამავლები რუსეთის შსს-დან და უფს-დან მას შეგებდნენ თბილისში 2001 წელს. იმავე წელს ის ჩეჩნეთში დაბრუნდა. ახლა ის გახლავთ ბასაევის შემდეგ მეორე ადამიანი ჩრდილოეთ კავკასიაში ტერაქტების ორგანიზებაში. მის სახელს უკავშირებენ ტერორისტების თავდასხმებს ინგუშეთში 22 ივნისს და ბესლანშიც.

საიდან აქვთ ფული ტერორისტებს
ტერორისტების ფულადი სახსრების შევსების წყაროები მრავალფეროვანია. ხატაბი და მისი უახლოესი გარემოცვა, ძირითადად არაბი ბასაევების მძევლები, დაფინანსებულს გარედან იღებდნენ - ისლამური არაბული ექსტრემისტებისგან, თურქეთიდან აზერბაიჯანისა და დაღესტნის გავლით ჩეჩნეთში.

მაგრამ დაფინანსების ყველაზე ძლიერი წყარო ჩეჩნეთის მეორე კამპანის დაწყებამდე ადამიანების გატაცება იყო. ამასთან, როგორც ნესი, ყველაზე დიდი სახსრები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი მძევლებისთვის გაიცემოდა არა მხოლოდ სახელმწიფო სისტემაში ჩართული ცნობილი ოლიგარქების მიერ, რომლებიც იძულებული იყვნენ, ეს გაეკეთებინათ შსს და უფს-ს თანამშრომლების შუამავლობით და ის ტერაქტების ხელმძღვანელების ნებათაშინაო გატაცებულ ფორმალისტების გადასარჩენად, არამედ კრიმინალური და ნახევრად კრიმინალური რუსული ბიზნისიდან. ამასთან, ამ ფულის გადასხვადი პუნქტი ყოველთვის იყო მოსკოვი: უფს-ის შესაბამის ტერაქტურებში არსებობდა იმ ბანკების სია, რომლებიც ჩართულნი იყვნენ ამ საქმეში.

როგორ მკურნალობდნენ ფედერალური ტერორისტებს

ბრიგადის გენერალი დიკო უშაროვი მასხადის მთავრობაში უშიშროების საბჭოს ხელმძღვანელი იყო. მეორე კამპანის დროს იგი მეორე რაიონშია და ფრონტებს ურუს-მარტანისა და აზხო-მარტანის მიმართულებით. მისი შემოსავლების მთავარი წყარო ადამიანების გატაცება იყო. 2000 წლის ზამთარში, ბორჯომის გროზნიდან გასვლისას მიმდებ დიქრა.

შემდეგ კი დაიწყო ფანტასტიკა: შუამავლების მეშვეობით დიკო უშაროვი შეთანხმდა ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის მთავარი სამმართველოს ხელმძღვანელობს... ნაწიკში მკურნალობის შესახებ. რუსეთის შინაგან საქმეთა მინისტრის ხელმძღვანელობა და პირდაპირი წყაროები რუსეთის სპეცსამსახურების თანამშრომლებს მონაწილეობით გადაიყვანეს საქართველოში. შუამავლები რუსეთის შსს-დან და უფს-დან მას შეგებდნენ თბილისში 2001 წელს. იმავე წელს ის ჩეჩნეთში დაბრუნდა. ახლა ის გახლავთ ბასაევის შემდეგ მეორე ადამიანი ჩრდილოეთ კავკასიაში ტერაქტების ორგანიზებაში. მის სახელს უკავშირებენ ტერორისტების თავდასხმებს ინგუშეთში 22 ივნისს და ბესლანშიც.

საიდან აქვთ ფული ტერორისტებს
ტერორისტების ფულადი სახსრების შევსების წყაროები მრავალფეროვანია. ხატაბი და მისი უახლოესი გარემოცვა, ძირითადად არაბი ბასაევების მძევლები, დაფინანსებულს გარედან იღებდნენ - ისლამური არაბული ექსტრემისტებისგან, თურქეთიდან აზერბაიჯანისა და დაღესტნის გავლით ჩეჩნეთში.

მაგრამ დაფინანსების ყველაზე ძლიერი წყარო ჩეჩნეთის მეორე კამპანის დაწყებამდე ადამიანების გატაცება იყო. ამასთან, როგორც ნესი, ყველაზე დიდი სახსრები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი მძევლებისთვის გაიცემოდა არა მხოლოდ სახელმწიფო სისტემაში ჩართული ცნობილი ოლიგარქების მიერ, რომლებიც იძულებული იყვნენ, ეს გაეკეთებინათ შსს და უფს-ს თანამშრომლების შუამავლობით და ის ტერაქტების ხელმძღვანელების ნებათაშინაო გატაცებულ ფორმალისტების გადასარჩენად, არამედ კრიმინალური და ნახევრად კრიმინალური რუსული ბიზნისიდან. ამასთან, ამ ფულის გადასხვადი პუნქტი ყოველთვის იყო მოსკოვი: უფს-ის შესაბამის ტერაქტურებში არსებობდა იმ ბანკების სია, რომლებიც ჩართულნი იყვნენ ამ საქმეში.

დამანგრეველი ქარიხვალდი ქარიზის აუზში

ჰაიტები ტროიკული ქარიხვალდი "ჟანას" შედგება დაღუპულთა რაოდენობამ 2 000-ს მიაღწია. მამულეების განცხადებით, მსხვერპლის რაოდენობა, შესაძლოა, კიდევ გაიზარდოს, რადგან საპორტო ქალაქ გონაივში, სადაც წყლის დონემ დაიკლო, შეიძლება მეტი გავაში იქნეს ალბონილი. 1 200-ზე მეტი ადამიანი უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ითვლება. დაზარალებულებს უტარდებათ სამედიცინო დახმარება. დაღუპულებს კი, ეპიდემიის თავიდან აცილების მიზნით, სამომავლოდ დაკარგულად მიაჩნობენ. მით უფრო, რომ ელექტროენერჯის არქონის გამო მორგები არ ფუნქციონირებს. გაეროს-ს მიერ ჰუმანიტარული ტვირთის ჩატანა სტიქიური უბედურების ზონაში ძირითად-

ად საპორტი გზით ხდება. სტიქიის შედეგების ლიკვიდაციის ოპერაციაში მონაწილეობენ გაეროს-ს სამშენობლები, რომლებიც ჰაიტები თებერვალში პრეზიდენტ ფან ბერტრან არისტიდის გადაყენების შემდეგ სამოქალაქო ნესრისგ იცავენ. ყველაფერთან ერთად კი, ჰაიტის ემუქრება კიდევ ერთი ქარიხვალდი, "კარლის" მოახლოების საშიშროება. მეტეოროლოგთა პროგნოზით კი, ქარიხვალდი "ჟანამ", შესაძლოა, კვირის ბოლოს აშშ-სკენ გადაინაცვლოს. ფლორიდაში, მაიამის ქარიხვალდის ეროვნულმა ცენტრმა ჩრდილო-დასავლეთი-ისა და ცენტრალური ბაჰამის კუნძულების მოსახლეობა მოახლოებული საშიშროების შესახებ უკვე გააფრთხილა.

ბი-ბი-სი

მიიღებენ თუ არა თურქეთის ევროკავშირში

ბრიუსელში თურქეთისთვის მნიშვნელოვანი მოლაპარაკებების რაუნდი მიმდინარეობს, რომელშიც ევროკავშირის ფარგლებში ქვეყნების მოხალისე უნდა განსაზღვროს. 6 ოქტომბერს ევროკომისია გადაწყვეტს, დაინერგება თუ არა ევროკავშირში თურქეთის ინტეგრაციასთან დაკავშირებით ანკარასთან მოლაპარაკებები. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ მხარეები გალიზანდობით არიან. თურქეთი შემოვიტყობს სასამართლო რეფორმებთან ევროკომისიის დამოკიდებულებით. თურქეთში რეფორმის შეტერება არასაქორინო კავშირის გამო სასაჯელის დაწესების შესახებ საზოგადოებრივმა აზრით სწორედ ნავთობპროდუქტებით კონტრაბანდა (შირვანი ბასაევი სათობო-ენერგეტიკის მინისტრი იყო)... ბოევიკი-ტერორისტები თავისუფალი იღებდნენ არა მხოლოდ სალუტით და რუსული რუბლებით, არამედ მსუბუქი ავტომობილებით, ძირითადად უცხოური მრავალი საჭიროა კი იმავე საუბარი, რომ ამ ბენზინის ისინი თავად არ ყიდულობდნენ, არამედ იმით ანვიდნენ, ვისაც შეეძლო უზრუნველყო კონტრაბანდის ნაკადი, მისი ტრანსპორტირების უსაფრთხოება, მათ შორის ადმინისტრაციული და სახელმწიფო საზღვრების გავლით?

ამასთან დაკავშირებით - კიდევ ერთი შეუთანხმებლობა. რუსეთის სპეცსამსახურები და დიპლომატიები დაჟინებით ამატყობენ, რომ ფედერალურ ძებნაში მყოფი მრავალი ტერორისტი საქართველოში იმართა. ეს მართალია. მხოლოდ, არაპირდაპირ ინფორმაციით, ორ პანკისის ხეობაში, არამედ თვითაღიარებულ აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში, რომელთა რეჟიმებსაც აკონტროლებს მოსკოვი და მათი გული-სთვის ეჩხუბება ოფიციალურ თბილისს, რომელიც საკუთარ ტერიტორიაზე ნესრისგის დამყარებას ცდილობს.

სხვათა შორის, ბასაევი არაერთხელ ყოფილა ინგუშეთში, მოყოლებული 1995 წლიდან, როდესაც უკვე ფედერალურ ძებნაში იმყოფებოდა: დასაფლავებებზე, დაბადების დღეებზე და ქორწილებზე კი.

ვიჩესლავ იზმილოვი, სამხედრო მიმობილელი, "Новая газета". 2004 წლის 20 სექტემბერი

ის ჩინოვნიკთა შემოფოთებას ინგუშის ის ფაქტიც, რომ თურქეთის პრემიერ-მინისტრის კონტროლის ქვეშევდებარებიან მისი პარტიის ხაზით დასული დებუტატები. ევროკომისია აფრთხილებს თურქეთს, რომ დემოკრატის ნორმების უგულვებელყოფა ევროპაში თურქეთის განუერთებსასთან დაკავშირებით ოპოზიციურ დამოკიდებულებას კიდევ უფრო გააძლიერებს. თუმცა მასხელ ბაზრის განცხადებით, მიღწეული პროცესის მიუხედავად, თურქეთის არ მუხრულია ყველა პირობა, რაც ევროკავშირში განუერთებისთვისაა აუცილებელი. ბევრი ევროპელისთვის თურქეთში მეთისმეტად დიდი, ღარიბი და შორეული ქვეყანაა, თანაც აშკარად გამოხატული ისლამური განწყობით. ბრიუსელში მყოფი პრემიერ-მინისტრი რეჯეპ ტაიპ ერდოღანი კი სწორედ ამ დამოკიდებულების თავის სასარგებლოდ შეცვლას ცდილობს.

ბი-ბი-სი

აშშ-ს სენატორი სადაზვერვო სამსახურის ხალხი პირველი პირი

აშშ-ს სენატორ პორტერ გოსი ცენტრალური სადაზვერვო სამსახურის ხალხის საპროსტის პოსტზე დაამტკიცა. მის კანდიდატურას ხმა მისცა 77 სენატორმა 17-ის წინააღმდეგ. "გაშინებულ პოსტის" თანახმად, მომხრეთა შორის 28 სენატორი დემოკრატ იყო. 65 წლის პორტერ გოსი 10 წლის მანძილზე მუშაობდა ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს სამხედრო დაზვერვაში, შემდეგ კი პოლიტიკურ მოღვაწეობას მიჰყო ხელი. 1989 წლიდან აშშ-ს კონგრესში ფლორიდის შტატის წარმომადგენელად რესპუბლიკელთა პარტიის, რომელიც საკუთარ ტერიტორიაზე ნესრისგის დამყარებას ცდილობს.

სპეცსამსახურების რეფორმას პოლიტიკურად ვერცხდის. "პორტერ გოსი უდავოდ კვალიფიციური კანდიდატია ამ პოსტისთვის, თუმცა მის მიერ გაკეთებული განცხადებები მეტად მიკრომუხლია", განაცხადა ჯონ როგერსი. დემოკრატ მოადგილის განწყობას, ცხადია, არ იზიარებს რესპუბლიკელი პეტ რობერტსი, სენატის დაზვერვის კომიტეტის ხელმძღვანელი, რომელმაც განაცხადა: "ცენტრალური სადაზვერვისთვის ჩვენ ძლიერი, კომპეტენტური რეექტორი გვჭირდება სადაზვერვო სამსახურის მმართველობისთვის, რომელსაც რეფორმირება ესაჭიროება. პორტერ გოსი კი ამ პოსტისთვის შესაფერისი პირია". თუმცა, გოსის კარიერა ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ხელმძღვანელობის ამაღლებული მძივების არჩევნების შედეგებზე დამოკიდებულია. ჯონ კერის გამარჯვების შემთხვევაში, საეჭვოა, რომ პორტერ გოსმა თანამდებობა შეინარჩუნოს, რადგან სენატორ კერის საკანონმდებლო ინიციატივებს გოსი რეგულარულად აკრიტიკებს.

24 საათი

უცხოელი მძევლების სიკვდილით დასჯა - ბიზნესი ერაცულად

ლევან ბალაზიძელი

ერაყელი "ბოევიკების" განცხადებით, ორი გატაცებული იტალიელი მძველი ქალი, რომლებიც ჰუმანიტარულ ორგანიზაციაში მუშაობდნენ, სიკვდილით დასაჯეს. თუმცა, იტალიის მთავრობის თქმით, იმედი იმისა, რომ ეს ინფორმაცია არ დადასტურდება, მაინც რჩება. ერაყელი ბოევიკების ინტერნეტ საიტზე განთავსებული შეტყობინების რაიმე დაზიანებული საბუთი, ჯერჯერობით, არ მოიპოვებია.

იტალიის სპეცსამსახურებს ამ განცხადების სისწორეში ეჭვი ეპარებათ. აღნიშნულ შემთხვევაში გამოყენებული იქნა ვებ-გვერდი, რომელიც განსხვავდება იმ საიტისგან, რომლის მეშვეობითაც 12 სექტემბერს გამტაცებულმა იტალიის პრემიერ-მინისტრს სილივი ბერლუსკონის ულტიმატუმი წაუყენეს. საიტზე არც ფოტოები იყო და არც ვიდეო ჩანაწერები.

ინტერნეტით გავრცელებულ შეტყობინებაში, რომელიც ორგანიზაცია "ერაყული ჯიჰადის" ეკუთვნის, ნათქვამია, რომ მძევლები სიკვდილით დასაჯეს, რადგან იტალიამ ერაციდან თავისი სამხედრო კონტინგენტის გაყვანის მოთხოვნა არ შეასრულა. მსგავს სიტუაციაში ფილიპინების მთავრობამ საკუთარი ჯარისკაცები ერაციდან გაიყვანა და ფილიპინელი მძველის სიცოცხლე გადაარჩინა. სიმონა პარი და სიმონა ტორეტა,

იტალიის მთავრობის თქმით, იმედი იმისა, რომ სიმონა პარი და სიმონა ტორეტა ცოცხლები არიან, მაინც რჩება.

რომლებიც ჰუმანიტარულ ორგანიზაცია "Un Ponte Per..."-ში მუშაობდნენ, ორი კვირის წინ 20-მდე შეიარაღებულმა პირმა პირდაპირ ორგანიზაციის ოფისიდან გაიტაცა. უფრო ადრე, აგვისტოში ერთი იტალიელი ჟურნალისტი გაიტაცეს და მოვიანებით სიკვდილით დასაჯეს.

უცხოელი მძევლების გატაცების უმთავრესი მიზანი, როგორც ნესი, ერაყის ტერიტორიიდან კოალიციური ჯარების გაყვანა ან ქვეყანაში მომუშავე უცხოური ფირმების მუშაობის შეწყვეტა გახლავთ. სომარია ოპერაციების დაწყებიდან ერაციში 100-ზე მეტი უცხოელი იქნა გატაცებული, რომელთაგან 25 მოკლეს.

რამდენიმე დღის წინ ერაცილებმა ორი ამერიკელი დასაჯეს სიკვდილით, რომელთა გაშვებაც ორი ერაყელი ქალის გათავისუფლების სანაცვლოდ აპირებდნენ. მესამე მძველი - ბრიტანელი კენეთ ზიკინი, ჯერჯერობით, ცოცხალია და პრემიერ-მინისტრ ტონი ბლერს მისი სიცოცხლის გადარჩენისა და გამტაცებელთა მოთხოვნების დაკმაყოფილების თხოვნით მიმართავს. თუმცა, ბრიტანეთის საგარეო

ბული, რომელთაგან 25 მოკლეს. რამდენიმე დღის წინ ერაცილებმა ორი ამერიკელი დასაჯეს სიკვდილით, რომელთა გაშვებაც ორი ერაყელი ქალის გათავისუფლების სანაცვლოდ აპირებდნენ. მესამე მძველი - ბრიტანელი კენეთ ზიკინი, ჯერჯერობით, ცოცხალია და პრემიერ-მინისტრ ტონი ბლერს მისი სიცოცხლის გადარჩენისა და გამტაცებელთა მოთხოვნების დაკმაყოფილების თხოვნით მიმართავს. თუმცა, ბრიტანეთის საგარეო

მომხრეობის გამოსაწვლელად აშშ-სკენ სიკვდილით დასაჯეს ორი ერაყელი ქალი, რომლებიც ჰუმანიტარულ ორგანიზაციაში მუშაობდნენ. სიკვდილით დასაჯეს. თუმცა, იტალიის მთავრობის თქმით, იმედი იმისა, რომ ეს ინფორმაცია არ დადასტურდება, მაინც რჩება. ერაყელი ბოევიკების ინტერნეტ საიტზე განთავსებული შეტყობინების რაიმე დაზიანებული საბუთი, ჯერჯერობით, არ მოიპოვებია.

საქალაქო სამსახურების მომავალი უფროსების მოკლე "დახასიათება"

გუშინ თბილისის საქრებულომ არასამთავრობო ორგანიზაციებს საქალაქო სამსახურების უფროსების თანამდებობაზე ქალაქის მერისა და პრემიერის მიერ ერთობლივად შერჩეული კანდიდატურები გააცნო. შეხვედრას, ექვსის ნაცვლად, მხოლოდ ოთხი მათგანი ესწრებოდა (ერთი - ლევან ალაფიშვილი, რომელსაც ქონების მართვის საქალაქო სამსახურის უფროსად ნიშნავენ, არ გამოცხადებულა, მეორე კი - მერიის აპარატის უფროსის კანდიდატურა ქალაქის მთავრობას ჯერ არ შეურჩევია). საქალაქო სამსახურების მომავალი უფროსების მოკლე განცხადება მსმენელებს მათი პროფესიისა და საქმიანობის შესახებ, სრული არა, მაგრამ გარკვეული შთაბეჭდილება მაინც შეუქმნა.

ნანა ქადაგიძე

სოციალურ საკითხებში ვიცე-პრემიერის თანამდებობაზე თბილისის მთავრობამ განათლების მეურნეობის საქალაქო სამსახურის ყოფილი უფროსის ირაკლი თოდუას კანდიდატურა წარადგინა. როგორც ამბობენ, იგი ქალაქის მერის

მიერ შერჩეული კადრია და დანიშნაობაზე ყოფილ თანამდებობაზე აქტიური მუშაობით დაიმსახურა. თოდუა საქმიანობის დანერგვას საქალაქო სამსახურების ძირეული რეფორმით აპირებს. "საქალაქო პროგრამები, საქალაქო სამსახურების ნაცვლად, არასამთავრობო ორგანიზაციების ხელი უნდა გადავიდეს. პროგრამის განხორ-

ცილებაზე ტენდერები გამოცხადდება; კონკურსზე გამარჯვებული არასამთავრობო ორგანიზაცია კი პროგრამების დაფინანსებაში მიიღებს მონაწილეობას," - განაცხადა მან. აღნიშნულის გარდა, თოდუას პირველხარისხოვან გეგმებში სახელმწიფო შეღავათებით მოსარგებლე მოქალაქეთა სტატისტიკის დაუსტრუბვა შედის.

ირაკლი თოდუას ადგილს მისი ყოფილი მოადგილე ნინო ჩაჩავა დაიკავებს, რომელმაც ყოფილ უფროსთან ერთად გაკეთებულ საქმეზეც ისაუბრა (მაგალითად, საბავშვო ბაღებში ბავშვთა კვებაზე გასულ წელს 90 თეთრი გამოიყოფოდა, წელს კი ეს თანხა 1,15 ლარამდე გაიზარდა) და მომავალ გეგმებზეც. ჩაჩავა პედაგოგებს სამომავლოდ სამედიცინო სადაზღვეო სის-

ტემის ჩამოყალიბებას პირდება. ზაზა გორიზია კი, რომელიც ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამსახურში ერთი საერთაშორისო ზეგნით გადანიშნულს (აქამდე სამსახურის მოადგილე იყო), მომავალი წლისთვის ონკოლოგიის განხორციელებას გეგმავს. "ქალაქის ბიუჯეტი ონკოლოგიური დაავადებების პირველად გამოკვლევასაც დაფინანსებს," - აცხადებს ქალაქის პრემიერის მიერ შერჩეული კანდიდატურა.

საქალაქო სამსახურის 5 ხელმძღვანელის კანდიდატურათაგან ყველაზე ბევრს ეკონომიკური პოლიტიკის საქალაქო სამსახურის მომავალ უფროსზე უნა გელაშვილზე საუბრობენ. "გამორჩეულად ჭკვიანი, ინტელექტუალი და თანად - უცოლო", - ასე ახასიათებენ

მას მერიამ. როგორც ამბობენ, ისიც ჭიაბერაშვილის კადრია. "ქალაქის მდგრადი ეკონომიკური განვითარებისათვის, უპირველესად, თბილისის გრძელვადიანი ეკონომიკური სტრატეგია უნდა შევიმუშაოთ. აქამდე ყოველი ახალი უფროსი ახალ ეკონომიკური პოლიტიკას ატარებდა, რაც მხოლოდ კონკრეტული პრობლემების მოგვარებას ითვალისწინებდა. გრძელვადიანი სტრატეგია კი პროგნოზის გაკეთების საშუალებას მოგვცემს; შეგვეძლება განვსაზღვროთ, 10-15 წლის შემდეგ როგორი თბილისი გვექნება," - თქვა გელაშვილმა. გრძელვადიანი ეკონომიკური სტრატეგიის შემუშავების გარდა, იგი ქალაქის ბიუჯეტის შემოსავლების გაზრდასაც გეგმავს.

საქრებულოს სხდომათა დარბაზი ყველაზე მეტად მაინც ადმინისტრაციული ინსპექციის უფროსის კანდიდატურამ, ბესო ჯეგაშვილმა გაახალისა. მას სამომავლო გეგმების შესახებ მოკლე მოხსენების გაკეთება გაუჭირდა და კითხვებზე პასუხის გაცემა არჩია. კითხვების დასმამ კი დარბაზის უკანა რიგში მსხდომი მისი გულშემოტიკურები აქტიურობდნენ. "ყველა უკანონო მშენებლობას შევარჩევ," - ჯეგაშვილის ამ ფრაზამ გულშემოტიკურთა მხურვალე ტამიცი კი დაიმსახურა. ადმინისტრაციული ინსპექციის მომავალი ხელმძღვანელის გამოცხადების დასრულების შემდეგ კი საკრებულოს სხდომათა დარბაზი ლამის განახევრდა, მისმა გულშემოტიკურებმა მისია ამოწურეს.

ფოსტა დია წერილი საქართველოს პრეზიდენტს ბატონ მიხეილ სააკაშვილს

ბატონო პრეზიდენტო! მოგმართავთ ერთი იმ მრავალრიცხოვანი ქართველთაგანი, რომელსაც, ცნობილი პროცესების გამო, სამშობლოს დატოვება და დასახლებულნი დასახლება მოუწია. ჩვენი მდგომარეობა მნიშვნელოვნად განსხვავდება იმ ემიგრანტებისგან, ვისაც საქართველოს დატოვება ბოლშევიკური აგრესიის გამო მოუხდა. მათ საბჭოთა საკრებულო მტრებად მიიჩნედა, ხოლო ჩვენს უკან ქართული სახელმწიფო დგას. მათ არ შეეძლოთ დაბრუნებულიყვნენ სამშობლოში, შეხვედროდნენ თავიანთ ახლობლებს. ჩვენ ეს შეგვიძლია.

ალბათ, პათეტიკად და გადაჭარბებულად არ ჩათვლით, თუ იტყვი, რომ სადაც უნდა ვიყოთ ჩვენ, საკუთარ თავს ქართველებად და იმ თავისუფალი სულის მატარებლებად მივიჩნევთ, რომელმაც ვარდების რევოლუცია წარმოშვა.

ზოგჯერ ერთი ადამიანის ბედში მთელი ეპოქა აისახება. ეს მე უფლებას მაძლევს, ყველა იმ ქართველის სახელით მოგმართოთ, რომლებიც გაბნეულები არიან მსოფლიოს ყველა მხარეში - ავსტრალიიდან რუსეთამდე, ევროპიდან ამერიკამდე. ჩვენ გვსურს, ჩვენი სამშობლოს ნაწილად დაგრჩეთ. თქვენი ინიციატივა ორმაგი მოქალაქობის შესახებ ამის საშუალებას გვაძლევს. შესაძლოა, უცნაურია, მაგრამ მეც - აშშ-ს მოქალაქე, ჩემი ამერიკელი მეუღლე და სამივე შვილიც ჩვენს პრეზიდენტად მივიჩნევთ. ამიტომაც მოგმართავთ თხოვნით, გამოიყენოთ თქვენი უფლებამოსილება და მოგვანიჭოთ საქართველოს მოქალაქეობა.

პატივისცემით
მიხეილ შათირიშვილი,
მინეაპოლისი,
მინესოტის შტატი, აშშ.
17.09.2004

ჭაპახეთში უკმაყოფილონი არიან

ნინო ბურჯულიძე

ახალქალაქში მუშაობა დაიწყო უმცირესობათა საკითხების ევროპული ცენტრის პროექტმა "ჯავახეთის რეგიონული ინტეგრაციის ხელშეწყობა". პროექტის პრეზენტაციას თითქმის ყველა ადგილობრივი სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაცია დაესწრო.

ახალქალაქი და ნინოწმინდა - ეს ორი რაიონია, რომელიც კომპაქტურად არის დასახლებული სომეხი ეროვნების მოსახლეობით. აქ 96 პროცენტი სომეხია, 4 პროცენტი კი - ქართველი. რეგიონში არის 500-500 მონათლავიანი სამი სომხური და დიდი რუსული სკოლა. ერთადერთ ქართულ სკოლაში კი 80 ბავშვი სწავლობს. "საქართველოში ეროვნულ უმცირესობათა ევროპული ცენტრი, რამდენიმე წელია, მუშაობს და იკვლევს ეროვნულ უმცირესობებთან დაკავშირებულ ყველაწარმოებულს. საქართველოში, პროექტის რეგიონული და ეროვნული

სპეციალისტების ქსელი, რომლის შემადგენლობაშიც შედგენილია სამთავრობო სტრუქტურები, ცენტრალური ხელისუფლების წარმომადგენლები და ინდივიდუალური ექსპერტები; იმუშავენ სხვადასხვა სფეროში: ეკონომიკა, სოციალური სფერო, განათლება, ინფორმაცია და მასმედია", - განაცხადა პროექტის კოორდინატორმა მიხეილ პერტო-

ფმა. პროექტის გაცნობის შემდეგ მწვავე პოლემიკა და დიალოგი გაიმართა. ძირითადად, გამოიკვეთა სამი უმთავრესი პრობლემა - ეკონომიკური, ენობრივი და საგანმანათლებლო. მეტი რაისიანი, პარლამენტის წევრი: "რეგიონს უამრავი პრობლემა აქვს. პირველი ისაა, რომ საშინელი მდგომარეობაა ეკონომიკაში, მოშლილია ინფრასტრუქტურ-

რა. ბოლო ათი წელია, აქ არავინ ჩამოსულა. ხალხისთვის უმთავრესია, მიეცეს საკუთარი ენის და კულტურის სწავლის საშუალება. სომხურ სკოლაში არ ისწავლება სომხეთის ისტორია და რელიგია. ხალხის გულსწყობის მთავარი მიზეზი ახალი მთავრობის მიერ დანიშნული კადრებია. იმის მიუხედავად, რომ აქ 96 პროცენტი სომეხია, 4 პროცენტი კი - ქართველი, მაღალი თანამდებობები, ძირითადად, ქართველებს უკავიათ. ჩვენი მოთხოვნაა, მოგვავიციოს ხელისუფლებამ სათანადო ყურადღება".

რეგიონის მოსახლეობამ უკმაყოფილება გამოხატა ქართული ენის სწავლის აუცილებლობასთან დაკავშირებით. როგორც მათ განაცხადეს, ვინც სახელმწიფო ენას არ ფლობს, საქართველოში სამსახური არ გააჩნია. თუმცა, აღსანიშნავია ისიც, რომ გამგებლები და დეპუტატი ქართულად ვერ საუბრობენ.

საბოლოოდ უამრავი აზრი გამოითქვა, მაგრამ ერთ საკითხში ყველა შეთანხმდა - ჯავახეთის პრობლემების მოგვარებას საქართველოს ხელისუფლების კეთილი ნება სჭირდება.

სსიპ საქართველოს მთავრობის მიერ დაფინანსებული ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND **GSIF**

საქართველოს მთავრობამ მიიღო სესხი განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისგან (გსა) საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) და სესხის ნაწილით აპირებს დააფინანსოს თბილისში 2002 წლის 25 აპრილს მიწისძვრის შედეგად დაზიანებული შერჩეული ინფრასტრუქტურის სარეაბილიტაციო სამუშაოები.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი ამ განცხადებით ინვესტს საქართველოში რეგისტრირებულ ყველა დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციას თბილისის N152 სამუშაო სკოლის გაძლიერება-გამაგრებითი და სარემონტო სამუშაოების კონკურსში მონაწილეობისათვის.

სამშენებლო ორგანიზაციებს უნდა გააჩნდეთ შემდეგი სახის ლიცენზია:

- საცხოვრებელი, სამოქალაქო და საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობა-ნაგებობების მშენებლობა;
- საინჟინრო სისტემებისა და კომუნიკაციების მშენებლობა.

საკონკურსო დოკუმენტები შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
შესყიდვების განყოფილება
ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო
ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79
ფაქსი: (995 32) 23 01 03

2004 წლის 28 სექტემბრიდან, 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 100 (ასი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 12 000 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
შესყიდვების განყოფილება
ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო
გიორგი ბაჯელიძე
შესყიდვების მენეჯერი
ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79
ფაქსი: (995 32) 23 01 03

2004 წლის 28 ოქტომბრის 12 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს 12:00 საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით. დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტები.

სსიპ საქართველოს მთავრობის მიერ დაფინანსებული ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND **GSIF**

საქართველოს მთავრობამ მიიღო სესხი განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისგან (გსა) საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) და სესხის ნაწილით აპირებს დააფინანსოს თბილისში 2002 წლის 25 აპრილს მიწისძვრის შედეგად დაზიანებული შერჩეული ინფრასტრუქტურის სარეაბილიტაციო სამუშაოები.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი ამ განცხადებით ინვესტს საქართველოში რეგისტრირებულ ყველა დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციას თბილისის N69 სამუშაო სკოლის გაძლიერება-გამაგრებითი და სარემონტო სამუშაოების კონკურსში მონაწილეობისათვის.

სამშენებლო ორგანიზაციებს უნდა გააჩნდეთ შემდეგი სახის ლიცენზია:

- საცხოვრებელი, სამოქალაქო და საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობა-ნაგებობების მშენებლობა;
- საინჟინრო სისტემებისა და კომუნიკაციების მშენებლობა.

საკონკურსო დოკუმენტები შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
შესყიდვების განყოფილება
ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო
ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79
ფაქსი: (995 32) 23 01 03

2004 წლის 28 სექტემბრიდან, 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 100 (ასი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 9 000 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
შესყიდვების განყოფილება
ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო
გიორგი ბაჯელიძე
შესყიდვების მენეჯერი
ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79
ფაქსი: (995 32) 23 01 03

2004 წლის 28 ოქტომბრის 14 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს 14:00 საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით. დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტები.

სსიპ საქართველოს მთავრობის მიერ დაფინანსებული ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND **GSIF**

საქართველოს მთავრობამ მიიღო სესხი განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისგან (გსა) საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) და სესხის ნაწილით აპირებს დააფინანსოს თბილისში 2002 წლის 25 აპრილს მიწისძვრის შედეგად დაზიანებული შერჩეული ინფრასტრუქტურის სარეაბილიტაციო სამუშაოები.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი ამ განცხადებით ინვესტს საქართველოში რეგისტრირებულ ყველა დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციას თბილისის N74 სამუშაო სკოლის გაძლიერება-გამაგრებითი და სარემონტო სამუშაოების კონკურსში მონაწილეობისათვის.

სამშენებლო ორგანიზაციებს უნდა გააჩნდეთ შემდეგი სახის ლიცენზია:

- საცხოვრებელი, სამოქალაქო და საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობა-ნაგებობების მშენებლობა;
- საინჟინრო სისტემებისა და კომუნიკაციების მშენებლობა.

საკონკურსო დოკუმენტები შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
შესყიდვების განყოფილება
ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო
ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79
ფაქსი: (995 32) 23 01 03

2004 წლის 28 სექტემბრიდან, 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 100 (ასი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 8 000 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
შესყიდვების განყოფილება
ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო
გიორგი ბაჯელიძე
შესყიდვების მენეჯერი
ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79
ფაქსი: (995 32) 23 01 03

2004 წლის 28 ოქტომბრის 16 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს 16:00 საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით. დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტები.

სახალხო დამცველის და უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის პოლიტიკა

თავარ ქაცხაძე

“სახალხო დამცველმა სამარცხვინო და არაკომპეტენტური განცხადება გააკეთა. მართალია, იგი პროფესიით იურისტი არ არის, მაგრამ მას შეუძლო რიგითი იურისტისთვის ეკითხა და იგი გარკვეულ საპროცესო ნორმებში. სოზარ სუბარის პატიოსანი და კეთილსინდისიერი ადამიანი მგონია, ამიტომ ვეიქნებო, რომ იგი შედარებით შიშვანა იმ ხალხმა, ვისაც სასამართლო ხელისუფლების დისკრედიტაცია სურს”, - ეს სიტყვები უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ვალერი ხრუსტალმა უზენაეს სასამართლოში გამართულ საპასუხო პრესკონფერენციაზე განაცხადა.

ვალია ხრუსტალი

ვალერი ხრუსტალი, რომელსაც კარგად იცნობენ როგორც პარლამენტში პარტიული ხრუსტალი, ასევე კონსტიტუციის დაცვის საბჭოს ხრუსტალი. 18 თვის და 18 დღის განმავლობაში უკანონო პატიმრობაში იყო. ეს დრო მის პატიმრობის კანონიერად აღიარებას ითვალისწინებს.

კიდევ სამი თვით გაუგრძელდა. “ზრალდებული რომ გამეშვა, იგი ისევ მიიძღვება, როგორც ამავე დანაშაულში ქვემოთხსენილი ორი სხვა პირი”, - ამ არგუმენტით იმართლებს თავს ვალერი ხრუსტალი, მაგრამ სწორედ ეს გახლავთ ის კანონდარღვევა, რაშიც მას საქართველოს სახალხო დამცველი ედავება, რადგან სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 159-ე მუხლით “სასამართლო, პროკურორი და გამომძიებელი ვალდებული არიან დაუყოვნებლივ გაათავი-სტვინონ უკანონოდ დაპატიმრებული წინამძღვრის პირი”.

კიდევ სამი თვით გაუგრძელდა. “ზრალდებული რომ გამეშვა, იგი ისევ მიიძღვება, როგორც ამავე დანაშაულში ქვემოთხსენილი ორი სხვა პირი”, - ამ არგუმენტით იმართლებს თავს ვალერი ხრუსტალი, მაგრამ სწორედ ეს გახლავთ ის კანონდარღვევა, რაშიც მას საქართველოს სახალხო დამცველი ედავება, რადგან სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 159-ე მუხლით “სასამართლო, პროკურორი და გამომძიებელი ვალდებული არიან დაუყოვნებლივ გაათავი-სტვინონ უკანონოდ დაპატიმრებული წინამძღვრის პირი”.

კიდევ სამი თვით გაუგრძელდა. “ზრალდებული რომ გამეშვა, იგი ისევ მიიძღვება, როგორც ამავე დანაშაულში ქვემოთხსენილი ორი სხვა პირი”, - ამ არგუმენტით იმართლებს თავს ვალერი ხრუსტალი, მაგრამ სწორედ ეს გახლავთ ის კანონდარღვევა, რაშიც მას საქართველოს სახალხო დამცველი ედავება, რადგან სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 159-ე მუხლით “სასამართლო, პროკურორი და გამომძიებელი ვალდებული არიან დაუყოვნებლივ გაათავი-სტვინონ უკანონოდ დაპატიმრებული წინამძღვრის პირი”.

პრობლემა - აზერბაიჯანის მთლიანი დანაშაულის შესახებ

პრობლემა - აზერბაიჯანის მთლიანი დანაშაულის შესახებ

პრობლემა - აზერბაიჯანის მთლიანი დანაშაულის შესახებ. პრობლემა - აზერბაიჯანის მთლიანი დანაშაულის შესახებ. პრობლემა - აზერბაიჯანის მთლიანი დანაშაულის შესახებ.

ოვს განმარტებას თავისი პრობლემატიკის გადასაჭრელად. საქართველოში ამ დროისთვის 5000-მდე პრობლემატიკაა. მათთან 50 პრობლემატიკის ოფიცერი მუშაობს, რომლებიც შეიძლება რეგულარულად ცენტრში არიან განანიჭებული. ოვსტიციის მინისტრის განცხადებით, პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში ყველაზე მძლავრი პრობლემატიკის სისტემა საქართველოს ექნება. “მსჯავრდადებულების საზოგადოებასთან ინტეგრირებისთვის ჩვენთვის აუცილებელია არა მხოლოდ მათი პერიოდული აღრიცხვა, არამედ გარკვეულ სოციალურ პროგრამებში ჩართვა და დასაქმება”, - განაცხადა გიორგი პაპუაშვილმა.

თავარ ჯახანია

ევროკომისიის პროექტის განხორციელება 2003 წლის ოქტომბერში დაიწყო. პროექტის მიზანშეწონიერების სისტემის მხარდაჭერა იყო, რაც რეგიონული ოფისების შექმნას, პრობლემატიკის ოფიცერების დაკონკრეტებას არც უცდია, ვინც მასთან დაპირისპირებით უზენაეს სასამართლოს და საერთაშორისო სისტემის დანაშაულების დისკრედიტაციას ცდილობს. ხრუსტალის საყვედური მხოლოდ იუსტიციის საბჭოს მისამართით გაისმა: “იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ მოსამართლეების კონფიდენციალურობა დაარღვია და იმას არ ფიქ-

ბატაცხეული თორდია ადგილსამყოფელი კვლავ უცნობია

სამი დღის წინათ ზუგდიდის “ნეკრქალადკომბინატის” დანაშაულებიდან გატაცებული, თბილისის საავიაციო ქარხნის დირექტორის პანტიკო თორდიას 17 წლის ძმისძვილის, ზაზა თორდიას ადგილსამყოფელი კვლავაც უცნობია.

მომართლებით მიიძღვნა. უშიშროების მინისტრის მოადგილის გიგი გაგუღავას მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას, გამტაცებელთა მხრიდან გამოსასყიდი თანხის - 300 ათასი დოლარის მოთხოვნის შესახებ, უარყოფენ ადგილობრივი საპრეტორიალური ორგანიზაციის წარმომადგენლები. მათი თქმით, ისინი ამის თაობაზე ინფორმაცია არ ფლობენ. ზუგდიდის პროკურორის მურთაზ ნარმანიას თქმით, ტარდება ოპერატიული-სამეზობო ღონისძიებები მძევლის გასათავისუფლებლად და დამნა-

შავების დასაკავებლად. იგი, აგრეთვე, ვარაუდის დონეზე უარყოფს გაგუღავას მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას თორდიას აფხაზეთის არაკონტროლირებად ტერიტორიაზე გადაყვანის შესახებ და ამბობს, რომ გამტაცებლებს სამეგრელოს ტერიტორია ჯერ დატოვებული არ უნდა შექონდეთ.

უპყროფილებას გამოთქვამს, გიგი უგუღავას მიერ გავრცელებული განცხადების გამო: “თუ უგუღავას ჰგონია, რომ ეს მარტო გატაცებული ოჯახის ტრაგედიაა და არა თავისუფლად შეიძლება გადაუმონებელ ფაქტებზე ლაპარაკი, ძალიან საწყენია, რადგან ეს ქვეყნის ტრაგედიაა. მე გავაფრთხილებ ჩემი ოჯახები, რომ დამნაშავეებთან არავითარ კავშირზე და მოლაპარაკებებზე არ წავიდნენ, ეს გამორიცხებულია”, - აცხადებს გატაცებულის ძმა.

24 საათი

ზაზა თორდია 21 სექტემბერს ღამით, მეგობართან ერთად, ხუთმა შეიარაღებულმა პირმა გაიტაცა. მისი მეგობრის გათავისუფლების შემდეგ, ბოროტმოქმედები მივალთან ერთად დაუდგენელი

შავების დასაკავებლად. იგი, აგრეთვე, ვარაუდის დონეზე უარყოფს გაგუღავას მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას თორდიას აფხაზეთის არაკონტროლირებად ტერიტორიაზე გადაყვანის შესახებ და ამბობს, რომ გამტაცებლებს სამეგრელოს ტერიტორია ჯერ დატოვებული არ უნდა შექონდეთ.

უპყროფილებას გამოთქვამს, გიგი უგუღავას მიერ გავრცელებული განცხადების გამო: “თუ უგუღავას ჰგონია, რომ ეს მარტო გატაცებული ოჯახის ტრაგედიაა და არა თავისუფლად შეიძლება გადაუმონებელ ფაქტებზე ლაპარაკი, ძალიან საწყენია, რადგან ეს ქვეყნის ტრაგედიაა. მე გავაფრთხილებ ჩემი ოჯახები, რომ დამნაშავეებთან არავითარ კავშირზე და მოლაპარაკებებზე არ წავიდნენ, ეს გამორიცხებულია”, - აცხადებს გატაცებულის ძმა.

გალში კრიმინოგენული სიტუაცია დაძაბულია

გალში კრიმინოგენული სიტუაცია დაძაბულია. გალში კრიმინოგენული სიტუაცია დაძაბულია. გალში კრიმინოგენული სიტუაცია დაძაბულია. გალში კრიმინოგენული სიტუაცია დაძაბულია.

EUROPEAN COMMISSION
DELEGATION TO
GEORGIA AND ARMENIA

პროექტის მენეჯერი - საქართველო

ევროკომისიის წარმომადგენლობა საქართველოსა და სამხრეთში აცხადებს კონკურსს პროექტის მენეჯერის თანამდებობაზე თბილისის ოფისში. პროექტის მენეჯერი უნდა იყოს საქართველოს მოქალაქე, რომელიც ძირითადად იმუშავებს ევროკომისიის მიერ დაფინანსებულ პროექტებზე და გეგმავს აღნიშნული პროექტების გაფართოვებას. სამომავლოდ გათვალისწინებულია მნიშვნელოვანი დახმარების განცემა იუსტიციის სამინისტროს ადმინისტრაციული და ინსტიტუციური გაძლიერებისა და რეფორმირების ხელშეწყობისთვის. ამ და სხვა შესაბამისი ინსტიტუტებიდან და შეთანხმებული სტრატეგიის ფარგლებში. ამ სექტორის ხელმძღვანელისთვის. მიზნით გამოისყენებული პროგრამები მოიცავს ევროკომისიის სხვადასხვა ინსტიტუტს (მათ შორისაც ტაციის (TACIS), სწრაფი რეაგირების მექანიზმი (RRM), ევროპული ინიციატივა დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში (EIDHR)). პროექტის მენეჯერი მონაწილეობას მიიღებს პროექტის მართვის სრულ ციკლში და ერთობლივად იმუშავებს ევროპულ და ქართველ პროექტის მენეჯერებთან, როგორც ევროკომისიის წარმომადგენლობის პროექტების (საოპერაციო) განყოფილების თანამშრომელი.

სამუშაო მოთხოვნები

განათლება და ტრენინგები:

საუნივერსიტეტო განათლება იურისპრუდენციაში

სამუშაო გამოცდილება:

- შესაბამისი სახელმწიფო დანერგულებაში სამართლის სფეროში მუშაობის და/ან არასამართლებრივი სექტორში 5 წლის გამოცდილება სასამართლო სფეროში; უპირატესობა მიენიჭება გამოცდილებას ორივე სექტორში.
- პროექტის მართვის გამოცდილება, უპირატესობა მიენიჭება პროექტის სრული ციკლის მართვის დადასტურებულ გამოცდილებას.
- ადამიანის უფლებათა დაცვის საქითების კარგი ცოდნა; უპირატესობა მიენიჭება სამუშაო გამოცდილებას აღნიშნულ სფეროში.
- სახელმწიფო მართვის მუშაობის გამოცდილება; უპირატესობა მიენიჭება სამუშაო გამოცდილებას სახელმწიფო მართვის რეფორმირების საქითებში.
- საერთაშორისო ორგანიზაციებში მუშაობის გამოცდილება; უპირატესობა მიენიჭება ევროკავშირის ინსტიტუტებთან მუშაობის გამოცდილებას.
- ქართული და ინგლისური ენების (ზეპირი და წერილობითი) სრულყოფილი ცოდნა; უპირატესობა მიენიჭება რუსული ენის ცოდნას.

პირადი თვისებები:

- მრავალნაციონალურ გარემოში მუშაობის სურვილი
- დამოუკიდებლად და ჯგუფურად მუშაობის უნარი

პასუხისმგებლობის გრძობა და ინიციატივის გამოვლენის უნარი

გთხოვთ გამოავაზონთ თქვენი CV და მოტივაციის წერილი ინგლისურ ენაზე 2004 წლის 15 ოქტომბრამდე.

რონალდ ჰორდეკი
ადმინისტრაციის ხელმძღვანელი
ევროკომისიის წარმომადგენლობა საქართველოსა და სამხრეთში
ნინო ჩხეიძის ქ. 38 თბილისი, საქართველო
ფაქსი: (995 32) 94 37 68
ელ ფოსტა: ann.svanidze@cec.eu.int

დააკავეს აფხაზურ-ქართული დაჯგუფების ლიდერი

საქართველოს უშიშროების სამინისტროს აფხაზეთის სამხრეთეთვლოს თანამშრომლებმა გალის რაიონის სოფელ ნაბაკეთან ექვსკაციანი კრიმინალური დაჯგუფების მეთაური, აფხაზეთიდან დევნილი, 21 წლის ირაკლი მეზროსა დააკავეს. ოგორც გალის უშიშროებაში აცხადებენ, მეზროს და მისი დაჯგუფების წევრები განსაკუთრებული სისამტით გამოირჩეოდნენ და გალის რაიონის დაბალი ზონის ქართული სოფლებში მოსახლეობის დასაზარებლად იყენებდნენ. მეზროს და მისი დაჯგუფების კავშირი აქვთ აფხაზ კრიმინალბთანაც, რომელთა დახმარებითაც ისინი სოხუმის დე ფაქტო ხელისუფლების მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე უპრობლელოდ გადაადგილდებოდნენ. იქვე ჰქონდათ იარაღის სამაღერიც. არ გამოირიცხავენ მათ კავშირი ქართველების მიმართ განსაკუთრებული სისამტით გამოჩნული ვალმერ ბუთას დაჯგუფებასთან. დაკავებული, ჯერჯერობით, დუმილის უფლებას იყენებს, თუმცა სამართალდამცველებისათვის აღნიშნული დაჯგუფების წევრების ვიზობა ცნობილია და მათ დასაკავებლად ინტენსიური ოპერატიულ-სამეზობო ღონისძიებები ხორციელდება. **პრაიმ-ნიუსი**

ორი წელი

თბილისი. შს სამინისტროს გენისპექციის თანამშრომლების მიერ დაკავებულ მეტეოტის შს სამხრეთეთვლოს მაღალჩინოსნებს უფროსი გუშინ წაუყენეს. შინაში საქმეთა სამინისტროს გენერალური ინსპექციის უფროსის ზაზა ქაჩიაიას თქმით, მეტეოტის პოლიციის სამხრეთეთვლოს უფროსის თანამდებობის ბორბლად დაკავებულს, სისხლის სამართლის სამსახურის უფროსის გორჩიშვილს და მომკვლევ თემურ ბაბაევს შრალს 332-ე - სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბორბლად გამოყენების მუხლით წაუყენებენ. მათ მიმართ აღკვეთის ღონისძიებების შეფარდების საკითხზე მთანინდა-კრწანლის რაიონული სასამართლო დღეს იმსჯელებს. სამართალდამცველები გუშინინ დააკავეს. **ინტერ-პრესი**

თბილისი. ანტიტრორისტული ცენტრის ყოფილი უფროსის, გენერალ ლევან კენჭაძის მიმართ აღძრული სისხლის სამართლის საქმე განსახილველად გენერალურ-რი პროკურატურად უზენაეს სასამართლოში გაიგზავნა. როგორც ცნობილია, კენჭაძე წელს, 29 აპრილს დააკავეს. მას პროკურატურა თანამდებობის ბორბლად დაკავებულს ედავება, რაც 6 წლამდე პატიმრობას ითვალისწინებს. შრალმდებლების მტკიცებით, კენჭაძემ 2000 წელს უკანონოდ ჩამოწერა ვარგისი საბრძოლო მასალა და ცეცხლსასროლი იარაღები და შპს “კავკასიონს” გადასცა. ლევან კენჭაძე თავს არ ცნობს დამნაშავედ და აცხადებს, რომ ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის ჩამოწერა უშიშროების სამინისტროს ხელმძღვანელობასთან შეთანხმებით მოხდა და ჩამოწერილი ნივთები უფარგისი იყო. **მედია-ნიუსი**

თბილისი. საოლქო სასამართლოში დღეს ვაკე-საბურთალოს რაიონის საგამოძიებო ნაწილის სამი გამომძიებლის პროცესი გაიმართება. მოსამართლეთა კოლეგია დაადგენს, ედებთ თუ არა ბრალი სამსახურებრივ უფლებრილობაში გამოძიებულებს - ზაზა მესხს, შამუკა მდინარაძეს და გიორგი ძიძიურს. საქმე ეხება მიმდინარე წლის მარტში ბათუმში სტუდენტებისთვის, ექვმიტანული ლამა ჩახვაძისა და მერაბ მიქელაძისთვის თბილისიდან გასვლის ნებართვის გაცემას. ჩახვაძე და მიქელაძე აჭარის ყოფილი მეთაურის ასლან აბაშიძის მომხრეები იყვნენ. ისინი ვაკე-საბურთალოს რაიონის პოლიციის თანამშრომლებმა იარაღის უკანონო ტარების ბრალდებით 24 თებერვალს დააკავეს. ამავე რაიონის სასამართლოში სტუდენტების ქალაქიდან გაუსვლელობის ხელწერილი მუშადა. სტუდენტებს თბილისი გამომძიებლებს ენებარებით, სასამართლო განწყვეტილიდან მერე დღესვე დატოვებს, რის გამოც გენერალურატურის მიერ სამი გამომძიებელი იქნა დაკავებული. სწორედ მათ საქმეს განიხილავს დღეს საოლქო სასამართლო. **ინტერ-პრესი**

რამდენ ქვეყანაში მღერის ქართულად?

კონსერვატორია, ტრადიციული მრავალხმიანობის მეორე საერთაშორისო სიმპოზიუმს მართავს

სალომე აქაღიძე

ზუსტად ორი წლის წინ, 2002 წელს საქართველოში პირველად ჩატარდა მრავალხმიანობისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სიმპოზიუმი, რომელსაც სხვადასხვა ქვეყნიდან ჩამოსული ფოლკლორული ანსამბლები თუ საერთაშორისო მნიშვნელობის მეცნიერები და ეთნომუსიკოლოგები სტუმრობდნენ. ის დღე საერთაშორისო რეზონანსი კი, რომელიც ამ სიმპოზიუმს მოჰყვა, იმდენ გვიტოვებდა, რომ სიმპოზიუმში ტრადიციულ სახეს მიიღებდა.

წლებიდან კონსერვატივის პროგრამა არანაკლებ საინტერესოა, ისევე როგორც მისი სასესიო თემები, რომელთაც ქართველ მუსიკატორებთან ერთად, მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან ჩამოსული ეთნომუსიკოლოგები წაიკითხავენ. ეს სამეცნიერო სესიები, უამრავ საინტერესო და აქტუალურ თემს ეხება: მრავალხმიანობა, რომელიც არსებობს როგორც ქართულ სიმღერაში, ისე სხვაგან, იქნება ეს ბულგარეთის, ბოსნია-ჰერცეგოვინისა თუ ავრიკული ტომების მრავალხმიანობა; მისი, როგორც ფენომენის წარმოშობა და გავლენაზე, როგორც თანამედროვეობაში, ისე საერთოდ, ადამიანური აზროვნების სანყისებზე. სესიებს წაიკითხავენ: ოსებ ყორღანია (ავსტრალია) მელბურნის უნივერსიტეტის მუსიკის ფაკულტეტის მეცნიერ-მკვლევარი, იხალი ზემცოვიკი, აშშ-ს ვისკონსინ-მდინარის უნივერსიტეტის მონივრული პროფესორი, ფრანც ფლიდერმაიერი (ავსტრია) ვენის უნივერსიტეტის სპატიო პროფესორი, რებეკა სტოუარტი (ნი-

დერლანდები, ანსამბლ "სკოლა კამტორმ ბრაბანტის" დამაარსებელი, რომელიც ასევე მონაწილეობს იღებს სიმპოზიუმში)... კონცერტებში მონაწილეობს იღებენ: "ბასიანი" (საქართველო), "ანჩისხატი" (საქართველო), "რუსთავი" (საქართველო), "მთიები" (საქართველო), "მასინძე-ლი" (დიდი ბრიტანეთი), "მზე შინა" (საფრანგეთი), "ზარი" (კანადა), "ეკ-უჯი" (აშშ), "გორანი" (ავსტრალია)... გარდა ამისა, სიმპოზიუმში, რომელიც დაიხურება 27-ში, ფესტივალის - "წევნი მშვიდობა" - სახით გაგრძელდება გურიამი. იქ სტუმარმეცნიერებსა და შემსრულებლებს გურის სხვადასხვა კუთხიდან ჩამოსული ანსამბლების მოსმენის საშუალება მიეცემა. აქვე დაგეგმილია სამგალობლო მუსიკის შექმნა. სწორედ ამას, სიმპოზიუმის თუ შემდეგ უკვე ფესტივალის ფარგლებში დაგეგმილ სხვადასხვა ღონისძიებაზე იყო საუბარი პრესკონფერენციაზე, რომელიც გუშინ კონსერვატივის მცირე მრავალხმიანობის შესწავლა-ანალიზის ისახავს მიზნად. აქვე გაიმართა პრეზენტაცია იმ დიდი კატალოგისა, რომელიც პირველ სიმპოზიუმზე ჩატარებული სამეცნიერო კვლევამოსხენებში შევა. და რაც არანაკლებ საინტერესოა, - ეს კატალოგი მომავალში მრავალ ენაზე ითარგმნება. აქვე არ შეიძლება არ ვახსენო, ბატონი იხალი ზემცოვიკის გამოსვლა. მის მოკლედ, დელიკატურად წარმოთქმულ ნინადადებსა, საქართველოურული დაძაბულ ურთიერთობებზე, საკმაოდ ემოციურად შეხება საზოგადოება. "არის რაღაცა, რაც დიხლოვებებს სიმპოზიუმს უფრო ძლიერებს - ეს სიყვარულია. სიყვარული, რომელიც

მანანა დოიჯაშვილი სიმპოზიუმის განხორციელებაზე

მანანა დოიჯაშვილი სიმპოზიუმის განხორციელებაზე

მე აქ ქვეყნის და მისი სიმღერის მიმართ მაქვს. მხოლოდ ერთი რამის თქმა მინდა. ცხოვრებაში ყველაფერი წარმავალია: ჩხუბი, კონფლიქტი... ისიც კი, რაც დღეს საქართველო-რუსეთს შორის ხდება. ეს ყველაფერი ნავა, ჩაივლის და დარჩება მხოლოდ კულტურა, წიგნები ბიბლიოთეკის თარზე. თუკი ხელოვნება რეალობას ასახავს, მაშინ ის უნდა ასახავდეს კაცობრიობის, ეს კი ასე არ არის. ქართული პოლიფონია ეს არის ამოუცნობი, უნიკალური რამ, ეს იმ ხალხის სიმღერაა, რომელსაც უნდა ჰქონდეს სიყვარული, იმედი, ოცნება..."

რაც შეეხება სიმპოზიუმის გახსნას, აქ ორგანიზატორებმა კიდევ ერთხელ ასხენეს და მადლობა გადაუხადეს სიმპოზიუმის ორგანიზატორებს UNESCO-სა და კულტურის სამინისტროს. ამ ღონისძიების მნიშვნელობასა და აქტუალობაზე ისაუბრეს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრმა ბატონმა გიორგი გაბაშვილმა, მეცნიერმა დიტირ ქრისტენსენმა, მანანა დოიჯაშვილმა...

სიმპოზიუმის საკონცერტო ნაწილი კი, რომელსაც გუშინ შეკრებილი საზოგადოება აღბათ ყველაზე მეტად ელოდა, ანსამბლმა "რუსთავმა" გახსნა, რასაც ეთნიკურ ქართველთა გამოსვლები მოჰყვა: ზვიად გამსახურდიას სახელობის აფხაზეთის ქართული ხალხური სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი "დიოკურია", "ლახარე" საინდიოლოდ, ყვარლის რაიონიდან ჩამოსული ოსი მომღერლები, სამაჩაბლოდან ჩამოსული ლეილა დუდავა, "ირანის ქართველები" - ფერეიდნელები... "ის რაც ორი წლის წინ დაიწყო,

სიმძივეების ანაზა

თანამედროვე მკითხველის ახალი მდგომარეობა

ლინტონ უიკის "გამინტონ პოსტიდან" წერს: "ადამიანთა რიცხვი, რომლებიც წიგნს კითხულობენ სულ უფრო მცირდება. სამაგიეროდ, სულ უფრო იზრდება იმ წიგნების ზომა, რომელთაც ისინი კითხულობენ". რას გულისხმობს ამ რთული წინადადებით ჟურნალისტი? სინაღდლები - რთულს არაფერს, ანუ ზუსტად იმას, რასაც ამბობს - საგამომცემლო სახლები ბოლო დროს საშინელი ზომისა და წონის წიგნებს ბეჭდენ. ამ ტიპის წიგნებს ყავის მაგიდის წიგნებს ეძახიან - ბევრი ფოტოებით, ლაკონური ტექსტებით და მოდური, პოპულარული თემატიკით.

ეს ე.წ. ყავის მაგიდაზე საკითხავი წიგნები ყოველთვის იდიდები იყვნენ, მაგრამ ახლა, თურმე, მათმა ზომამ ყოველგვარ ზღვარს გადააჭარბა. თურმე, საკმარისია წიგნების რომელიმე დიდ მაღაზიაში შესვლა, რომ ნახავი, როგორ იზინებენ თაროები დიდი წიგნების ქვეშ; როგორ წერს წერით ჩამოსდით ოფლი გამყიდველებს რომელიმე მათგანს აწვევს. ზოგიერთი მათგანი იმდენად მიძობა, რომ ყუთებში სპეციალური სახელურების გამოყენებით გადააქვთ.

მაგალითად, ავიღოთ ფოტოგრაფების, პეტ და როუზმერი კეოფების გამოცემა "ანტარქტიკა". ავიღოთ, თუ, რა თქმა უნდა, მოგვიჩვენოთ და ავრეთ. ის 12 კილოგრამს 300 გრამს იწონის. შეიცავს 336 გვერდს, რომელზეც იმპერატორი პინგვინე-

ბის და ანტარქტიკის სხვა ბინადრების 300-ზე მეტი ფოტოა გადაჭიმული. წიგნის ფასი 3 ათასი დოლარია, მოგვიდნენ შესული თანხის ნაწილი ალბატროსების გადარჩენის ფონდში ჩაირიცხება. თუმცა, არის ერთი თუმცა - თუ ადამიანი ამ წიგნის ფასს კიდევ რამდენიმე ასეულ დოლარს დაამატებს, ანტარქტიკაზე 14-დღიან კრუიზში გამგზავნებას თვითონ შეძლებს. დამეთანხმებით, არც თუ უმნიშვნელო "თუმცაა".

მეორე მაგალითი - "ტამენის" მუჰამედ ალისადმი მიძღვნილი გამოცემა "ყდუ: მიძღვნა მუჰამედ ალისადმი" (GOAT: A Tribute to Muhammad Ali). "ყდუ" - კორექტურული შეცდომა არ გეგონათ. ეს აბრევიატურა GOAT-ის ქართული ეკვივალენტია და ასე იმეორება: "ყველა დროს უდიდესი". თუმცა, არავინ იცის, რატომ მოინდომეს ავტორებმა ამ სიტყვების შემოკლება, ის ხომ ჩვეულებრივ ინგლისურში ოხას ნიშნავს, ხოლო სალაპარაკო ენაში - სულელსაც... უკომენტაროდ დავტყობთ? - ალბათ, ასეც ჯობია, მით უფრო, რომ ახლა GOAT-ზე უფრო წიგნის ზომა-წონაა აქტუალური. მამ ასე, მუჰამედ ალისადმი მიძღვნილი გამოცემაში 792 გვერდია და ის 34 კგ-ს იწონის. ცალკე იყიდება შეზღუდული ტირაჟით დაბეჭდილი "ჩემპიონის გამოცემა", რომელიც რამდენიმე ბონუსს შეიცავს - ყდაზე აბრეშუმის ქსოვილია გადაკრული, წიგნი შედის ალის ავტოგრაფი და

მუჰამედ ალისადმი მიძღვნილი წიგნი 27 კილოგრამს იწონის.

მას მოყვება რამდენიმე ორიგინალური ფოტო და მოკრევის მცირე ზომის სტატუეტი. "ჩემპიონის გამოცემა" 10 ათასი დოლარი ღირს.

ვინმე დაინტერესდა? ფრთხილად, ისინი, ვინც ამერიკაში დაინტერესდნენ და ოდნავ გამხდრები აღმოჩნდნენ, წიგნის აწვევის ლამის ავეჯის გადაზიდვის მომსახურების გამოყენება დასჭირდათ. ვაშინგტონში გალერეა "გოვინდას" გამ-

ყიდველი ხუმრობს კიდევ: "ისე, როგორც წიგნის თემა, თვითონ წიგნიც საშინლად მძივია".

თუმცა, დიდი ყოველთვის არ ნიშნავს კარგს - აგრძელებს ლინტონ უიკსი. და მაგალითისთვის ათასგვარ სულელურ თემატიკას იხსენებს, წიგნის მაღაზიებში რომ გადაწყვიტოდა, ერთგან მას მუხლებში მისწავნების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი წიგნიც უნახავს. "ამაზ-

ონ.კომ"-ში კი ერთ-ერთი მკითხველი ამ გამოცემის შესახებ, თურმე, წერდა: "მანქანათმშენებლობის დიდი ფანი ვარ. მას შემდეგ, რაც ეს წიგნი ვიყიდე, ხელი არ გამოშვია".

ლინტონ უიკსი კი მოსწრებულად შენიშნავს: "საინტერესოა, სანამ 10 ათასი დოლარი გადაიხარება საქმე, საერთოდ როგორ ასწავს. ანუ, რა ხდება? წიგნი კარგავს თავის უძვირფასეს თვისებებს -

კითხვის პროცესის ინტიმურობას, ფანტაზიის გაღვივებას, თავისუფლად აზროვნების გაათქვამებას, გემოვნების დახვეწას და მხოლოდ გარგანტუას მსგავსი ზომებით ცდილობს მკითხველის ყურადღების მიზიდვას?

ამ უპასუხოდ დარჩენილ კითხვებს მზარს "გამინტონ პოსტიც" უნდა. უიკსი წერს: "სიტუაცია ცხენებმულ გუთნებს და ტრაქტორებს მახსენებს. მათ ფერებზე სულ უფრო ოქვიანად იყენებენ, სამაგიეროდ სოფლის მეურნეობის ხელსაწყოების მუზეუმებში უდებენ ბინას. მალე, ალბათ, წიგნიც ასე იქნება - მათ ხელოვნების გაღვივებასა და ბიბლიოთეკების ფოიებში გადასახლებენ, ხოლო უშუალოდ წიგნის კითხვით მხოლოდ უმცირესობა თუ იჯერებს გულს".

დაბოლოს, რომ არ გეგონათ, რომ ვაჭარებთ, მოგახსენებთ, რომ გინესის რეკორდების წიგნში უდიდესი წიგნიც არის შესული. ის მემფისის ბიბლიოთეკაში "ბინადრობს" ისე, როგორც გადამწებულ დიონავებს წინწი - საბუბებისმსგავსი მუხუშებში. წიგნს 33 კგია "ბუტანი: ვიზუალური ოდისეა ჰიმალეების უკანასკნელ სამეფოში". მისი სიგანე 5 ფუტია, სიმაღლე 7 ფუტი და 60 კილონ იწონის. მისი ფასი 10 ათასი დოლარი გახლავთ. ბიბლიოთეკის წარმომადგენელი კი დასძენს: "ყოველდღე გვერდის გადაშლისთვის ორი კაცია საჭირო".

„წიგნი, რომელიც ასახავს რეალურობას“

პირველი შეფასებები "ტაო-კლარკეტზე"

ვერა ნავარო

გუშინ სასტუმროში "ვერატონ-მეტეხი პალასი" მრავალრიცხოვანი სტუმრის მინუთი ახლადგამოცემული წიგნი იყო. მეცნიერები, პროფესორ-მასწავლებლები, არქეოლოგები, დიპლომატიური კორპუსისა თუ არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები, სასულიერო პირები, პოლიტიკოსები, საქმისწივეები, აღმასრულებელი ხელისუფლების წევრები, მწერლები ტაო-კლარკეტის შესახებ გამოცემული წიგნის პრეზენტაციაზე ავტორების მისალმებას და წიგნის შესახებ საკუთარი მოსაზრებების გასაზიარებლად შეიკრიბნენ.

წიგნის პრეზენტაციები, საბედნიეროდ, ხშირად იმართება ხოლმე. ყოველ შემთხვევაში, ამ მხრივ (რეალურად წიგნის კრეატივის, კატასტროფულად ნამდვილად არ არის ჩვენთან საქმე. მაგრამ ხშირად არ ხდება, რომ მსგავსი ღონისძიებებზე სტუმრები ყვეალებით მიდიოდნენ. იმის გარდა, რომ გუშინდელ პრეზენტაციაზე ყველაზე ბევრი იყო, სტუმრები ერთმანეთსაც

ულოცავდნენ "ტაო-კლარკეტის" გამოცემას. ეს უკვე მეტყველებდა, რომ მოგვიანებით სიტყვით გამოსულმა ახალგაზრდა მწერალმა დათო ტურამსვილმა გადააჭარბებულ შეფასება არ მისცა ამ წიგნის დაზიდვას, როდესაც გუშინდელ პრეზენტაციას მოვლენის სტატუსი მიანიჭა.

ახალი წიგნის მნიშვნელობაზე ისაუბრა პროფესორმა მარია ლორთქიფანიძემ. შესავალი სიტყვის შემდეგ წიგნის ავტორებმა - ირინე გვიგიაშვილმა და ირაკლი კობალაძემ პირველი სიტყვა, საზოგადოებისთვის მოსაზრებების გაზიარება ცნობილი ისტორიკოსის სთხოვეს. გასაკვირი არაა, რომ გამოშვებულ წიგნში, მისი დადებითად, წიგნისადმი კმაყოფილებას გამოხატავდნენ და მადლიერებით მოიხსენიებდნენ ყველას, ვინც კი წამოიჭრა იმეუშავა.

"როგორც სასულიერო, ისე საერთაშორისო დონაზე იზრდება ინტერესი ტაო-კლარკეტისადმი. ამის დასტურია ისიც, რომ გამოიცა წიგნი, რომელიც ასახავს რეალობას. მადლობა ავტორებს ამისთვის", - ახალციხის, ტაო-კლარკეტისა და ლაშეთის ეპისკოპოსი, მუფთე თეოდორე თავის მცირე გამოსვლაში საქართველოს ისტორიულ მხარეში

წიგნის ავტორები

სამომავლო საქმიანობასაც შეეხო: "იქნება დავინტერესობთ თურქეთის სახელმწიფო, რომ ყურადღება მიექცეს ჩვენს ძეგლებს", - თქვა მეუღლე გამოშვების დასაწყისში. თემის ერთგვარ გაგრძელებად უნდა ჩათვალათ წიგნის ერთ-ერთი ავტორისა და კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის მოადგილის გამოსვლებიც. ირაკლი კობალაძემ ტაო-კლარკეტის ტერიტორიაზე მშენებარე გრანდიოზული კაშხლები ასახა. წყალსაცავების მშენებლობის შედეგად, გადასახლება ელის რამდენიმე ქართული წარმოშობის მცხოვრებლები დასახლებულ სოფელს. "გოლაგური ცვლილებები ძალიან დაზიანდა ქრისტიანულ ძეგლებს. წარმოუდგენელია ამ მასშტაბის მშენებლობის შეჩერებაზე ფიქრი. რადგანაც მკვეთრად იცვლება თურქეთის დემოკრატიული, გამოძინარე საერთაშორისო ნორმებიდან და კონვენციებიდან, ის მაინც უნდა შეცდობი, რომ კაშხლების შენობის პარალელურად მოვითხოვით, თურქულ მხარესთან ერთად დაიწყოს ჩვენი ძეგლების გამაგრების და არქეოლოგიური სამუშაოები". აქვე უნდა ითქვას, რომ ისტორიული ტაო-კლარკეტის ტერიტორია ჩვენი არქეოლოგებისთვის აბსოლუ-

ტურად უცნობი და შეუსწავლელია. არადა, დღემდე აქ მოსახლეობა ოქროს ეპოქის და პოპულოზს. საკუთარ გამოცემაში, პრობლემა მოკლედ შეეხო ნიკოლოზ ვაჭიროვილიც. "ეს უნდა იყოს არა ცალკეული ადამიანებისა და დაჯგუფებების, არამედ გაცილებით ფართო მასშტაბიანი ინიციატივა", - თქვა მინისტრის მოადგილემ.

პრეზენტაცია პრობლემებზე საუბრის შემდეგ მაინც ოპტიმისტურად დასრულდა. როგორც "სახალხო ბანკის" (წიგნის ავტორების ერთ-ერთი სპონსორი ორგანიზაციის) მმართველმა დირექტორმა თქვა, მათი ბანკი ახლადგამოშვებულ წიგნს ბათუმის ყველა საშუალებას დასრულებს, სტუმრებს და რეალურად მასშტაბის მშენებლობის მიზნით დაეხმარება და დაეხმარება მათ, რომლებმაც ახლადგამოშვებული წიგნის მისი დადებითად შეფასება დაადასტურა. "წიგნის ავტორების ერთ-ერთი სპონსორი ორგანიზაციის" მმართველმა დირექტორმა თქვა, მათი ბანკი ახლადგამოშვებულ წიგნს ბათუმის ყველა საშუალებას დასრულებს, სტუმრებს და რეალურად მასშტაბის მშენებლობის მიზნით დაეხმარება და დაეხმარება მათ, რომლებმაც ახლადგამოშვებული წიგნის მისი დადებითად შეფასება დაადასტურა. "წიგნის ავტორების ერთ-ერთი სპონსორი ორგანიზაციის" მმართველმა დირექტორმა თქვა, მათი ბანკი ახლადგამოშვებულ წიგნს ბათუმის ყველა საშუალებას დასრულებს, სტუმრებს და რეალურად მასშტაბის მშენებლობის მიზნით დაეხმარება და დაეხმარება მათ, რომლებმაც ახლადგამოშვებული წიგნის მისი დადებითად შეფასება დაადასტურა.

როკ-ენ-როლის ოდა ფოტობრაზებს

თამარ ბაზაძე

სანამ წერას დაიწყებდი, „ამაზონ.კომ“-ში შევიარე, მიხიტრესებდა, თბილისამდე თუ ჩამოვდევდა ჟურნალი „როლინგ სტოუნსი“. მაგრამ - არა, როგორც ვაიროკი, ამ ეტაპზე ეს მათ მომსახურებაში არ შედის. ჟურნალის გავრცელება „ამაზონს“ მხოლოდ შტატების ტერიტორიაზე შეუძლია. ამიტომ, მეც უფრო მშვიდი სინდისით და მეტი გატაცებით გადავწყვიტე „როლინგ სტოუნსი“ ბოლო ნომრის შესახებ მომეხსნო. ეს სპეციალური გამოშვებაა, ანუ სექტანაინი ნომერი, რომელიც მხოლოდ ერთ კონკრეტულ თემას ეძღვნება. თემა კი ასეთია - „როკ-ენ-როლის 50 წლის იუბილე. უდიდესი პორტრეტები და მათი შექმნის ისტორია“, პერსონაჟები - ასეთი: ელვის პრესლი, ჯონ ლენონი და იოკო ონო, „ბითლზი“, ნილ იანგი, ჯიმ მორისონი, ჯიმი ჰენდრიქსი, „მეტალიკა“, U2, REM, „რედ ჰოტ ჩილი პეპერსი“, კურტ კობეინი, თუ ფაქ შაკური, მაღონა...

ჟურნალის გადაფურცვლისას რაღაც სასიამოვნო და კარგი რომ გველის, ეს გარეკანზე ეტყობა - პატარა კვადრატებში ჩასული მუსიკის ლეგენდები ისეთი ფოტოებიდან გვიმზერენ, აშკარად რომ ეტყობათ ხელოვანის ხელი. და საქმე მართლაც ხელოვანებთან გვაქვს. ხელოვანებთან, რომელთაც სათავეში „როლინგ სტოუნსი“ სტაჟიანი ფოტოგრაფი ენი ლეიბოვიცი უდგას.

ლეიბოვიცი ჟურნალში სან ფრანცისკოს ხელოვნების ინსტიტუტიდან 20 წლის ასაკში მივიდა, 1970 წელს. როგორც მისი ფოტოების გამოცემა იხსენებენ, თავიდან ლეიბოვიცი ერთი მორცხვი ფოტოგრაფი იყო, მაგრამ გაცივდა წლები და გავიწყდა შექმნა ის, რასაც ვარსკვლავების თანამედროვე ფოტოგრაფია ჰქვია. მობილიური ჟურნალი ლეიბოვიცის დამსახურებას ასე ხსნის - მან ერთი ფოტო-ფანრში გააერთიანა როკ-ენ-როლის ენერჯია, პროვოკაცია და ფორზე რეპისა და როკის ისტორია გადააქვს - აის-თი, „მეტალიკელი“ ჯემის ჰეთ-ფილი, „რედ ჰოტ ჩილი პეპერსი“, „ნირვანა“ და კურტ კობეინი...მასხვე კეუთინის კლასიკა - ნილ იანგისა და „გრეითფულ დედის“ ჯერი გარსის ას პორტრეტებიც...

ერთი სიტყვით, როკ-ენ-როლის განვითარებაში დაუვიწყარი წვლილი ის მქონე ჟურნალი იხსენებს ტკბულ წარსულს და გვახსენებს ეპიზოდებს იმ ადამიანების ბიოგრაფიიდან, რომლებიც ცხოვრობდნენ როკ-ენ-როლით და როკ-ენ-როლისთვის. „როლინგ სტოუნსი“ სარედაქციო წერილში ნათქვამია:

„ეს ფოტოები, რომლებიც „როლინგ სტოუნსი“ რედაქტორებმა აარიჩეს არქივიდან, მუსიკის სულში გვახედებენ. ეს არ გახლავთ უბრალოდ როკის უდიდესი ვარსკვლავების ფოტოები; ეს უფრო ის სურათებია, რომელთაც მუსიკოსები ნამდვილ ლეგენდებად აქციეს.

როკ-ენ-როლის პორტრეტი, ეს ცნება, ისევე როგორც თავად როკ-ენ-როლი, ელვის პრესლით იწყება. ფოტოგრაფი ჯეი ლეიტონი 1956 წელს გადაღებულ ერთ კადრში ახერხებს, გადმოგვიცხადოს ის სექსუალური ფარსი და თანდაყოლილი თვითდაჯერება, რითაც პრესლიმ ჯერ ამერიკა და მერე მთელი მსოფლიო დაიპყრო (ლეიტონის ფოტოზე ნელსზე ერთი შოპილი ელვის პრესლი საწოლზეა მიგორებული, ხელები თავქვე აქვს ამოღებული და ობიექტივს ოდნავ თავზედგურს, შთაფრთხილი სახით პირდაპირ უყურებს).

60-იანი წლების მუსიკანებში კი, ცნებამ როკ-ენ-როლის პორტრეტი ფესვები უკვე მყარად გადადგა. ჯიმი ჰენდრიქსი თუ ჯიმ მორისონი სტუდიურ პორტრეტს ცოცხალი კონცერტის ანდა მუსიკალური ალბომის რიტორულ გარემოლება აღიქვამენ და ჯერედ მანკოვიცისა თუ ჯოელ ბროდსკის ფოტოკამერას ისეთივე სტოლორობით, შემოქმედებითი თავისუფლებითა და გულწრფელობით იღებენ, როგორც ნებისმიერ მუსიკალურ პრაქტიკს.“

წერილის ამ ნაწილებიდან კარგად ჩანს, რომ ჟურნალი როკ-ენ-როლის 50 წლის იუბილეს „სათაგისოდ“ იყენებს და მთელ ნომრის საკუთარ ფოტოგრაფებს უძღვინებს; დაუთმებელი კადრების გადაღებისთვის მათ მადლობას ამ ფორმით უცხადებს. რედაქტორები ჩანაფიქრს ზემოთ ნახსენებ წერილშივე ალიარებენ: „ფოტოგრაფია ჯგუფური ხელოვნებაა. და ჩვენი ახალი გამოშვება - „ფოტოები“ კამერის უკან მდგომ ხელოვნების ეძღვნება, უფრო ზუსტად კი, „როლინგ სტოუნსი“ მთავარ ფოტოგრაფებს, ენი ლეიბოვიცისა და მარკ სელიჯერს.“

ჩვენ კი, რადგანაც „ამაზონსი“ სერვისის გაფართოების იმედვდ ვერ დაგრძობთ, შეგიძლია, ჟურნალის ონლაინ ვერსიას მივმართო, კიდევ ერთხელ გადახსენოთ რამდენიმე ყველაზე ცნობილი ფოტო და მათი გადაღების ისტორიაც მთავარ მოქმედ პირებს მოვაყოლო.

იოკო ონო და ჯონ ლენონი

„გადაღებები 1980 წლის 8 დეკემბერს ერთ მზით განათქვამულ ოთხში მიმდინარეობდა“, - იხსენებს იოკო ონო, - „მეც და ჯონიც თავს კარგად ვგრძობდით, რადგან ენი გვიკვებდა - ფოტოგრაფი, რომელიც პატარა გვე-მდით და გვეჯეროდა მისი. ამიტომაც ჯონმა უპრობლემოდ გაიხადა ტანსაცმელი, ჩვენ ერთმანეთს ვეხუტებოდით, ვხუმრობდით, ვიცინოდით.“

ენი ლეიბოვიცი ამ ფოტოებს „როლინგ სტოუნსისთვის“ იღებდა. ინერტულია წერილი ხუთწლიანი ინტერვიუების შემდეგ მათი პირველი ალბომის Double Fantasy-ის შესახებ. ენი იხსენებს: „შეგონა, ტანსაცმლის გახდის არც ერთს არ შეერცხვებოდა. მართლაც, ჯონი ნამებში გამოვლდა, იოკო კი ყოყმანობდა. მითხრა, „მასი-ურს გაუიხიდა, შარვალს - არა“. ცოტა იმედი გამიცრუნდა, ამიტომ ვუპასუხე, „არა, მაშინ ჯობია, ყველაფერი გაცივებს“. ერთი კადრი „პოლაროიდით“ გადავიღეთ და სამივენი მაშინვე მივხევი, რომ ის საოცრება იყო.“

კურტ კობეინი

„ნირვანას“ ყოფილი ავანტი ჯიმი მერლის იხსენებს, რომ კარგ დღეებში კურტი ენერგიით სავსე იყო, ბევრს ლაპარაკობდა და უქარავნო ცუდ დღეებში კი, არ არსებობდა სხვა გამოსახულება. ნომერი უკვე არ მარტო Double Fantasy-ის, არამედ ზოგადად ლენონს მიეძღვნა. ამავე გამოშვებაში დაიბეჭდა ლენონის ერთ-ერთი

ამის დიოდოსტატი იყო.

1993 წლის 27 ოქტომბერს „კარგი დღე“ გათენდა. „ნირვანა“ In Utero-სთვის გამართული ტურნეს ფარგლებში კალამაზუს (მიჩიგანის შტატი) სტუმრობდა. კურტი გახარებული იყო, იმ საღამოს დაგეგმილ კონცერტში ხომ მისი საყვარელი ჯგუფები „მით ფაფუსი“ და „ბორდომსიცი“ უქრავდა. იქვე იყო კობეინის გოგონაც, 1 წლის ფრენსის ბინი. ბავშვს ხომ კურტზე ჯადოსნური გავლენის მოხდენა შეეძლო. მისი გამოჩენა და კობეინი ძირფესვიანად იცვლებოდა.

27 ოქტომბერს კი საერთოდ სასწაული მოხდა. კობეინმა „როლინგ სტოუნსი“ ფოტოგრაფს, მარკ სელიჯერს გადაღებისთვის უზარმაზარი დრო დაუთმო.

არადა, სელიჯერს კურტი უკვე გადაღებული ჰყავდა მისთვის ერთ-ერთ „ცუდ დღეს“, 1992 წლის ნომრის გარეკანისთვის. ამ დღეს სელიჯერი ასე იხსენებს: „კურტი საშინლად უნებლოდ, გამოჩენა არ სურდა. არ ჯერდა, არაფერი, რაც ყალბ მითებს გააფრთხილებდა მის შესახებ. კობეინის ოცნება იყო საკუთარი ფანებისა და მუსიკის მიმართ გულწრფელი დარჩენილიყო“. იმ დღეს უკმაყოფილება რომ გამოეხატა და „როლინგ სტოუნსი“ წარმომადგენლები გაეჯავრებინა, კობეინმა მისიურც კი ჩაივიდა, შინ გაკეთებული წარწერით: „კორპორაციული ჟურნალები ყარს“.

მაგრამ აი, ამ ამბიდან ოცი თვის თავზე კურტი მზარულდობდა და „ნირვანას“ სუპერვარსკვლავობის ფაქტსაც გულთანად დასცინოდა. „ამ წარმატების გამო პიჯაკებს მაღალა „ძმებ ბრუკინგში“ ვიყიდო“, - ხუმრობდა და ხარხარებდა. იმავე დღეს მან სელიჯერის კამერისთვის ქალის ტანსაცმელიც ჩაივიდა, პომ-პომებით. მოკლედ, ფოტოგრაფის წინაშე ბოლომდე გაიხსნა.

თუმცა, იმ „კარგ დღეს“ სელიჯერმა „ნირვანას“ ლდერის ნამდვილი და დეპრესიული „მეს“ გამოამკარევა სტუდიო. მსხვილი პლანიტი გადაიღო პორტრეტი, რომელიც პირდაპირ ლაღდებდა კურტის დაუცველობის, იმედაცრუების, სასონარკვეთის და ურწმუნოების შესახებ. უკვე „როლინგ სტოუნსი“ ჟურნალისთან დევიდ ფრიკთან ინტერვიუს დროს კი ამ განცდების შესახებ თავად კობეინი ლაპარაკობდა გულახდილად: „არასდროს მიზნობდა, მებღარა. ყოველთვის მსერდა რიტმ-გიტარზე დამეკრა, დავმალულიყავი სცენის სიღრმეში და უბრალოდ დამეკრა... ყველაფერი ძალიან სწრაფად მოვიდა, თითქოს, დიდების ბოში ამიფთქდა ფეხებთან. ვერ მივხვდი, როგორ გავეკლავებოდი ახალ სინამდვილეს. თუ რომელიმე კოლეჯი შემომთავაზებდა რაღაც ანდიაკარ ლეკციითა უფრს - „როკ-ვარსკვლავი 101“, დიდი საამივნებით ჩავეწებოდი, იქნებ ეშველა... თუმცა, ეგ არაფერი, მთავარია ისე ბედნიერად არ ვგრძნობ თავი, რომ მერე სხვებისთვის მისწავლია გავხედი. მაგონი, ცოტა ნევროტიკული სულ დაგრჩები და რაღაც უცნაურის გაკეთებასაც ყოველთვის შევძლებ.“

...სელიჯერის ფოტოსესიიდან, ანუ იმ უცნაურად „კარგი დღიდან“ უკვე ექვსი თვის თავზე კი, 1994 წლის 8 აპრილს კობეინი მკვდარი იპოვეს. მისი პორტრეტი მსხვილი პლანიტი - ძალიან გულახდილი და განცდებით სავსე დევიდ ფრიკის ინტერვიუსთან ერთად გამოქვეყნდა პირველად.

„როლინგ სტოუნსი“ ის ნომერიც მალეინად კობეინის ბიოგრაფიას მიეძღვნა. ჟურნალის მთელ გარეკანზე გამოსახულ სელიჯერის ფოტოს კი კურტის საფლავის ქვის სიმძიმის განცდა მოჰქონდა მკითხველთან...

„რედ ჰოტ ჩილი პეპერსი“

ენტონი კიდისის ბანდა ხშირად დასაძინებელი მომღებელია ცეცნაზე. ისინი ამ ტრადიციას ერთი კარგი თხრობითი ფრაზითაც ვადაცხადებენ და მამაკაციურ ღირსებაზე ფოტოზეც მუღები ასრულებდნენ როკს. დეიდი-შობლა „პეპერსები“ „როლინგ სტოუნსისთვის“ მარკ სელიჯერმა 1992 წლის ნომრის ნამყვანი წერილისთვის გადაიღო. ჩარტების ჩემპიონი ალბომიც Blood Sugar Sex Magik ახალი გამოსული იყო. ფოტოგრაფს ალბომის განსწავლის დამტკიცება უფლები სურდა და ამიტომ ჯგუფის წევრების გადაღებას ნოთელ ფონზე ითხოვდა, მაგრამ კიდისმა უარი თქვა.

„არსებობს მათი ძალიან ცნობილი ფოტო, როცა წინდანი „პეპერსები“ ები როუდზე გადადიან. ახალი სურათის თემის, ანუ გამოშვების იდეაც აქედან ნამოვიდა“, - იხსენებს სელიჯერი. კიდისი კი, რომელსაც ფოტოზე ველოსიპედიდან გამომჯობის გამო ხელი თაბანში მძიმე აქვს, დასძინებს: „ეს უბრალოდ, იმპროვიზაცია იყო, ძალიან კარგი იმპროვიზაცია.“

შეგახსენებთ, ეს მხოლოდ ნაწიელია „როლინგ სტოუნსი“ ახალი ნომრის მთელი მიქცევის. რომლის შემქნელს ამერიკელს უკვე შეუძლია.

აი, დაახლოებით ასე ახედებს ისტორიული ჟურნალი მკითხველის მუსიკის სულში. თან როკის 50 წლის იუბილესაც აღნიშნავს და გვახსენებს იმ 50 ფოტოს, რომლითაც დღეს როკის პორტრეტულ ენციკლოპედიას აკომპლექტებენ.

და, რაც მთავარია, „როლინგ სტოუნსი“ მთელ ნომრს ამ ფოტოების ავტორებს უძღვინს - ყველას, პირველი „როკ-პორტრეტის“ ავტორიდე-ან ჯეი ლეიტონიდან დღემდე.

ეპროკული ნარბები თუ ქართული?

ვინაიდან ნინამდებარე სვეტილი ოდნავ მძიმე და, შესაძლებელია, ჩემი სუბიექტური მოსაზრებით პრობლემად იყო, მინდა ცოტა შევამაზუბუქო დღევანდელი ტონი.

და ამიტომ: საქართველო პატარა ქვეყანაა, ამიტომ ნებისმიერი გავლენის ქვეშ ძალიან მარტივად ექცევა, და განსაკუთრებით მარტივად, თუკი მისი სურვილია, დაემსგავსოს დიდ და წარმატებულ ქვეყანას. ეს ზოგადად, თუმცა ისეთებაც არიან, რომელნიც დღე და დღე დაუღალავად დგანან ქართული თვითმოყოფადობის სადარჯოზე და გამოდგებით მის უფლებებს იცავენ. მაგლები - ამ შემთხვევაში, როგორც მოდა. მოდა საკმაოდ ზოგადი ცნებაა, და რთული იქნება ყოველ მის ნახნაზე საუბარი, ვინაიდან ის არა მხოლოდ ტანისამოსის სხვადასხვა ფორმებსა თუ სტილს შეიცავს. მოდა, რომელიც შეიძლება ითქვას - ადამიანთა ერთგვაროვნებისკენ, შესაძლებელია, გავცნობიზებელი - სწრაფვას. მოდა სიარულის, ვარცხნილობის, რესტორნის თუ კაფე-ბარის, მუსიკის, საცემების, მწერლის, ფეხსაცმლის და ა.შ. იმ, მაგალითად, ყველაზე სრულყოფილად ქართულმა მოსახლეობამ, მსოფლიო მოდის ტენდენციებიდან შავი ფერი შიორგო. ისეც ხდება, როდესაც საერთაშორისო მიმდინარეობა, ჩვენს, ქართულ თვითმოყოფადობას ერწყმის და ამიტომ ეს თუ ის საგანი, ფერი, ფეხსაცმელი, მწერალი თუ რეიტინგის ქსოვილი ჩვენი ის იმდენად ორგანულია, რომ თავად გამომგონებელზე თუ მოდის შემომტანზე უფრო უკეთ ვირგებთ ამ საგნებს, მოვლენებს თუ პიროვნებებს. ძალიან ახლო წარსულში, ალბათ ყველას ახსოვს, კომუნისტური პარტიის ჩინოვნების შავი ფერის ვოლგებით, როგორ დაქროდნენ თბილისის ქუჩებში, ჯგუფ-ჯგუფად შავებში გამოწყობილი ელევანტური გოგონები თუ ახალგაზრდა ქალები. და მიუხედავად იმისა, რომ „გარე სამყაროში“ ასეთი მასიური ხმარებიდან შავი მალე სხვა ფერებმა შეცვალა, შიდა ანუ ქართულ ქუჩებში შავი ფერი ნორმაზე დიდხანს დარჩა და ქართველი „მოდნიცები“ დიდხანს არ იხდიდნენ მას. ბევრი მეტყვის, რომ შავი კლასიკური ფერია, და მას მოდა არ სჭირდება, ის ყოველთვის მოდაშიაო. ნაწილობრივ მართალია, მაგრამ ერთიგ არის - შავი ფერი ყველაზე უპრეტენზიოა, ჩვენი სხეულის დეფექტებს კი ყველაზე ეფექტურად ფარავს, მის ამორჩევას, ფერთა შეხამება და გემოვნება არ სჭირდება და ამიტომ შეიძლება ითქვას, რომ ბევრისთვის რთულ სიტუაციაში, ყველაზე მარტივი გამოსავალია. ეს რაც შეეხება ყველაზე თვალსაჩინო მაგალითს - შავ ფერს. მოდა კი გაცილებით მრავალგვარია და მისგან მთლიანად თავის დაღწევა პრინციპში შეუძლებელია. მაგალითად, სიარულის მოდა. ეს განსაკუთრებით ყმანვილებზე შეიმჩნევა: ოდნავ ნელში მოხრილი, ოდნავ ავრცილები შიურა, ორ თითში მოქცეული სიგარეტი და დინჯი სელა „დაიღი მზნებისაკენ“. ასეთები ბევრი იყვნენ და დღესაც ბევრია, მხოლოდ ჩაცმულობის სტილი იცვლება. თუკი ადრე ილიის ქვეშ შეკრული შარვალი ეცვათ ზე-მოხსენებულ ყმანვილებს, დღეს კოქეტივი გააიძვირეს შარვალს და ისე მიაბიჯებენ.

სტანდარტიზაცია არა მხოლოდ ქართული პრობლემაა და მართალი გითხრათ, შესაძლებელია სინამდვილეში არც კი იყოს პრობლემა. ვფიქრობ, ეს უფრო ბუნებრივი და სრულიად ლოგიკური ტენდენციაა.

კიდევ ერთი. ვფიქრობ, საინტერესო მიმდინარეობა გამახსენდა. ნარბების „ვარცხნილობა“ თუ ფრმა, ამაში, მგონი, ია ფარულადა დაგვეხმარა, როდესაც ტელეეკრანიდან მოგვიჩვენებდა, მის მიერ შერჩეული ნარბების ფრმა ავეცერია. სპეციალური მოწყობილობაც იყიდებოდა და, მგონი, დღესაც იყიდება, რომლის ავტორიც თავად ია გახლავთ. სარეკლამო რგოლში, გარდა იმისა, რომ ამ მოწყობილობის მოხმარებას გვახსნავდნენ, იმასაც დასძენდნენ ბოლოში: თუკი ამ ნარბებს დაიყენებთ თქვენი გზა ხსნილია ევროპული ნარბებისკენო. აი, ქართული ნარბების პატრონებიდან, რომელსაც ხშირად ბრეზნევის ნარბებსაც უწოდებენ ხოლმე (მინდა აღვნიშნო, რომ მე მომწონს, არა ბრუნეზზე, არამედ ქართველ გოგონებზე, თუმცა ჩემი აზრი აქ სრულიად ზედმეტია), ვინ იტყვობა უარს „ევროპა 21-ე საუკუნისკენ“? ამიტომ დღეს, შესაძლებელია ეს თანამედროვე ნარბები ია ფარულაგას სახელს არ ატარებდ, მაგრამ ზოგადად ევროპისას ნამდვილად: თხელი, ვინრო, გადაკალბული. მოკლედ, ასეა თუ ისე, ჩვენც გვეყავს ჩვენი განმანათლებელი და ნოვატორული ფორმების შემოქმენი დასავლეთიდან.

და კიდევ ერთი და ბოლო... ისევე მოდა, მხოლოდ ამ შემთხვევაში ენობრივი თვალსაზრისით. ჯერ რუსული გავლენა ქართულ მოსახლეობაზე.

სამიზნე ისევე „სევესკი“ საზოგადოება, რომელიც მუდმივად ფიგურირებს ჩვენს თვალსაჩინოში. უკანასკნელი 80-90 წლის მანძილზე, მაშინ როდესაც საქართველო დიდ რუსეთის ვითომ შემადგენელი ნაწილი და სინამდვილეში მისი კოლონია გახლავდა, რუსული ენა ჩვენთვის, როგორც მეორე ენა ისევე იყო. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ყველა, ანუ მთელი მოსახლეობა ვერ ფლობდა ენას თავისუფლად, განსაკუთრებით რაიონებში, აი უკმაქელი მაცხოვრებლებს და განსაკუთრებით ქალაქის „ნალები“ საზოგადოება სულ სხაპასუხობით სხლავდა რუსულს, იმდენად რომ მათი ე.წ. „რქი“ მუდმივად ორ ენაზე ედებოდა. ასე იყო თავად რუსეთშიც, როდესაც არისტოკრატული ოჯახები შვილებს რუსულ და ფრანგულ ენაზე ზრდიდნენ. ფრანგულის მოდა საქართველოში რუსეთიდან იყო წამოსული. ამიტომ მე-19 საუკუნის მეორე ნახევარში და მე-20 საუკუნის დასაწყისში იყო თაობა, როდესაც ფრანგული და რუსული ქართული მოსახლეობის მაღალ წრეებში დედებნასავით იყო გავრცელებული. უკანასკნელი 10 წლის განმავლობაში, მას შემდეგ, რაც ფორმალურად თავი გავიწიათავისუფლეთ რუსული მარნუხებისგან, ნავიდა „ცენოსტების პერეცაცენკა“ და ჩვენ მეორე ენად ინგლისურს ავირჩიეთ. თუკი ადრე ჩვენი მთელი მიუღებელ შემოთავაზებაზე რუსულ ენაზე, საკმაოდ ლაკონურ უარს განვაცხადებდით, დღეს ჩვენ უბრალოდ ვეტყვი - never! და ამით საუბარს დავამთავრებთ. და ამგვარი პასუხების გაცემა, დიდ სირთულეს არ წარმოადგენს, just try! ამაში იმიტომ მოვახსენებთ, რომ ჩემი და კვირევიდან გამომდინარე, ერთი რამ შევნიშნე - ვინც, მართლაც, სრულყოფილად ფლობს ინგლისურს, ის, ინგლისურ სიტყვებს ქართულ საუბარში არ ხმარობს და ნაებუნდერიად ასეთები საკმაოდ ბევრი არიან.

ეს რაც შეეხება გავლენა და კერძოდ - ენობრივ გადაადგილებებს, რისი მოდაც არ შემოძლია ნაწილობრივ იმიტი, ჩვენს პროვინციულ სნობიზმს არ დაუწყვეთ. პატარა ქვეყანა და პატარა ქვეყნის შვილები, რომლის ამბიციაც და კვლევაც საკმაოდ კომიკური და გამოიყურება. მაგრამ, მეც ვცეცდება და მაინც see you soon, bye. ; -)

ფეხბურთი

მარადონას ნომარს ართმევენ

იტალიური საფეხბურთო კლუბი "ნაპოლი" იძულებულია, 10-ნომრიანი მასიურით გამოიყვანოს მოედანზე ფეხბურთელი. იტალიის საინფორმაციო წყაროების ცნობით, მიუხედავად იმისა, რომ 2002 წელს "ნაპოლის" ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, სა-მუდამოდ შეენარჩუნებინა 10

ნომერი დიეგო მარადონას პატივსაცემად, ნეაპოლურ გუნდს მაინც მოუწევს ამის გაკეთება. ამჟამად "ნაპოლი" გამოდის სერია C-ში, რომლის წესებითაც გუნდების ძირითადი შემადგენლობის მასიურები ერთიდან თერთმეტამდე რიცხვებით უნდა იყოს დანომრული.

რამდენ ხანს გაძლებს რემონი?

"რეალი" შიციფელდზე ფიქრობს

"რეალი" შიციფელდით დაინტერესდა.

როი კინი თავდაბით გამოუვს

ორი დღის წინ "მანჩესტერ იუნაიტედის" ირლანდიელმა კაპიტანმა როი კინმა სასამართლოში ჩვენება მისცა. "როიტერის" ცნობით, 33 წლის ფეხბურთელს 16 წლის მოზარდზე თავდასხმასა და ფიზიკური შეურაცხყოფის მიყენებაში ადანაშაულებენ. კინმა უარყო ეს ბრალდება და განაცხადა, რომ საკუთარი სახლის მახლობლად სეირნობისას არასდროს არავისთვის შეურაცხყოფა არ მიუყენებია.

16 წლის მოზარდმა, რომლის ვინაობაც საინფორმაციო საშუალებებისთვის უცნობია, სასამართლოში კინის წინააღმდეგ სარჩელი შეიტანა. განცხადებულმა ჩვენება მისცა, რომლის მიხედვითაც სექტემბრის დასაწყისში "მანჩესტერ იუნაიტედის" კაპიტანმა იგი უშვერი სიტყვებით გალანძღა და თავს დაესხა. ტრაფორდის სასამართლომ საქმის შემდეგი მოსმენა 21 ოქტომბრისთვის დანიშნა, მანამდე კი კინი თავდებით გაუშვს.

„პარი სენ-ჟერმენს“ ისევ არ ემართება

ფრანგულმა კლუბმა "პარი სენ-ჟერმენმა" ეროვნულ ჩემპიონატში კვლავაც ვერ შეძლო პირველი გამარჯვების შენარჩუნება. მან "ლანსთან" გასვლითი მატჩი ფრედ - 2:2 დაასრულა. ლანსელდებმა მონინალდევას უკანასკნელ ან წუთში ორი გოლი გაუტყნეს.

აც აპირებენ კლუბში ფულის დაბანდება. ყოველ შემთხვევაში, ასეთი განცხადება გააკეთა გაზონი "ეკიპთან" ინტერვიუში აღენკეიხა.

"პარი სენ-ჟერმენმა" ექვსი მატჩიდან ვერც ერთი ვერ მოიგო. სამი ფრე და სამი მარცხი - ასეთი შედეგი აქვთ პარიზელებს საფრანგეთის ჩემპიონატის სტარტზე. ადგილობრივ გაზეთებში სულ უფრო ხშირად წიგნებს სტატიები, რომლებშიც გუნდში არსებულ კრიზისზეა საუბარი. თუმცა, პარიზელები იმედს მაინც არ კარგავენ და "ლანსთან" შეხვედრას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ, მაგრამ სულ უზრაველოდ. პსჟ-მ კვლავ არ "უღალატა" ტრადიციას და თამაში ფრედ დაასრულა.

ისინი აპირებენ, ტელეკომპანია "კანალ +"-ისგან პარიზული კლუბის აქციების 34 პროცენტი შეისყიდონ, რაც მათ ხელში მოაქცევს ნებისმიერ გადაწყვეტილებაზე ვიციების დადების უფლებას მქონე აქციების საკონტოლო პაკეტს. ეს კომპანიის აქციები კლუბს საკუთარ სამსახურს სათავადვის პირველი ეტაპია. "ამაზე საუბარი დიდი ხნის წინათ დაინიყო, ახლა კი მოქმედების დროა," - განაცხადა კეიხაკმა.

ლორკ კანისა და ფაბრის პანკრატის მიერ გატანილმა გოლებმა 77-ე წუთისთვის პსჟ-ს გულშემო მატკიერებს შევება აგრძნობინა, მაგრამ 82-ე წუთზე იაცეკ ბონკმა მინიზირადად შეამცირა ანგარიში, ხუთი წუთის შემდეგ კი ვიტორინო პოლტონმა წონასწორობა აღადგინა. ლანსელები ზეიმობენ, პარიზელებს კი გლოვა აქვთ.

კლუბი დაახლოებით 45 მილიონ ევროდაა შეფასებული, რაც იმას ნიშნავს, რომ ორივე ხელმძღვანელმა 15,5 მილიონი ევრო უნდა გადაიხადოს კლუბის 34 პროცენტის აქციების შესაძენად. საქმე ისაა, რომ "კანალ +" კვლავაც რჩება კლუბის აქციონერად, მაგრამ მან ძველებური გავლენა დაკარგა. კეიხერის განცხადებით, კლუბს ახალი აქციონერები ეყოლება, "მართალია, სუსტები, მაგრამ ჩვენი იდეების გამზიარებლები და არა ისეთები, რომლებიც სარგებლის ნახვისთანავე გარბიან." საგარაუდოდ, მეორე ეტაპი (როცა "კანალ +" უმცირესობაში აღმოჩნდება) მომავალი წლის ივნისამდე ან, უკიდურეს შემთხვევაში, შემოდგომისთვის დასრულდება.

და მაინც, პარიზელები მარცხთან შეგუებას ნამდვილად არ აპირებენ. პსჟ-ს პრეზიდენტი ფრანსის გრელი და ერთ-ერთი სპონსორი აღენ კეიხაკი კვლავ-

მოამზადა ნინო ტიკარაძემ

TV-სპორტი

პარასკევი. 24 სექტემბერი

HTB+ФУТБОЛ

06:00 NBA TV. NBA-ს ისტორიის დიდი მოვლენები
07:00 NBA TV. NBA-ს დიდი თამაშები. წელი 1990. "UTAH JAZZ" - "PHOENIX SUNS". მე-5 თამაში
09:00 09:00-დან 12:00-მდე შესვენება
12:00 თავისუფალი დარტყმა
12:15 საუიკენდო მატჩების ანონსი
12:20 იტალიის ჩემპიონატი. "მილანი" - "შესინა"
14:05 საფრანგეთის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
15:05 ესპანეთის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
16:00 თავისუფალი დარტყმა
16:15 "ფეხბურთი ანიდან პანდემდე"
16:40 ბრაზილიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
17:10 განვლილი კვირის პიტ-ალბუმი - იტალიის ჩემპიონატი. "სამპდორია" - "იუვენტუსი"
18:55 უკრაინის ჩემპიონატი. "დინამო" - "შეტალურგი". პირდაპირი ტრანსლაცია. შესვენებისას (19:45) - თავისუფალი დარტყმა
20:50 იტალიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
21:45 სახვალეო ტელეპროგრამა
21:50 "ფიფას ასნელუი". მეორე ნაწილი
22:20 ინგლისის ჩემპიონატი. "მანჩესტერ იუნაიტედი" - "ლივერპული". შესვენებისას (23:10) - თავისუფალი დარტყმა
00:15 ბრაზილიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
00:45 უკრაინის ჩემპიონატი. "შახტორი" - "არსენალი"
02:30 02:30-დან 03:00-მდე შესვენება
03:00 NBA TV - NBA-ს მიმოხილვა
03:30 NBA TV - ყველაფერი NBA-ს შესახებ
04:00 NBA TV. WNBA-ს ჩემპიონატი. პლეი-ოფი. პირველი წრე. "DETROIT SHOCK" - "NEW YORK LIBERTY". პირველი მატჩი. პირდაპირი ტრანსლაცია

HTB+СПОРТ

10:00, 13:00, 16:00, 19:00, 20:40 პრეს-ცენტრი
10:25, 13:15 "ფორმულის პარმიონა"
10:45 აკრობატული რკა-ენ-როლი. მსოფლიო თასი მოსკოვში

12:15 დოლი. "Prix Vermeille" საფრანგეთში
13:35 "პოკიო-პულუს"
13:50 "ჩქაროსნული სამყარო". ტელე-ჟურნალი
14:25 ATP საჩოგბურთო მიმოხილვა
15:00 აფროსნობა. "ამერიკის თასი"
16:15 პოკი. მსოფლიო თასი. საუკეთესო მატჩები. მეოთხედფინალი. რუსეთი - აშშ
18:30 "სპორტული გლობუსი". "Trans World Sport" წარმოგიდგინთ
19:15 ტალანდური კრივი
20:10 "ნოკაუტი". ტელეჟურნალი
20:55 "ოლიმპის შვილები"
21:00 სახვალეო ტელეპროგრამა
21:10 "პოკიო-პულუს"
21:25 ჩოგბურთი. დევისის თასი. ნახევარფინალი. აშშ - ბელარუსი. შესვენებისას (00:00) - ახალი ამბები. პირდაპირი ტრანსლაცია

EUROSPORT

10:30 ფეხბურთი. ევროგოლუბი
11:00 "სუპერბოლუბი გამოსასვლელ დღეებში". ტელეჟურნალი
12:00 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატის ეტაპი დიდ ბრიტანეთში
13:15 ჩოგბურთი. ახალბედა
13:30 პარალიმპიური თამაშები. ოლიმპიური თამაშები ათენში
14:00 ჩოგბურთი. WTA ტურნირი ჩინეთში. მეოთხედფინალი. პირდაპირი ტრანსლაცია
15:30 ფეხბურთი. ევროგოლუბი
16:00 ევლოსპორტი. ესპანეთის ტური
17:00 ევლოსპორტი. ესპანეთის ტური. პირდაპირი ტრანსლაცია
19:30 ფეხბურთი. ევროგოლუბი
20:00 ფეხბურთი. 24 საუკეთესო კლუბი
20:30 სპორტ. შუეჯირება ტრიპოტში
შოლანდიაში
22:00 აერობიკა. მსოფლიო ჩემპიონატი ბულგარეთში
23:00 ყველაზე ძლიერი ადამიანი. ჩემპიონატი შოლანდიაში
00:00 ექსტრემალური სპორტი. ექსტრემალური თამაშები - 2004 01:00 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა
01:30 ფეხბურთი. 24 საუკეთესო კლუბი
02:00 ახალი ამბები
02:15 ყველაზე ძლიერი ადამიანი. ჩემპიონატი თურქეთში
03:15 ოლიმპიური თამაშები. კულტურული პროგრამა

„პორტუ“ ვერ ათამაშდა

ვიქტორ ფერნანდესის კარიერა "პორტუში" ჯერ ვერ აეწყო.

მოამზადა ნინო ტიკარაძემ

ჩემპიონთა ლიგის ტრიუმფატორი პორტუგალიის "პორტუ" ახალ სეზონში ვერა და ვერ ათამაშდა. სპეციალისტები ამ მოვლენას გუნდის შეუთამაშებლობას აბრალებენ. გასული სეზონის შემდეგ პორტუგალიის საუკეთესო კლუბი, ფაქტობრივად, გადახალსდა. გუნდი დატოვეს მწვრთნელმა ჟოზე მოურინიომ და რამდენიმე წამყვანმა ფეხბურთელმა. პორტუგალიელებმა მათ ნაცვლად გამოცდილადამიანებს კი დაუძახეს, მაგრამ ამ გამოცდილებს, როგორც ჩანს, დრო სჭირდებათ ძველებური, კონკურენტუნარიანი გუნდის ჩამოსაყალიბებლად.

ახალი სეზონის დაწყებამდე მცირე ხნით ადრე "პორტუს" ვიქტორ ფერნანდესი ჩაუდგა სათავეში. კლუბმა ყველაზე გახმაურებული შენაძენი ბრაზილიელი ლუის ფაბიანოს სახით გააკეთა. სპეციალისტებს და მწვრთნელსაც მაჩინია, რომ ლუის ფაბიანო სწორედ ის ფიგურაა, ვის გარშემოც უნდა ჩამოყალიბდეს ახალი "პორტუ". თუმცა, სეზონი დაიწყო და გუნდი ვერაფერი ვერ ახერხებს მოგებას როგორც საშინაო ჩემპიონატში, ისე ჩემპიონთა ლიგაში. ლიგის გათამაშების პირველ ტურში პორტუგალიელებმა ქულა გაუყვეს რუსეთის ჩემპიონ ცსკა-ს. მაშინ ეს ფაქტი მოულოდნელობად და ერთგვარ სენსაციადაც აღიქვეს, მაგრამ როცა გუნდმა ვერც პორტუგალიის ჩემპიონატში გაიმარჯვა, მაშინ სპეციალისტებმა კრიზისზე დაიწყეს საუბარი. მერე კი დაასკვნეს, რომ კრიზისის მიზეზი გუნდის შეუთამაშებლობაში მდგომარეობს.

ასეა თუ ისე, ფაქტია, რომ ჩემპიონატის მესამე ტურში "პორტუ" საკუთარ მოედანზე ვერ დაამარცხა "ლიგია" - 1:1: ეს შედეგი გულშემატკივარს ძალიან აღიზიანებს და "პორტუს" შეუთამაშებლობა ბუნებრივად კიდევ. "პორტუ" ვერაფერი ახერხებს საკუთარი თამაშის დემონსტრირებას. ვიქტორ ფერნანდესის გუნდი აპკარდ შორს არის გამართული ფეხბურთის თამაშისგან. ყველაფერი ეს შეუთამაშებლობის ბრალია, - ამტკიცებენ სპეციალისტები და გუნდის მწვრთნელები, რომლებიც კლუბის თამაშს აკვირდებიან. "ლეირიასთან" მატჩს, რომელიც სწორედ ჩემპიონთა ლიგის მატჩის გამო გადაიდო, პორტუგალიელებმა დაარტყვეს კლუბისთვის პირველი გამარჯვება უნდა ეჩუქებინა.

გუნდს ამ სანუკვარი მიზნის ასასრულებლად 16 წუთი დააკლდა. მერე წუთზე ანგარიში "ბარსელონა-დან" გადასულმა ახალგაზრდა ფორვარდმა რიკარდუ კუარუჟამა გახსნა. მან საგოლე მომენტში შეუდარებელი ტექნიკის დემონსტრირება მოახდინა, იოლად გაუსწორდა ორ მცველს და კარში ზუსტად დაარტყა. კარგი იქნებოდა, "პორტუს" სხვა ფეხბურთელებსაც არ მოეწონებოდათ საკუთარ თავზე თამაშის აღება. თუმცა, გუნდის გაუთავებელ შეტევებში რაღაც არ ეწყობოდა. დარტყმები მოუშზადებელი და აჩქარებული იყო. ბოლო გადაცემები კი ნერვული და, შესაბამისად, არაზუსტი გამოდიოდა. "ლეირიას" ფეხბურთელებმა იგრძნეს მეტოქის არასტაბილური მდგომარეობა და ტაიმის ბოლოს "პორტუს" მეკარე ვიტორ ბაია რამ-

დენჯერმე შეაწუხეს. შესვენების შემდეგ არაფერი შეცვლილა. მასპინძლები უტყვედნენ, მაგრამ ეტყობოდა, რომ წარმატების თეორიაც არ სჯეროდათ. ამისთვის მასპინძლები 74-ე წუთზე დაისაჯენ. სტუმართა ხორვატმა ლეგიონერმა კრანამ ანგარიში გაათამაშა. ამრიგად, სამი ტურის შემდეგ "პორტუს" არც გამარჯვება აქვს და არც მარცხი. მხოლოდ ფრეები. გუნდი სამი ქულით სატურნირული ცხრილის ქვედა ნახევარში მოექცა. თუმცა, კლუბში ამისგან ტრავედიას არ ქნია. ყველ ზედება, რომ მწვრთნელმა მონაწილეობას მივიღებთ", - განაცხადა ვიქტორ ფერნანდესმა. ამრიგად, სამი ტურის შემდეგ "პორტუს" არც გამარჯვება აქვს და არც მარცხი. მხოლოდ ფრეები. გუნდი სამი ქულით სატურნირული ცხრილის ქვედა ნახევარში მოექცა. თუმცა, კლუბში ამისგან ტრავედიას არ ქნია. ყველ ზედება, რომ მწვრთნელმა მონაწილეობას მივიღებთ", - განაცხადა ვიქტორ ფერნანდესმა.

მომავალ კვირაში "პორტუს" ჩემპიონთა ლიგის ჯგუფური ეტაპის მეორე ტურის მატჩი უნებს ლონდონის "ჩელსის" წინააღმდეგ და, მართალია, ფერნანდესი ოპტიმიზმს ვერ ფარავს, "პორტუს" ამ მდგომარეობაში მაინც ძალიან გაუჭირდება ინგლისელებთან გამკლავება. ინგლისის პრემიერლიგაში მწვრთნელი ვიქტორ ფერნანდესი, მაგრამ სწორედ ითამაშა, მაგრამ სათამაშო კომპონენტებში ლონდონელებს გაცილებით ნაკლები პრობლემები აქვთ, ვიდრე პორტუგალიელებს.

ფეხბურთი

იტალიაში „იუვე“ საუკეთესოა

ტურინში ფაბიო კაპელოს მისვლის შემდეგ „იუვენტუსმა“ ის სახე მიიღო, რასაც გულშემატკივარი ელოდებოდა და ამას მარჩელო ლიპისგან ითხოვდა. ფაბიო კაპელოს ტურინელები ასე აქებენ: „კაპელო დიდი მწვრთნელია. სადაც მივიდა, ყველგან პირველია. ამიტომ, დარწმუნებული ვარ, მის ხელში „იუვენტუსიც“ ისეთი იქნება, როგორც საუკეთესო სიზმრებში წარმოგვიდგენია“, - ამბობს ერთ-ერთი ტურინელი ფანი.

მომავალში რა იქნება, ძნელი სათქმელია, მაგრამ ამ დროისთვის „იუვე“ იტალიაში, მართლაც, საუკეთესოა. სერია A-ს სამი ტურის შემდეგ „ბებერი ქალბატონს“ სამი მოგება აქვს, ბურთების საოცარი შეფარდებით - 8:0. ასეთი გუნდი დააკომპლექტა ფაბიო კაპელომ სეზონის წინ. მესამე ტურში „იუვე“ გასვლით მატჩში „სამპდორიას“ ხვდებოდა. გენუელებმა ჩემპიონატი მეტისმეტად ცუდად დაიწყეს და სამი ტურის შემდეგ ქულა არ აუღლიათ.

„იუვემ“ 3:0 მოიგო. ამასთან, კახა კალაძის „მილანმა“ საშინაო მატჩი დათმო ლიგის დებიუტანტ „მესინასთან“ და ახლა ისეთი სიტუაცია შეიქმნა, რომ ეს მოკრძალებული გუნდი რომის „ლაციოსთან“ ერთად ტურინელების მთავარ მდევრად იქცა. „მესინა“ „იუვეს“ ორი ქულით ჩამორჩება.

კაცმა რომ თქვას, იტალიის ჩემპიონატში ჯერ მხოლოდ სამი ტურია ნათამაშები, ამიტომ ფავორიტებზე, იმედგაცრუებაზე და ტურინის აღმორჩენაზე თუ იმედზე საუბარი ჯერჯერობით ნაადრევია. თუმცა, გუნდების დაყოფა ჩვეულებრივ და იმ კლუბებზე, რომლებიც განწირულია, უკვე იწყება. სამი ტურის შემდეგ იტალიის ჩემპიონატს ფაბიო კაპელოს „იუვე“ მოექცა სათავეში. მას ერთბაშად შეიძლია ისეთი გუნდი მიჰყვება კვალში, რომლებსაც, ტურინელთა მსგავს-

კაპელომ ახალი სელი მთაბერა იუვენტუსს.

ად, პასივში მარცხი არ ერიცხებათ. „მილანისა“ და „ლაციოს“ გარდა, რომლებიც აუცილებლად შეეცდებიან, „იუვენტუსი“ პირველ ადგილზე შეავინრონ, მდევართა შორის მოკრძალებული გუნდები - „მესინა“, „პალერმო“ და „ლესე“ აღმოჩნდნენ. თუმცა, შეიძლება ითქვას, რომ ეს ყველაფერი ამ გუნდების ხელსაყრელმა სასტარტო კალენდარმა განაპირობა („მესინას“ ეს არ ეხება). ამ გუნდებს უერთდებიან მყარი საშუალო გუნდები - „უდინეზე“ და „კიევი“. ამასთან, ჩვენ

მიერ ჩამოთვლილმა გუნდებმა ჩემპიონატი ისე წარმატებულად დაიწყეს, როგორც არასდროს, რაც იტალიური ფეხბურთისთვის უჩვეულო მოვლენაა. აი, ასე მოვიდნენ გუნდები მესამე ტურამდე, რომელიც ოთხშაბათს გაიმართა. ისიც სათქმელია, რომ ჩვენ არ გვიხსენებია „მილანისა“ და „იუვენტუსის“ მთავარი მოცილე დარმა განაპირობა („მესინას“ - მიუხედავად „სკუდერისთვის“ ბრძოლაში - მესინას „ინტერი“, რომელმაც ორ სასტარტო მატჩში ორი ფრე ითამაშა. მესამე ტურში „იუვე“ გენუაში

ჩავიდა. „სამპდორიას“ ჯერ ქულა პოინტი ისე წარმატებულად დაიწყო, როგორც არასდროს, რაც იტალიური ფეხბურთისთვის უჩვეულო მოვლენაა. აი, ასე მოვიდნენ გუნდები მესამე ტურამდე, რომელიც ოთხშაბათს გაიმართა. ისიც სათქმელია, რომ ჩვენ არ გვიხსენებია „მილანისა“ და „იუვენტუსის“ მთავარი მოცილე დარმა განაპირობა („მესინას“ - მიუხედავად „სკუდერისთვის“ ბრძოლაში - მესინას „ინტერი“, რომელმაც ორ სასტარტო მატჩში ორი ფრე ითამაშა. მესამე ტურში „იუვე“ გენუაში

ჩავიდა. „სამპდორიას“ ჯერ ქულა პოინტი ისე წარმატებულად დაიწყო, როგორც არასდროს, რაც იტალიური ფეხბურთისთვის უჩვეულო მოვლენაა. აი, ასე მოვიდნენ გუნდები მესამე ტურამდე, რომელიც ოთხშაბათს გაიმართა. ისიც სათქმელია, რომ ჩვენ არ გვიხსენებია „მილანისა“ და „იუვენტუსის“ მთავარი მოცილე დარმა განაპირობა („მესინას“ - მიუხედავად „სკუდერისთვის“ ბრძოლაში - მესინას „ინტერი“, რომელმაც ორ სასტარტო მატჩში ორი ფრე ითამაშა. მესამე ტურში „იუვე“ გენუაში

პელე საპენსიოდ ემზადება

წინა დიქარაძე

ცნობილმა ბრაზილიელმა ფეხბურთელმა პელემ პენსიის მისაღებად საბურთების შეგროვება დაიწყო. ბრაზილიის მასობრივი საინფორმაციო წყაროების ცნობით, ფეხბურთის მფევე ეროვნულ საფეხბურთო კონფედერაციას მის მიერ გუნდ „სანტოსთან“ გაფორმებული კონტრაქტის ასლი სთხოვა, სადაც მან 17 წელი ითამაშა და მსოფლიოს საუკეთესო ფეხბურთელის სახელი მოიპოვა. ფეხბურთის მფევე 1977 წლიდან პროფესი-

ზედემტ 900 დოლარზე შეიღეს არ იტყობა უარს.

ულ ფეხბურთში გადავიდა, რაცა ნიუ იორკის საფეხბურთო კლუბ „კოსმოსში“ დაიწყო თამაში, რითაც მან დიდი როლი შეასრულა აშშ-ში ფეხბურთის პოპულარიზაციის საქმეში.

პელეს სურს, მიიღოს მაქსიმალური პენსია, რაც ამჟამად ბრაზილიაში 2580 რეალს შეადგენს (\$900), მაგრამ იგი ვალდებულია, წარადგინოს ცნობა უკანასკნელი 18 წლის განმავლობაში თავისი საქმიანობის შესახებ.

ალბათ, ძნელი არ არის იმის დადგენა, რატომ მიიღო ფეხბურთის

გრანდმა ასეთი გადაწყვეტილება - ზედმეტი 900 დოლარი თვით პელესაც არ აწყენს. ბრაზილიელმა ექსპერტებმა სარეკლამო კონტრაქტებისა და საკუთარი ბიზნესიდან პელეს მიერ მიღებული შემოსავალი 14 მილიონ ფუნტ სტერლინგად შეაფასეს.

პელეს მაინცდამაინც კარგი ურთიერთობა არა აქვს ბრაზილიის გადასახადის ამკრეფებთან. 1996 წელს მას დაპატიმრებასაც კი უპირებდნენ საგადასახადო დეკლარაციაში არსებული მაქინაციების გამო. მოძიებული დოკუმენტების მიხედვით, პელეს მიერ დეკლარირე-

ბული შემოსავალი საკმაოდ მცირე იყო იმ დამინისთვის, რომელიც ასეთი პოპულარობით სარგებლობდა. ოთხწლიანმა სასამართლო პროცესმა შედეგი ვერ გამოიღო. არავინ იცის, რა მოხდა სასამართლო მიმდინარეობის შემდეგ. პელეს წყლადან მშრალი ამოვიდა.

ამ დღეებში ფიფამ პელეს ჯილდო გადასცა - ფეხბურთის ფედერაციის ასნელისის საიუბილეო ორდენი, რითაც პატივისცემა გამოხატა მის მიერ მსოფლიო ფეხბურთის განვითარებაში შეტანილი წვლილისთვის.

ფორმულა 1

რატომაა „ფერარი“ წითელი?

კარს მომდგარი ეტაპის წინ ჩინელებს ბევრი რამ აკვირვებთ

რამდენად მომგებანი იქნება ფორმულა 1-ის სამყაროში მილიარდნახევრიანი ჩინეთის გაწევრიანება სამეფო რბოლებისთვის, ამას მომავალი გვიჩვენებს. ახლა ისაა საინტერესო, თუ როგორი იქნება შანხაის და, შესაბამისად, საჯინიბოთა დებიუტი „ჩინეთის დიდ პრიზზე“. შანხაის ტრასას დატვირთვა ექნება როგორც მრბოლათვის, ისე ავტომწარმოებლებისთვისაც, ვისთვისაც ასე მიმზიდველად გამოიყურება აზიური ბაზარი.

ამ უქმეებზე ჩინეთი პირველად უმასპინძლებს ფორმულა 1-ის დიდ პრიზს. მიუხედავად იმისა, რომ სამეფო რბოლებს მსოფლიოში უამრავი გულშემატკივარი ჰყავს, ირკვევა, რომ ჩინელ ჟურნალისტებს სპორტის ამ სახეობაში ჯერ კიდევ ბევრი რამ ჰქონიათ სასწავლო. თურმე ნუ იტყვიან და, ან უკვე მსოფლიოს შვიდჯინს ჩემპიონს გაოცება ვერ დაუფარავს, როდესაც ჩინელი ჟურნალისტებისგან ასეთი შინაარსის კითხვებს ისმენდა: „რატომ ხართ მუდმივად წითელ ფერში გამოწყობილი? ეს აქვენითვის ბედნიერი ფერია?“

1950 წლიდან, ანუ პირველი მსოფლიო ჩემპიონატიდან მოყოლებული, იტალიური საჯინიბო წითელ კომბინეზონს ატარებს.

შუმასერსაც, სხვა რა გზა ჰქონდა, თქვა, რომ „ფერარი“ ყოველთვის წითელი იყო და იქვე იმედი გამოთქვა, ჩინეთისთვის წითელი ფერი ბედნიერების მომტანია და, იმედოვნებს, გამარჯვებაში მეც დამეხმარება.

შემდეგ ჰკითხეს: შეძლებთ თუ არა ჩინეთის მინაწე გამარჯვებას? შეგახსენებთ, რომ მიხაელ შუმასერმა ჯერ კიდევ ჩემპიონატის

ჩინელები შუმასერს უარს შეკითხვებით ახეზარებენ თავს.

დამთავრებამდე ოთხი ეტაპით ადრე დაიდგა გამარჯვებულის გვირგვინი.

და მაინც, როგორი იქნება კარს მომდგარი „ჩინეთის დიდი პრიზი“? მას თავისებურ შეფასებას აძლევს ყოფილი პილოტი, ბრიტანელი მარკ ბლენდელი. ბრიტანელი ექსპერტის სიტყვა კი ძვირად ფასობს სამეფო რბოლების ოჯახში. ბლენდელს არ სჯერა, რომ მსოფლიო

ჩემპიონატის მე-16 ეტაპმა რაიმე სიურპრიზი შემოგვთავაზოს: მიუხედავად იმისა, თუ სად ასპარეზობენ პილოტები, სილვერსტონზე თუ შანხაიში, ძალთა თანაფარდობა იგივე იქნება. ამიტომ „ფერარი“ კვლავაც ფავორიტად უნდა მივიჩნიოთ, რადგან მთელი წლის განმავლობაში ძლიერები იყვნენ. და იქვე საქმეობრივ სიტყვებში არ დაიშურა შუმასერის მიმართ: „სტარტის

შემდეგ (ბლენდელი „იტალიის დიდ პრიზს“ გულისხმობს.-რედ.) იგი პრაქტიკულად ნულზე აღმოჩნდა, მაგრამ მაინც მოახერხა, ფინიში სწორზე მეორე გასულიყო. ამასთან, რამდენიმე არაჩვეულებრივი წრეც დაარტყა. ვფიქრობ, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ჩემპიონობა ჯიბეში ჰქონდა, უკან არაფერზე დაუხევიდა. ფაქტია, იგი აღ-

არ გრძნობს პრესინგს“.

ბლენდელს არც „შუმის“ თანაგუნდელი რუბენს ბარიკელო დარჩენია უყურადღებოდ: „მან სხვანაირი სტრატეგია შეარჩია, მაგრამ მაინც ძალიან კონკურენტუნარიანი იყო. ორივე „ფერარის“ მიერ შემოთავაზებული სიჩქარე ნათლად გვიჩვენებს, რომ სკუდერიელები ბევრად უსწრებენ დანარჩენებს“.

ბოლო წლებში ჩამოყალიბებუ-

სოსხალი ლებენდა

ვერა ნიგნაძის დაბადებიდან 80 წელი

წელი უხნაძე

მისი მომხიბვლელი ლიმონი ყველაფრის მოქმელია. როგორ ესთეტიკურ სიამოვნებას გვანიჭებდა თავისი ხელოვნებით? მისი სახელი კი - ვერა - თითქოს იმედის, რწმენის სიმბოლოა. ეთერ ფალავა, პარიზი, 1999.

საქართველოს სახალხო არტისტის, ვახტანგ ჭაბუკიანის ეპოქის ვარსკვლავის ვერა ნიგნაძის შემოქმედება იმ თაობის მოცეკვავეებს განეკუთვნება, რომელთაც ცხოვრების ძირითადი მიზანი ხელოვნება და მისი სამსახური იყო.

ვერა ნიგნაძემ პროფესიული სცენა დაახლოებით ოცდაათი წლის წინათ დატოვა, მაგრამ მისი შემოქმედება გრძელდება ჩვენი ნამყვანი ბალერინების სცენურ სიცოცხლეში.

ის პედაგოგ-რეპეტიტორი გახდა. ეს იყო მისი ახალი პროფესია, რომელშიც ახალი სიმაღლეებისთვის უნდა მიეღწია. კვლავ სცენა იქცა მისთვის ხელოვნების სამსახურის ასპარეზად.

მორიგი გაკვეთილი ბალეტის სოლისტ ანა ყიფშიძესთან.

ვერა ნიგნაძე მოძრაობებს აჩვენებს.

მისი ცნობილი არაბესკის მსუბუქი შტრიხები, გადაჯაჭვული გრძნობები და ხანთა სილამაზეში. ნამიერად სადაც ქრება ასაკი. გაოცების გრძნობა გუფლდება.

... როცა მისი მოწაფეები ცეკვავენ, ის, ჩვეულებისამებრ, ლოჟაში ზის...

რამდენი შემსრულებელი მინახავს ამ სპექტაკლში, მაგრამ ყოველთვის მისი ჟიზელი მახსენდება.

- მაშინ ხომ ჩანანერები არ არსებობდა. საერთოდც არ მინახავს ეს სპექტაკლი, ჟიზელის იერსახეს ჩემში ვეძებდი, ჩემს წარმოსახვაში, ოცნებაში.

როგორი იყო სიგულის სცენა! ამის სწავლა შეუძლებელია. მისი სიყვარული გულწრფელი, მიმნდობი...

ვერა ნიგნაძე ცხოვრობდა და ცხოვრობს უკიდურესად მოკრძალებულად.

შინ ბევრი ფოტოსურათი აქვს, ოთახი სავსეა მცენარეებით. მისი საყვარელი საქმიანობაა ფრინველების დაზრდა.

მე მას ხანდახან ყვავილებს ვჩუქებ.

"შრომანები - როგორც ერთ ლეგენდაში ნათქვამი - დღისმშობლის ცრემლებია თურმე", - მითხრა ერთხელ.

- შენ ვნამს ღმერთი?

- დიახ... და ბევრისთვის ვლცულთ კიდევ.

სარკის მაგიდაზე მაია პლისიცკაიას პორტრეტის სამახსოვრო წარწერით: "ჩემს ძვირფას მეგობარს".

როცა პლისიცკაია თბილისში საგანტროლოდ იმყოფებოდა, მე მას ვკითხე, რა აზრისა იყო მის შემოქმედებაზე. მან მიპასუხა, მხოლოდ "ოტელი" რომ ავიღოთ მისი შემოქმედებიდან, მისი დეზემონა შთამბავნილებელი პოეზიაა.

- დიდხანს არ გამოდიოდა ეს როლი, - ამბობს ვერა. ტრაგედიას პნკარედებში ვკითხულობდი. იცით, სად ვიპოვეთ ამ გმირის სახე? თეატრალურ სამკერვალოში, კოსტუმის მოზომვისას, რომელიც ჩემთვის სოლიკო ვირსალაძემ, გრძნეულმა დეკორატორმა შექმნა, სხვა-

ნაირად არ შემიძლია მოვიხსენიო იგი. მახსოვს, უკან გადამიყარა თმები. მომაზომეს თვალისმომჭრელად თეთრი კაბა, ყოლოსფერი შარვით. და უცებ, მოულოდნელად ყველაფერი თავის ადგილზე დალაგდა.

თვითმხილველები იხსენებდნენ: სპექტაკლის გასინჯვის შემდეგ საგრძობად აკაკი ხორავა შესულა, დიდხანს უცქერია მისთვის და თავისი ძღვევამოსილი, დიწვი ხმით წარმოუთქვამს:

- "პარტნიორად მეც ვისურვებდი ასეთი დეზემონას ყოლას".

მეხსიერების ჰორიზონტები ფართოვდებოდა.

- ვერიკოს საიუბილეო თარიღია? რა თქმა უნდა, გასახსენებელი ბევრი გვაქვს - ნაჩქარევად შემავება სიტყვა სახელგანთქმულმა მანქანით **ოდისეი დიმიტრიადი:**

- მე 1937 წელს მივედი თეატრში. თვით ევენი მიქელაძემ წარმადგინა ორკესტრის წინაშე. 1941 წელს ჩამოვიდა ჩვენთან ვახტანგ ჭაბუკიანი, თითქოს - ომის დამთავრებამდე და სამუდამოდ დარჩა. ის დიდხანს ეძებდა თავისთვის პარტნიორს და რამდენიმე წლის შემდეგ იპოვა... ბაქოში მომხიბლავი ვერიკო, თანაც ქართველი. გამოჩენილ ბალერინად ვახტანგ ჭაბუკიანმა აქცია იგი. ხშირად კულისებში მდგომი შეგტროფიდი მის მომავალ დედას გრაციას, მუსიკალური ნიუნსების შეგრძნებას. როგორი სულიერი სიფაქიზე, სინატიფე ჩანდა.

- მოსკოვური დეკადა გაიხსენეთ, მაშინ თქვენ დირიჟორობდით!

- მთელი თეატრალური ელიტა მაყურებელთა დარბაზში იჯდა: არამ ხაჩატურიანი, გალინა ულანოვა, ვადიმ რიდნინი, მაია პლისიცკაია. ეს დაუფიქრებელი! "ოტელი" ჭაბუკიანის შემოქმედების აპოთეოზია. წარმატება გამაოგნებელი იყო. მოსკოვის დეკადას მოჰყვა გასტროლები სამხრეთ ამერიკაში.

პირველ განყოფილებაში წარმოდგენილი იყო ნანყვეტები "ოტელიდან", ხოლო მეორეში - დიდი საკონცერტო პროგრამა. მათი ცნობილი პა-დე-დე "დონ-კიხოტოდან" პირდაპირ აპინოზებდა მაყურებელთა დარბაზს. დარბაზში გრგვიწავდა. პრესა წერდა: "ჭაბუკიანის და ნიგნაძის დუეტი თვალისმომჭრელი იყო". უკან დაბრუნებისას ერთი დღით პარიზში შეეჩერდით.

მე და ვერა ერთი აზრისანი ვიყავით, მოგვესწრო და რაც შეიძლება მეტი გვენახა. ჩვენთან ერთად იყო დასის ერთ-ერთი წევრიც. მე ტაქსისტს ფრანგულ ენაზე გავაცანი ჩემი სურვილი, მან კი რუსულად მიპასუხა. საბჭოთა ემიგრანტი აღმოჩნდა. წინ დაუფიქრებელი მოგზაურობა გველოდა ღამის პარიზში... და გვერდით მყავდა ვერიკო.

შემორჩენილია ინტერვიუ საქართველოს სახალხო არტისტთან **ნინო რამიშვილთან.**

- ვერიკოს იტალიაში მოგზაურობისას დაგუხალოვდით. ჩვენს ანსამბლს გასტროლები ჰქონდა, ის კი ლა სკალაში პედაგოგ-რეპეტიტორად მუშაობდა. ეს მისი ცხოვრების საინტერესო პერიოდი იყო. მოგზაურობა საფრანგეთში, შეხვედრები რუდოლფ ნურიევთან, მის ნოვატორულ დადგმებთან. რამდენი საინტერესო მასალა მის დღიურებში საბალეტო ხელოვნების ისტორიისათვის. ვერა დაბადებულია ცეკვისათვის. დაჯილდოებულია ადამიანებთან ურთიერთობის განსაკუთრებული თვისებებით. ის არ შეიძლება არ გიყვარდეს.

საქართველოს სახალხო არტისტს ვერა ნიგნაძეს დღეს 80 წელი შეუსრულდა.

ჩანანერებში ნინო რამიშვილზეც არის მოგონებები.

- ეს მათი ბოლო წარმოდგენა იყო მილანში. ისინი მიემგზავრებოდნენ, მე კი ვრჩებოდი. გული მწყდებოდა, თითქოს რაღაცას ვკარგავდი. ისინი ჩემთვის ძალიან ძვირფასები არიან, სუბიმივლების მთელი ოჯახი, განსაკუთრებით კი ქალბატონი ნინო. ეს შეგრძნებები უფრო მწვავედბა, როცა სამშობლოს დიდი ხნით ხარ მონყვეტილი.

- ყოველთვის მსიამოვნებს მასთან ურთიერთობა, - დამატება ბოლოს ქალბატონმა ნინომ. ჩვენ კიდევ ერთი გარემოება გვავრთიანებს, მსტრისლავ როსტროპოვიჩის და ჩვენ, სამივენი ბაქოდან ვართ.

... ის ბაქოში დაიბადა. იქ მსახურობდა მამამისი ვარლამ ნიგნაძე. საბალეტო სკოლაში უყოყმანოდ მიიღეს, რადგან ყველამ ერთად აღიარა მისი მონაცემები. ის სიყვარულით იხსენებს პედაგოგს დიანა გაცინას, რომელმაც პეტერბურგული სკოლის კლასიკური ცეკვის საფუძველი ჩაუყარა მის შემოქმედებას.

- კურიოზები არ მაკლდა თეატრში, - იხსენებს ვერა - **მუშუნებოდნენ, ნუ ხტები ასე მაღლა, ირღვევა ანსამბლი, მე კი სხვანაირად არ შემეძლო და ვხტებოდი. ეტყობა ამის გამო მალევე მომცეს სოლისტის პარტიები.**

- სად შეხვედით პირველად ვახტანგ ჭაბუკიანს?

- ომის წლებში, ბაქოში გასტროლებზე ჩამოდიოდა სახელგანთქმული მარინა სემიონოვასთან ერთად.

აღვრთვანებული ვიყავი მათი გამოსვლებით. მე ჯერ კიდევ ქორეოგრაფიულ სასწავლებელში ვსწავლობდი. როგორ შემეძლო მაშინ შეფიქრო, რომ რამდენიმე წლის შემდეგ მისი პარტნიორი ვიქნებოდი?! ჩემი არსებობა, ახუნაოვის სახელობის თეატრში ჩარიცხვის შემდეგ, ვახტანგ ჭაბუკიანმა სხვა სოლისტებისგან შეიტყო. მახსოვს სპექტაკლის დამთავრებისას გადმომცეს დეპუტა ვახტანგ ჭაბუკიანის ხელმოწერილი, რომელიც ის თავისთან მიხიდა და გასტროლებს მთავაზობდა "დონ კიხოტში" და "ზახისარაის შადრევანში". მოულოდნელობისგან კინალამ გრძნობა დაეკარგა. თანაც ამ სპექტაკლებში არ ვცეკვავდი. მე მხოლოდ ერთი ნამყვანი პარტია მქონდა - რაიმონდა. იძულებული ვიყავი, გასტროლებზე უარი მეთქვა.

ჩემი შემოქმედების გასაცნობად ბატონმა ვახტანგმა გაკვეთილზე მიმიწვია, მეც ჩამოდი. როგორი იყო მისი პირველი გამოჩენა თბილისის თეატრში? როგორ შეხვედნენ? გვიამბობს რესპუბლიკის დამსახურებული არტისტი გივი მეტრეველი.

- ჩვენ უკვე ვიცოდით, რომ ის ჩამოვიდა და ველოდით. მახსოვს, დარბაზში შემოვიდა სიფრიფანა, ნატიფი, მიმზიდველი გარეგნობის გოგონა. ტანზე მკრთალი ვარდისფერი კაბა ემოსა და საბალეტო "ჩუსტები" ეცვა. ბატონმა ვახტანგმა სარკის წინ დააყენა. მაშინვე მიიყვრო ჩვენი ყურადღება მისმა პროპორციებმა. გაკვეთილი დაიწყო. პოეზიით გამსჭვალული იყო მისი ეკზერსისი. გვექმნებოდა

შთაბეჭდილება, თითქოს კი არ ვართ რჯიშობდა, ტკბებოდა მოძრაობებით, ხოლო როცა შუაში გადმოინაცვლა ხტომებისათვის, ყველანი გაყოვნდით. ის თითქოს ჰაერში ჩერდებოდა. ჭაბუკიანი კი იღიმებოდა. გრძნობდა, რომ იპოვნა ის, რასაც ეძებდა. დებიუტი "დონ კიხოტით" შედგა. ერთ თვეში მოამზადეს. გენერალური რეპეტიცია სპექტაკლში გადაიხარდა.

მაყურებელთა დარბაზი ოპერის ვარსკვლავებმა შეაფეს: პეტრე ამირანაშვილი, ნადეჟდა ხარაძე, დავით გამრეკელი, ბათუ კრავიშვილი და "დონ კიხოტში" და "ზახისარაის შადრევანში". მოულოდნელობისგან კინალამ გრძნობა დაეკარგა. თანაც ამ სპექტაკლებში არ ვცეკვავდი. მე მხოლოდ ერთი ნამყვანი პარტია მქონდა - რაიმონდა. იძულებული ვიყავი, გასტროლებზე უარი მეთქვა.

პირველ მოქმედებაში ვერა იცვლიდა სამოსს და როცა ფირუზის ფერით გამოვრბოდა სცენაზე, მისი ცეკვა ბროლისებრი გამჭვირვალე იყო. ნაპერკლები სცვიოდა თითქოს, სავსე იყო შინაგანი ექსპრესიით. ეს იყო გაზაფხული, სიცოცხლის გამომღვივებელი. საეტაპო იყო "ლაურენსიაც".

ერთ-ერთ მისალოცში სსრ კავშირის სახალხო არტისტი **ვლადიმირ ვასილიევი** წერდა: "მე ყოველთვის მემასსოვრება ჩვენი ერთობლივი გამოსვლები ბალეტ "ლაურენსიაში". მახსოვს სპექტაკლი დაწყებამდე მოგმართეთ ამ სიტყვებით, "ქალბატონო ვერა, გთხოვთ ამ საღამოს დაივიწყოთ ვახტანგ ჭაბუკიანი და მე შემეყვარეთ."

... დაუფიქრებია ივან კოზლოვის მისი გასტროლები. სცენაზე "ვლ-

ბურგის ლამეა". როცა ფაუსტი მოდის, თავდავიწყებას რომ მიეცეს, ის აღარ არის უცოდველი, მოსიყვარულე მარგარიტას ანტიპოდი, ის მშვენიერია.

დედის როგორი მწუნარება იყო გადმოცემული ბალეტ "გორდამი", ბედისწერა ერთადერთ ყრმას ართმევს. სურათის ეს მცირე მონაკვეთი ტრაგიკულობის უმაღლეს მწვერვალს უტოლდება.

ბალეტის ცნობილი ოსტატები ოლგა ლეპეშინსკაია, ნატალია დუნინსკაია, ტატიანა ეცესლოვა, ალა შელესტი ვერა ნიგნაძის ოსტატობაზე საუბრისას ერთ დასკვნამდე მიდიოდნენ - ის საკუთარ შემოქმედებაში აერთიანებდა პათეტიკას და დახვეწილ ლირიზმს.

"ვერა ბალეტის დიდებული მსახიობი იყო. მსოფლიოს ნებისმიერი საბალეტო სცენის მშვენიერა" - ასე დაახასიათა იგი თანამედროვეობის ცნობილმა ბალეტმეისტერმა **იური გრიგოროვიჩმა.**

"ჩვენი ანა პავლოვა" ასე ეძახიან მას დღეს.

ერთი-ერთმანეთს ენაცვლებოდნენ ნამყვანი პარტიები ბალეტებში: "მთების გალი", "სინათლე", "გორდა", "ზაიადერკა", "გედების ტა".

ორი სახელმწიფო პრემია, საქართველოს სახელმწიფო არტისტის ნოდება, ტრიუმფალური გასტროლები საზღვარგარეთ და ყოველთვის გვერდით მყავდა ლეგენდარული მოცეკვავე, - ბალეტმეისტერი, პედაგოგი და პარტნიორი ვახტანგ ჭაბუკიანი.

მაყურებელი კი თავის მხრივ უდიდესი სიყვარულით, თავგანისცემით, მქუხარე აპლოდისმენტებით აჯილდოვებდა მათი შემოქმედების იშვიათ მარგალიტებს.

ვერც წარმატებამ და პოპულარობამ ვერ შეცვალეს მისი გულმოდგინება და კეთილშობილური ნიჭი. როცა ვახტანგ ჭაბუკიანი სამსახუროდან გაათავისუფლეს ძნელი დასაჯერებელია, მაგრამ ქალბატონმა ვერა არ მისცა უფლება საჭეს მიხედომოდა და ატარებდა ვიდრე ჭაბუკიანი არ გამოვიდა სტრესული მდგომარეობიდან.

პირადად ვერა ნიგნაძემ გაგებეთქვა იმ დროს სიტყვები: **"ისტორია არ გააბეზებთ ამგვარ მოპყრობას მისდამი".**

ერთხელ, ინტერვიუში ჰკითხეს ხომ არ ჰქონდა სურვილი, საზღვარგარეთ დარჩენილიყო, რადგან მიხვედრები ჰქონდა არგენტინიდან, შვეციიდან ანა პავლოვასი, რუდოლფ ნურიევისა, მიხაილ ბარიშინიკოვისა. მან უპასუხა, რომ ამის გასაკეთებლად მკვეთრად უნდა შემოებრუნებინა ცხოვრების წესი. ემიგრაციას, ის ერთგვარ ტრაგედიადა მიიჩნევს.

მან დატოვა სცენა თავმდაბლურად, ვეჟაკურად, ლამაზად.

მას ახლა იუბილე აქვს. მიუხედავად ხნოვანებისა ის ისეთივე მომხიბვლელია, როგორც მრავალი წლის წინათ. სულიერი სიმდიდრე მის სახეს განსაკუთრებულ მომხიბვლელობას ჰმატებს. ტაქტი, სიბრძნე, გამოცდილება, გასაოცარი კეთილშობილური ნიჭი, რწმენა მომავლისა, რაც ახალგაზრდობისათვის არის დამახასიათებელი...

ის მიუწვდომელია. ჩვენ, მის მოწაფეებს არ გვინახავს სცენაზე, მხოლოდ ეკრანი და მოგონებები გვხვავრდობს. ჩვენს ცნობიერებაში მისი არსება შემოსულია როგორც ცოცხალი ლეგენდა.

ვახტანგ ჭაბუკიანთან ერთად: "ოტელი" (მარცხენი), "ჟიზელი" (მარჯვენა)

ორმახაბთი 27.09

რუსთავი - 2
07.30 დღეა მშვიდობისა **08.00** "ტელელობუცები" **10.00** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **11.00** ღამის შოუ **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.40** კურიერი **12.20** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **13.30** მხ. ფილმი "დაქრებულნი მკვლელები" **15.25** სერიალი "სანსრაფო" **16.30** სერიალი "მამულები" **17.05** სერიალი "მამულები" **17.25** პერტერული ქართული **18.20** "ტელელობუცები" **18.55** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **19.45** პატრული **20.00** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **22.00** თამაში "კველაზე ჭკვიანი" **23.00** ფილმი (წ. ფრანკო შვინცის პროექტი) **00.00** მხ. ფილმი "2009: დაკარგული მესხთერება". მთ. რ-ში: ანკელი კანტი (18).

სამხაბთი 28.09

რუსთავი - 2
07.30 დღეა მშვიდობისა **08.00** "ტელელობუცები" **09.40** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **11.00** თამაში "კველაზე ჭკვიანი" **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.30** კურიერი **12.20** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **13.30** მხ. ფილმი "იტალიელების საოცარი თავდაცვისადგილი რუსეთში" **15.25** სერიალი "სანსრაფო" **16.30** სერიალი "ალფი" **17.05** სერიალი "მამულები" **18.20** "ტელელობუცები" **18.55** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **19.45** პატრული **20.00** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **22.00** საფხვრული ლაშქარი **22.45** ჩემპიონთა ლიგა. "რეალს"-"რომა" **01.00** ჩემპიონთა ლიგის მიმოხილვა.

თმხაბთი 29.09

რუსთავი - 2
07.30 დღეა მშვიდობისა **08.00** "ტელელობუცები" **09.40** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **11.00** სერიალი "წმინდა ინგლისური მკვლელობები" **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.30** კურიერი **12.20** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **13.30** მხ. ფილმი "საგადაცხადებელი" **15.25** ჩემპიონთა ლიგა. "რეალს"-"რომა" **17.05** სერიალი "მამულები" **18.20** "ტელელობუცები" **18.55** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **19.45** პატრული **20.00** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **22.00** საფხვრული ლაშქარი **22.45** ჩემპიონთა ლიგა. "რეალს"-"რომა" **01.00** ჩემპიონთა ლიგის მიმოხილვა.

ხომხაბთი 30.09

რუსთავი - 2
07.30 დღეა მშვიდობისა **08.00** "ტელელობუცები" **09.40** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **11.00** სერიალი "წმინდა ინგლისური მკვლელობები" **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.00** კურიერი **12.20** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **13.30** მხ. ფილმი "შოლა და დაკარგული" **15.25** ჩემპიონთა ლიგა. "რეალს"-"პორტო" **17.05** სერიალი "მამულები" **18.20** "ტელელობუცები" **18.55** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **19.45** პატრული **20.00** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **22.00** "ვის უნდა 50 ათასი" **23.00** დოკ. ფილმი (ბი-ბი-სი) **00.00** მხ. ფილმი "ექსპერიმენტი". მთ. რ-ში: მარის ბლია ბებთი, კრისტინა ბერტელი (18)

პარსახაბთი 1.10

რუსთავი - 2
07.30 დღეა მშვიდობისა **08.00** "ტელელობუცები" **09.40** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **11.00** სერიალი "წმინდა ინგლისური მკვლელობები" **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.10** კურიერი **12.20** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **13.30** მხ. ფილმი "შოლა და დაკარგული" **15.25** სერიალი "სანსრაფო" **16.30** სერიალი "ალფი" **17.05** სერიალი "მამულები" **18.20** "ტელელობუცები" **18.55** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **19.45** პატრული **20.00** სერიალი "შეყვარებულთა ქალები" **22.00** დამის შოუ **23.00** დოკ. ფილმი (ქართულები კრწხელი და მის გარეთ) მუ-26. **00.00** მხ. ფილმი "პატიმარი". მთ. რ-ში: სილვესტერ სტა-ბტბი, კრისტინა ბერტელი (18)

მახაბთი 2.10

რუსთავი - 2
08.00 კლასიკა **08.30** მულტსერიალი "დათევების ქალაქის ზღაპრები" **09.00, 12.00, 15.00, 18.00** კურიერი **09.20** მულტფილმი **10.55** მხ. ფილმი **12.20** სიმფონიები **12.50** მხ. ფილმი "სიფერი უფსკრული" **15.20** მხ. ფილმი "სესიის შილები" **17.00** ველური სამეფოს მკვლელობები **18.00, 21.00, 01.00** კურიერი **18.20** დოკ. ფილმი "თანამედროვე ტექნოლოგიები" **19.15** სერიალი "წმინდა ინგლისური მკვლელობები" **22.00** "ფსიქო"- "საბალი". რეც. გას გან სენტი (18). **01.20** მხ. ფილმი "სხები". მთ. რ-ში: ნიკოლ კიდმანი (18).

პირა 3.10

რუსთავი - 2
08.00 კლასიკა **08.30** მულტსერიალი "დათევების ქალაქის ზღაპრები" **09.00, 12.00, 15.00, 00.10** კურიერი **09.20** მულტფილმი **10.55** მხ. ფილმი **12.20** სიმფონიები **12.50** მხ. ფილმი "სიფერი უფსკრული" **15.20** მხ. ფილმი "სესიის შილები" **17.00** ველური სამეფოს მკვლელობები **18.00, 21.00, 00.40** კურიერი **18.20** გავადგომილი **19.00** მხ. ფილმი "ნიკოტინო". მთ. რ-ში: ჯესონი პატრული, ირენ ჯაქონი (გ) **22.00** "გაილიმო ფორული კამერა" **22.40** "ჯეოსლის კინოლექსი" - "მეცხესე" **22.47** **877 45-79-25** არხიდან შერეული, მაიკლ რაპაპორტი (18), "როული მისია" **877 45-79-26** დამ გვი, ბილი ჩოუ (18) "მამუბახვლო" **877 45-79-27** მანქანა, ელენა საფროვა (18) **01.00** მხ. ფილმი "მიწები" მთ. რ-ში: ევან მაკგრეგორი, ელია ჯაილი (18)

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

ISVI

08.00 "ქართული ათეული" **12.00** "ფოლკი" **12.30, 20.00** "მხიარული ხუთეული" **13.00** "კლიპ-მიქსი" **18.00** "ფოლკი" **19.00** "ტევე-პოპი" **20.30** "ფოლკი" **21.00** "ტევე-პოპი" **00.00** "ნონ-სტოპი"

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.30** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **09.55** "იმერეტი რამე" **10.35** მხ. ფილმი "მონღოლური" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** სერიალი "კარიბის გულები" **13.00** "მეტარებელი" **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** სერიალი "უმიშვები" **15.20** "ანბნლაიფი" - ა. წერეთელი **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უმიშვები" **16.30** ისტორიანი **17.00** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **17.25** "ამბობენ" **17.00** ევსტინი **18.20** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმერეტი რამე" **19.40** ბასტი-ბუბე **21.05** სერიალი "კარიბის გული" **22.00** ქმერთანი - ა. ვარსამაშვილი **00.00** მხ. ფილმი "მონღოლური" (გ)

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.30** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **09.55** "იმერეტი რამე" **10.35** მხ. ფილმი "მონღოლური" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** სერიალი "კარიბის გულები" **13.00** "მეტარებელი" **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** სერიალი "უმიშვები" **15.20** "ანბნლაიფი" - ა. წერეთელი **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უმიშვები" **16.30** ისტორიანი **17.00** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **17.25** "ამბობენ" **17.00** ევსტინი **18.20** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმერეტი რამე" **19.40** ბასტი-ბუბე **21.05** სერიალი "კარიბის გული" **22.00** ქმერთანი - ა. ვარსამაშვილი **00.00** მხ. ფილმი "მონღოლური" (გ)

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.30** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **09.55** "იმერეტი რამე" **10.35** მხ. ფილმი "მონღოლური" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** სერიალი "კარიბის გული" **13.00** ქმერთანი **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** დოკ. ფილმი "ტექნისი" **15.20** "სადადამის საუბრები" **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უმიშვები" **16.30** "უმიშვები" - ი. კობაქაძე **17.00** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **17.25** "ყელი აღთქმა" - "დინ თუანი" **18.00** ევსტინი **18.20** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმერეტი რამე" **19.40** ბასტი-ბუბე **21.05** სერიალი "კარიბის გული" **22.00** ქმერთანი - ა. ვარსამაშვილი **00.00** მხ. ფილმი "მონღოლური" (გ) **1-ლი ს.**

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.30** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **09.55** "იმერეტი რამე" **10.35** მხ. ფილმი "მონღოლური" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** სერიალი "კარიბის გული" **13.00** "მოამბე თქვენზე" **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** დოკ. ფილმი "ბუდის ცხოვრება" **15.20** "პოლიტიკური მკვლელობები" - რ. კენელი **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უმიშვები" **16.30** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმერეტი რამე" **19.40** ბასტი-ბუბე **21.05** სერიალი "კარიბის გული" **22.00** ღამის მატარებელი **00.00** მხ. ფილმი "ცეცხლთან თამაში" (გ) **1-ლი ს.**

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.30** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **09.55** "იმერეტი რამე" **10.35** მხ. ფილმი "მონღოლური" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** სერიალი "კარიბის გული" **13.00** ღამის მატარებელი **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** დოკ. ფილმი "მოლითის ნაკვალევზე" **15.15** "საკ ცხვირითი" - რეჯინალდი **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უმიშვები" **16.30** ისტორიანი - ფინანსები **17.00** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **17.30** დოკ. ფილმი "ცხოველი და მისი ტრიტორია" **18.00** ევსტინი **18.20** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმერეტი რამე" **19.40** ბასტი-ბუბე **21.05** სერიალი "კარიბის გული" **22.00** "უფ-სტილი" - ტ. ლორთქიფანიძე **00.00** მხ. ფილმი "ლუი" (გ)

პირველი არხი

08.00, 12.00, 15.00, 20.00, 00.00 მოამბე **08.15** მხ. ფილმი "ლუი" (გ) **11.00** "იმერეტი რამე" **10.30** საციკლო სანახაობა **11.00** მხიარული კარუსელი **11.30** საქართველო არის ესე **12.10** მხ. ფილმი "ორგანოსო სული" **13.40** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **14.55** ფეხბურთი. ქუთაისის "ტრიტორია" - თბილისის "თბილისი" **16.55** დოკ. ფილმი "კარიბის გული" **13.00** ღამის მატარებელი **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** დოკ. ფილმი "მოლითის ნაკვალევზე" **15.15** "საკ ცხვირითი" - რეჯინალდი **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უმიშვები" **16.30** ისტორიანი - ფინანსები **17.00** მულტსერიალი "მარსუპლიანი" **17.30** დოკ. ფილმი "ცხოველი და მისი ტრიტორია" **18.00** ევსტინი **18.20** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმერეტი რამე" **19.40** ბასტი-ბუბე **21.05** სერიალი "კარიბის გული" **22.00** "უფ-სტილი" - ტ. ლორთქიფანიძე **00.00** მხ. ფილმი "ლუი" (გ)

პირველი არხი

08.00, 12.00, 15.00, 20.00, 00.00 მოამბე **08.15** მხ. ფილმი "ლუი" (გ) **11.00** "იმერეტი რამე" **10.30** საციკლო სანახაობა **11.00** მხიარული კარუსელი **11.30** საქართველო არის ესე **12.10** მხ. ფილმი "ორგანოსო სული" **13.40** სერიალი "წერილდარსკვლავთა ღამე" **15.20** სატექტული "ჯერ დაიხოვდენ, მერე იქორწინენ" **17.45** დოკ. ფილმი **18.15** ქართ. ფოლკლორის ფესტივალი **18.30** არტ-ესტრენა **18.55** "იმერეტი რამე" **19.25** "მიჰაერ რეალობა" - რ. ჩხეიძე-ქიქოძე **20.35** "ჩემი მშენებელი ლედი" **20.55** სატ. კინოგარბაზი - დოკ. ფილმი "ლ. ასათიანი" **22.00** ტა-ლექსი "მშენებელი ქართველი" **00.15** მხ. ფილმი "ლუი" (გ)

მუსიკის არხი

13.00, 00.30 ქართული მუსიკა **14.00** ინდ. მხ. ფილმი "ვანკიტულინი" (გ) **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მიღვენი" **19.20** სპექტრული **21.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **22.30** "საქმე და ეკონომიკა" **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მიღვენი" **19.20** სპექტრული **21.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **22.30** "საქმე და ეკონომიკა"

მუსიკის არხი

13.00 ქართული მუსიკა **14.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **16.00** "საქმე და ეკონომიკა" **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მიღვენი" **19.20** სპექტრული **21.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **22.30, 00.30** ქართული მუსიკა

მუსიკის არხი

13.00 ქართული მუსიკა **14.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მიღვენი" **19.20** სპექტრული **21.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **22.30, 00.30** ქართული მუსიკა

მუსიკის არხი

13.00 ქართული მუსიკა **14.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მიღვენი" **19.20** სპექტრული **21.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **22.30, 00.30** ქართული მუსიკა

მუსიკის არხი

13.00 ქართული მუსიკა **14.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მიღვენი" **19.20** სპექტრული **21.00** მხ. ფილმი "თავდაცვისადგომის მეფე" (გ) **22.30, 00.30** ქართული მუსიკა

მუსიკის არხი

15.00 ქართული მუსიკა **17.00** მხ. ფილმი "ცხელი ზაფხული" (გ) **19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პრო

იციით თუ არა, რომ

მიმდინარეობს სახელმწიფო მაუწყებლის ერთგვარ "საზოგადოებრივ მაუწყებლად" გარდაქმნის პროცესი და ეს "საზოგადოებრივი მაუწყებელი" თქვენ, გადასახადების გადამხდელებს, გაცილებით უფრო ძვირი დაგიჯდებათ?

რომ "საზოგადოებრივი მაუწყებლის" შემოთავაზებული მოდელი სინამდვილეში კომერციული ორგანიზაციაა?

რომ თქვენი გადასახადების გამოყენება კომერციული ორგანიზაციის სუბსიდირებისათვის, რომელიც თავად გადასახადებს არ იხდის, ზიანს მიაყენებს საქართველოს ეკონომიკასა და დამოუკიდებელ მედიას?

ეს არის სულ რამდენიმე იმ მრავალ სერიოზულ შეკითხვათაგან, რომელიც მოქალაქეთა და პროფესიონალთა ჯგუფის მსჯელობის საგანია და რომელთაც შეგიძლიათ გაეცნოთ შემდეგ ინტერნეტ მისამართზე:

www.irex.ge/questionsgeo